

RECEPTENBOEK

definitieve visie voor de inrichting van de
openbare ruimte voor Beesd, Acquoy en Enspijk

in opdracht van:
Gemeente
Geldermalsen
gemaakt door:

ELINGS

Spoorlaan 50
5061HB Oisterwijk
T: (013) 5282844
F: (013) 5217581
E: info@elings.biz

augustus 2005

Inhoudsopgave

1 Inleiding	5
2 Omgeving Geldermalsen	7
3 Algemene visie	9
4 Beeldanalyse per dorp	11
4.1 Acquoy	12
4.2 Beesd	21
4.3 Enspijk	31
5 Visie per dorp	41
5.1 Acquoy	41
5.2 Beesd	45
5.3 Enspijk	49
6 Recepten per dorp	53
6.1 Acquoy	54
6.2 Beesd	69
6.3 Enspijk	87
7 Ontwerpen per dorp	99
7.1 Acquoy	100
7.2 Beesd	108
7.3 Enspijk	116
Colofon	123
Bijlage stimuleren streekeigen bouwstijl	124

Auteursrechten zijn voorbehouden aan:

Elings

Spoorlaan 50

5061 HB Oisterwijk

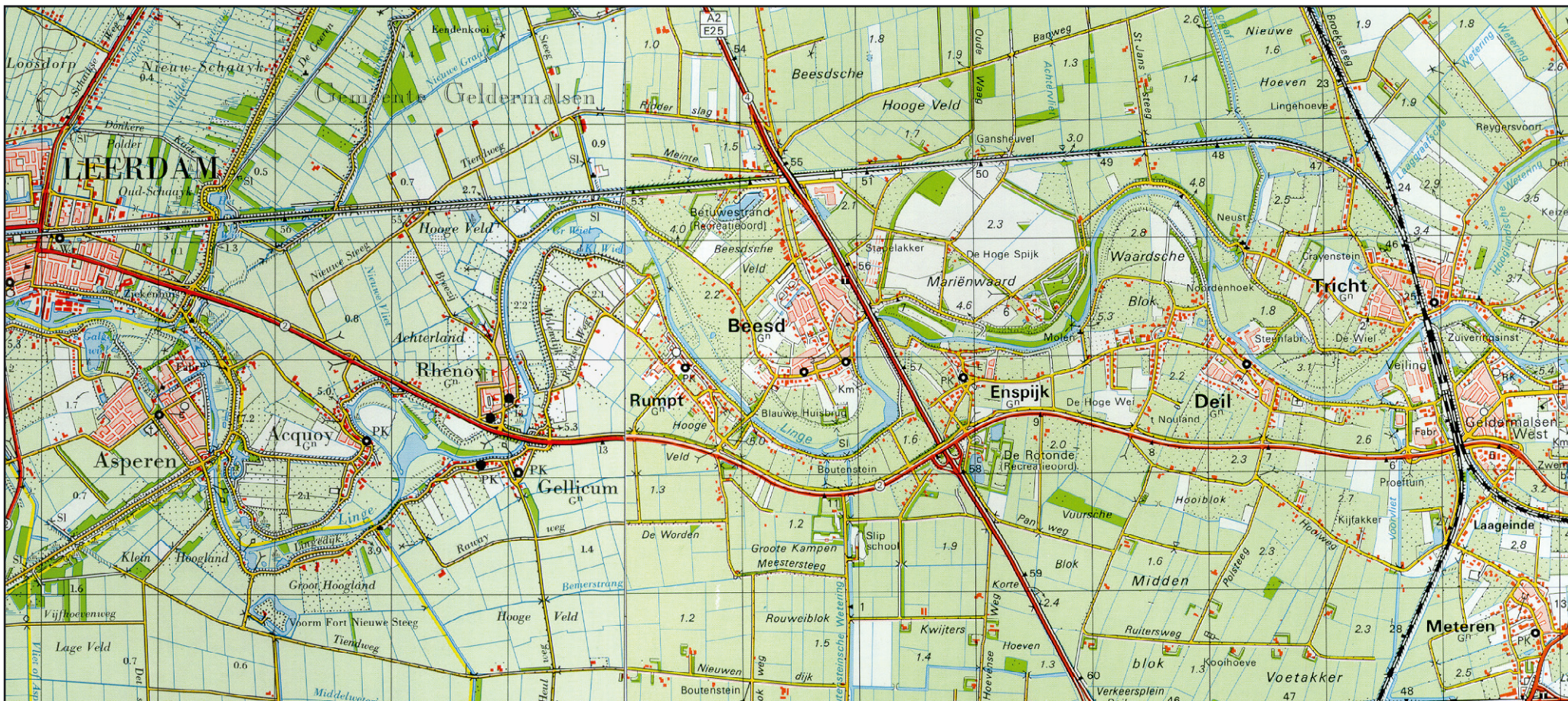
tel: (013)5282844

fax:(013)5217581

e-mail: info@elings.biz

ELINGS

Ligging van de plaatsen Acquoy, Beesd en Enspijk

1. Inleiding

De gemeente Geldermalsen bestaat uit elf dorpen, allen gelegen langs de Linge. Elk dorp heeft een eigen gezicht met eigen ruimtelijke kenmerken. Binnen het gemeentebestuur bestaat de wens om te komen tot een “verfraaiing van de verblijfsruimten” van elk dorp. Behoud en versterking van het oorspronkelijke karakter van de dorpen, staan daarbij voorop. De eerste drie dorpen waarvoor de voorstellen geformuleerd worden zijn: Acquoy, Beesd en Enspijk.

Het beeld van de openbare ruimte van deze drie dorpen is tamelijk rommelig en maakt de indruk dat er steeds een andere gedachte is uitgewerkt. Daarnaast zijn veel inrichtingsproblemen technisch opgelost.

Dit leidt tot:

1. uit zijn verband getrokken situaties,
2. overdreven middelengebruik,
3. geen samenhang met directe omgeving,
4. postzegeloplossingen.

Er zijn veel mooie plekken, maar de samenhang in de openbare ruimte is zoek. Te veel wordt ad-hoc opgelost. Het motto voor dit receptenboek is daarom ook: **“Uniek en toch gewoon!”**.

Om inzicht te krijgen in het ontstaan, het gebruik en de kenmerken van de gemeente Geldermalsen worden in hoofdstuk 2 het landschap en de dorpen geanalyseerd. Dit gebeurt met behulp van historische gegevens en de bodemkaart.

In hoofdstuk 3 staat de visie over de dorpen in het algemeen van bureau Elings uiteengezet.

Het huidige beeld van de drie dorpen wordt in hoofdstuk 4 ‘beeldanalyse’ gepresenteerd aan de hand van foto’s vergezeld van zowel positief als negatief commentaar.

In hoofdstuk 5 wordt aan de hand van de analysegegevens en de beeldanalyse de structuur van de drie dorpen in kaart gebracht. Deze structuur vormt de basis voor de visies voor de verschillende dorpen, deze worden gevisualiseerd aan de hand van een visiekaart. Onder het kopje aandachtspunten worden ruimtelijke knelpunten per dorp aan het licht gebracht.

Vervolgens dient de visie om per kern een “receptenboek” met verschillende concrete inrichtingsmiddelen te maken, waarmee het gewenste beeld van de diverse straten, pleinen, entrees en randen bereikt kan worden. De authentieke maatvoering van elke kern is daarbij bepalend. Het receptenboek is beschreven in hoofdstuk 6. Het doel van het receptenboek is om niet meteen te gaan herinrichten, maar om een weloverwogen pakket van inrichtingsmiddelen te kunnen kiezen voor het moment dat wegen, riolering, beplanting of dergelijke gereconstrueerd gaan worden. Een breed gedragen visie, waarop alle betrokkenen kunnen terugvallen.

Naast het vaststellen van toekomstige inrichtingsmiddelen (recepten) kan op basis van de visie ook op korte termijn al begonnen worden met kleine veranderingen. Zoals het opruimen van niet passende beplanting en het benadrukken van de entrees. Voor deze veranderingen zijn concrete ontwerpen opgesteld. Deze treft u aan in hoofdstuk 7.

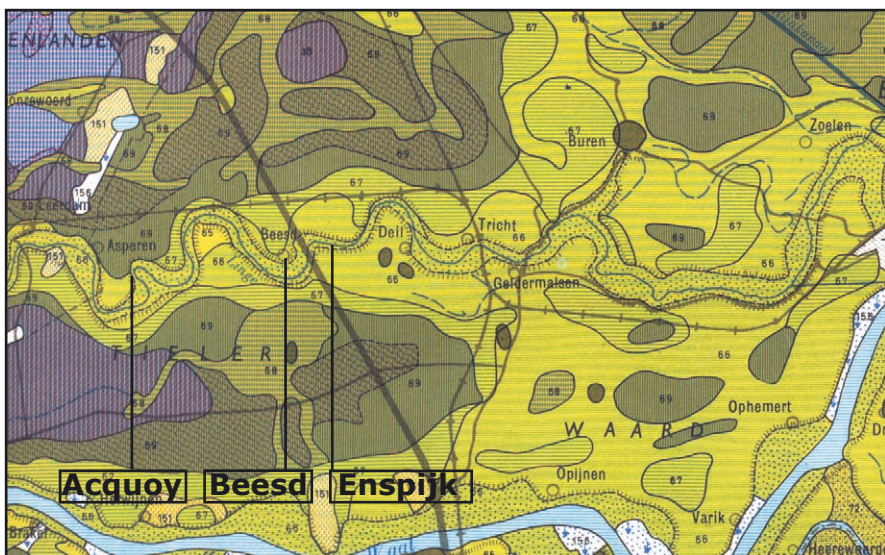
Historische kaart van het Lingebied omstreeks 1850

2. Omgeving Geldermalsen

Alle drie de dorpen zijn echte Lingedorpen, omdat ze zijn ontstaan op de oeverwallen van deze rivier. Dit is duidelijk te zien op de historische kaart van rond 1850 (zie afbeelding pagina 6). Enspijk is al voor de bedijking van de Linge ontstaan op een brede oeverwal. Het oude centrum heeft daardoor een rond uiterlijk, met een structuur van wegen die naar alle kanten uitwaaiert. Beesd en Acquoy behoren tot de typische strekdorpen, die later op de smallere oeverwallen zijn gesticht. Het oude centrum van deze dorpen heeft daarom een langgerekt uiterlijk met een of meer kenmerkende, parallelle straten. De smallere strekdorpen hebben een sterkere samenhang met de rivier dan het ronde dorp Enspijk. Toch is de Linge ook in Beesd en Acquoy momenteel niet overal goed voelbaar.

De ligging van de dorpen op de oeverwallen heeft als gevolg een reliëfrijke omgeving en aanwezigheid van een kalkhoudende jonge rivierkleibodem (zie afbeelding bodemkaart pagina 8). Net als vroeger worden de gronden dichtbij de rivier grotendeels gebruikt voor fruitteelt en akkerbouw, terwijl de verder van de rivier gelegen komkleigronden in gebruik zijn als grasland. Kenmerkend is dat de fruitboomgaarden op verschillende plaatsen doordringen tot in de dorpen, waardoor groene open ruimtes ontstaan. Ook zorgt de verhoogde ligging van de dorpskernen voor een diepe grondwaterstand, waardoor er relatief weinig watergangen zijn aan te treffen.

Bodemkaart omgeving Geldermalsen

RIVIERKLEIGRONDEN

JONGE RIVIERKLEIGRONDEN

Kalkrijk en kalkhoudend, soms ondiep kalkarm

Associatie: middelhoog en hoog

Aflopemd of homogeen

65 kleiig zand en sterk zandige klei

66 matig zandige en lichte klei

Ondergrond van kalkarme zware klei

67 zandige en lichte klei

Kalkarm, soms beneden 50 cm kalkhoudend

Laag

Veen beginnend tussen 40 en 80 cm

68 zware klei

Associatie: laag en middelhoog

Aflopemd

69 zware klei

Homogeen

69 zware klei

Associatie van zware klei op oude rivierklei en kleine oppervlakten (ca 15%) nr 76, 77, 78, 79 of 126

70 zware klei, soms zand

Associatie: middelhoog en hoog

Aflopemd of homogeen

71 kleiig zand en sterk zandige klei

72 matig zandige en lichte klei

Ondergrond van kalkarme zware klei

73 zandige en lichte klei

3. Visie

Het beeld van de openbare ruimte van de meeste dorpen is tamelijk rommelig en maakt de indruk dat er steeds een andere gedachte is uitgewerkt. Daarnaast zijn veel inrichtingsproblemen technisch opgelost. Dit leidt tot:

1. uit zijn verband getrokken situaties
2. overdreven middelengebruik
3. geen samenhang met de directe omgeving
4. postzegeloplossingen

Er zijn veel mooie plekken, maar de samenhang in de openbare ruimte is zoek.

Dorpen worden gevormd door de samenhang van verschillende kenmerkende onderdelen. Deze onderdelen kunnen ingedeeld worden in cultuur, gebruik, landschap en uitgangssituatie. Deze onderdelen worden kort toegelicht.

- **cultuur:** *Hoe gaat men met de openbare ruimte om in de tijd?*

Bijvoorbeeld: Autowering ja of nee, maatvoering van de verharding, sortiment van beplanting en oriëntatiepunten.

- **gebruik:** *Wat gebeurt er nu? Wat is de huidige functie? Is die herkenbaar?*

- **landschap:** *Welke invloed heeft/had het omliggende landschap op de inrichting van het dorp?*

Bijvoorbeeld: reliëf, afwatering en wegenpatroon.

- **uitgangssituatie:** *Wat is de basis wat betreft maat, eigendom, bodemgesteldheid en toegankelijkheid?*

De samenhang van deze verschillende onderdelen vormen de **identiteit van een dorp**; de eenheid. Uit deze onderdelen kan bepaald worden wat de sterke punten zijn en wat daaruit te gebruiken is om huidige en/of nieuwe problemen op te lossen.

Dus: De problemen van deze tijd oplossen met de middelen die eigen zijn aan het dorp. Die oplossing moet breed gedragen worden en door samenwerking worden bereikt. Het motto voor dit receptenboek is daarom ook: **“Uniek en toch gewoon!”**

4. Beeldanalyse per dorp

De openbare ruimte is de laatste eeuw in gebruik sterk veranderd. Meer auto's zorgen voor meer parkeren, brede(re) wegen en autowerende maatregelen (bv. paaltjes). Tevens zijn op sommige plekken zeer stedelijk 'siergroen' geplant (zoals prikkers, wintergroen en exotische bloemstruiken). Iedere keer volgens een andere methode, met een intensieve beheer behoefte, waarop dan later weer wordt bezuinigd.

De ruimte zelf is grotendeels gebleven zoals deze was. Hier en daar is dat nog zichtbaar in de vorm van gras en grind met linden of fruitbomen in de berm. Op die plaatsen ligt de inspiratie voor een authentieke en eenvoudige invulling.

De relatie met het buitengebied is ook veranderd. Zichtlijnen zijn verwaterd, verhardingen of doorlopende bomenrijen houden ineens op. Doorgaande bomenrijen, sloten en grasbermen kunnen die eenheid juist vergroten en zichtlijnen versterken de oriëntatie en de relatie met het landschap.

De nieuwe wijken zijn lukraak tegen de oude structuren aangeplakt. Geen voortzetting van de sfeer of eigen gezicht. Deze wijken zijn vooral technisch opgelost. De relaties in gebruik of zicht zijn slecht (bv. geen kerktoeren te zien) en de randen zijn niet afgewerkt.

Om een indruk te krijgen van de huidige situatie van de drie dorpen (waarin bovenstaande ontwikkelingen naar voren komen) is een beeldanalyse gemaakt. In de paragrafen 4.1, 4.2 en 4.3 zijn respectievelijk Acquoy, Beesd en Enspijk gefotografeerd en besproken. Bij de foto's staat vermeld in welke straat deze genomen zijn.

De tekst naast de foto wordt beoordeeld met een plus (+) of min (-). Dit staat symbool voor respectievelijk gewenste of ongewenste vormgeving.

4.1 Acquoy

Lingedijk

- + vrij zicht op de oude Lingearm
- + variatie in grondgebruik langs de dijk, zoals boomgaard weilanden en volkstuinten
- + houten hekwerk

Lingedijk

- + zicht op de oude Lingearm
- + knotwilgengaard

Lingedijk

- + grindberm, bankje, fruitbomen en geen afrastering
- paaltjes als autobarière

Lingedijk

- + schapenraster als omheining
- + grasbermen
- + smal profiel
- 6m hoge stedelijke lantaarn
- wit gepleisterde bebouwing

Acquoy

- + sering als haag
- 6m hoge stedelijke lantaarn
- paaltje
- afwatering

Lingedijk

- + vlierhaag
- + grasberm
- + verschillende soorten struiken/bomen

Lingedijk

- + schapenraster als omheining
- + grasberm
- 6m hoge stedelijke lantaarn
- wit gepleisterde bebouwing
- brede rijbaan met witte markeerstrepen
- grote conifeer
- slecht geleide linde in bocht
- stedelijke heesters

Lingedijk (entree)

- grillig gevormde leilindes, plaats niet functioneel
- onderbeplanting van laurierkers
- brede rijbaan

Lingedijk (entree)

Acquoy

Pr. Beatrixstraat

- + achterkant bebouwing met authentieke sfeer: haagje, boomgaardje en moestuin
- + karrespoor
- stoep

Pr. Beatrixstraat

- + grind en ligusterhaag
- + bescheiden en passende reclame

Pr. Beatrixstraat

- + schapenweide
- + zicht op boerderij
- + mooie bomen (matig gesnoeid)
- cotoneasterbeplanting onder bomen

Pr. Beatrixstraat

- + typerend reliëf (op foto moeilijk zichtbaar)
- stoep, paaltjes en sierbeplanting
- lindes qua functie aan verkeerde kant van de weg
- kaal profiel
- paaltjes

Acquoy

Pr. Beatrixstraat

- onnodig veel verharding
- gebrek aan bomen
- 8m hoge stedelijke lantaarn
- trottoirs
- witte markeerstrepen op de rijbaan

kruising Pr. Beatrixstraat met Achterweg nabij kerk

- + kerktoren en karakteristieke huizen
- paaltjes met ketting
- trottoir
- 6m hoge stedelijke lantaarn
- drempel

achterkant dorpshuis De Schakel aan Pr. Beatrixstraat

- + parkeerruimte wordt in de zomer gebruikt door toeristen
- parkeervlakte zonder inrichting
- laurierhaag
- opvallende containers
- hoge lichtmast

dorpshuis Pr. Beatrixstraat

- + authentieke dorpspomp
- + plataan
- dorpspomp verstopt, te veel concurrerende objecten zoals paaltjes en beplanting

Acquoy

krusing Pr. Beatrixstraat met Huigenstraat

- + ANWB-bord
- niet streekeigen sierbeplanting
- plaats bank en afvalbak in binnenbocht
- onnodig veel verharding
- 6m hoge stedelijke lantaarn
- drempel en haaietanden

Huigenstraat

- + verderop: houtwal van streekeigen soorten
- vooraan: singel van stedelijk groen
- brede rijbaan

Huigenstraat

- + individueel beeld met inritten
- + knotwilgen aan sloot
- berberishaag
- paaltjes

Huigenstraat

- onnodige parkeerstrook
- stedelijke afrastering in de vorm van sierpoort en gemetselde pilaren
- zeer hoog opgekroonde boom

Acquoy

- + De oude smidse als authentieke object behouden

oude smidse in de Huigenstraat

Achterweg

- + grasberm
- + knotwilgen langs sloot
- aan één kant van de straat bomenrij
- 8m hoge stedelijke lantaarn

Pr. Beatrixstraat (tussen Achterweg en Lingedijk)

- + beeld van scheve toren, muur en leilindes
- bestrating tussen autoweg en muur
- ondergroei bomen

Pr. Margrietstraat

- + rustig woonplein met verhoogd parkeren
- + zicht op woonboerderij
- schutting en conifeer
- veel verharding

Acquoy

De Baronie

- + open groene ruimte
- locatie parkeerplaatsen
- toegepaste sierbeplanting

Meester J.H. Geysstraat

- + groene aankleding
- + visuele smalle rijbaan door beplanting

Pr. Cristinaweg

- te veel verharding
- paaltjes
- knotwilgen (in plaats van grote bomen of houtwal op dorpsrand)

zicht op Pr. Cristinaweg vanaf de Kerkweg

- + dorpsrand rechts met inkledende beplanting
- dorpsrand links zonder inkledende beplanting

Acquoy

Kerkweg dorpsentree

- + entree geënt op groep
- + grote bomen
- + bebouwing op achtergrond
- + grasbermen en sloot

Huigenstraat dorpsentree

- + goede begeleiding
- + grasbermen
- bomenrij niet doorgezet

Langendijk dorpsentree

- + bocht aan einde
- + zichtlijn
- + grasberm, boomgaard en bebouwing
- + zandpad
- container

Nieuwe Steeg entree vanaf provinciale weg

- + beplanting dorpsrand
- brede kale berm
- 8m hoge stedelijke lantaarns
- geen goede aankondiging

Nieuwe Steeg skatebaan bij entree

- + plaats langs saaie entree
- + walletje met (nog jonge) struiken ervoor
- + tegenover prachtige terphoeve
- jongerenplek beeldbepalend
- maatvoering erg stedelijk

4.2 Beesd

Wilhelminastraat

- zeer stedelijk beeld: veel verharding, weinig groen, hoge trottoirbanden, sluisen en lantaarnpalen
- verloren gevoel, veel obstakels

Wilhelminastraat

- + zicht op de kerktoren
- stedelijk beeld
- veel verharding

kruising Kerkstraat met de Wilhelminastraat

- + bomen
- structuur in de kruising en wegen
- paaltjes
- beplanting
- beeld te stedelijk

Kerkstraat

- + zicht op kerk
- + geleiding door bomen
- + klinkerverharding
- bomen slecht gevormd
- stedelijk beeld (paaltjes, banden)

Beesd

- + leilindes in grasberm
- + oud Hollandse klinkerverharding
- + voetpad met klinkers
- + grind

Voorstraat

- + zicht op Linge
- + bankje/rustplek
- plek is niet bijzonder door aankleding
- zicht op snelweg

aan het eind van de Voorstraat

- + oud Hollandse klinkerverharding
- + zicht op de kerk
- zichtlijnstorende middelen niet consequent doorgezet (zie Voorstraat)
- moderne lantaarnpalen
- paaltjes

Middenstraat

- + scheiding voetpad en rijbaan door leilindes
- ondergroei leilindes
- 8m hoge stedelijke lantaarnpaal
- variatie in wegbreedte en maat woningen niet zichtbaar

Achterstraat

Beesd

- + muurtje met hekwerk
- 8m hoge stedelijke lantaarnpalen
- paaltjes

Achterstraat

- + scheiding voetpad en rijbaan door leilindes
- taxushaag
- 8m hoge stedelijke lantaarnpalen

Achterstraat

- + bomen
- parkeerruimte te stenig
- 8m hoge stedelijke lantaarnpalen
- waterprobleem

Achterstraat

- + beukenhaag en nieuwe leilindes
- combinatie van verschillende verhardingstypen bij uitrit
- paaltjes en railing
- 8m hoge stedelijke lantaarnpalen

Achterstraat

Beesd

pleintje in Achterstraat

- + zicht op authentieke bebouwing
- veel oppervlakteverharding
- geen bomen

parkje bij Achterstraat

- + park in de vorm van een boomgaard
- + kenmerkend reliëf
- + haagbeukhaag werkt hekwerk weg

Achterstraat

- + open ruimte met boomgaard
- + takkenbossen aan basis van hekwerk
- hekwerk

Hoogstraat

- + terp met muur, haag en fruitboom
- + reliëf en zichtlijnen
- paaltjes

Beesd

- veel verharding
- klein boomeilandje met overdaad aan paaltjes

Huis te Beestlaan ronde pleintjes

- + groene open ruimte met verspreide bomen
- assortiment in plantvakken

Groene ruimte rond basisschool

- + begeleiding weg in nieuwe wijk: fruitbomenlaan in gras-berm
- paaltjes
- 8m hoge stedelijke lantaarnpalen
- brede rijbaan

Burg. J.W. Hondelinkstraat

- inrichting van woonwijk: veel verharding en paaltjes en weinig groen
- hoge stedelijke lantaarnpalen

Burg. Jonkersstraat

Beesd

- zeer veel verharding met hier en daar een boom in veel te kleine boomspiegels
- gele betonklinker veel te dominant in het straatbeeld als molgoot

Prins Willem Alexandersingel

- + open groene ruimte in woonwijk
- + verspreide bomen en beukenhaag
- + weinig sierbeplanting

Prins Willem Alexandersingel

- veel verharding
- 8m hoge stedelijke lantaarnpalen

Prins Mauritsingel

- + plint van oude klinkers en tegels langs bebouwing
- + authentieke betonnen paaltjes

Havendijk

Beesd

- + klinkers
- + leilindes
- + beukenhaag
- witte paaltjes
- lichtmasten

Havendijk

- + essenlaan
- + grasberm en sloot

Dr. A. Kuyperweg binnen bebouwde kom

- + grasberm en sloot
- + boomrij met oude fruitbomen
- kaal profiel
- paaltjes

Schuttersweg

- + oriëntatie woninggevels
- kaal wegprofiel, weinig geleiding door bomen
- zeer stedelijke asverspringing

Parkweg

ELINGS

Beesd

- + sterke geleiding door middel van essenlaan
- + zicht op kerk
- sierrozen (linkerberm) in plaats van grasberm

Veerweg

- + zeer duidelijke en sfeervolle overgang naar landgoed

Notendijk

- + hagen en eenvoudige bermen
- + veel fruitbomen (niet zichtbaar op foto)

Molendijk

- + beeld dorpsrand
- + veranderd met aanpak sportvelden
- kaal profiel

Sportstraat

Beesd

- + zicht op kerk
- zicht op kassen

Sportstraat

- + inkleding dorpsrand door boomgaard
- bomen in berm ontbreken

Dr. A. Kuyperweg buiten bebouwde kom

- algemene inrichting: gebrek aan structuur en verkeersgeleiding
- locatie daklindes en zitplaats
- verroest electriciteitskastje
- te veel verharding

Markt

- + vormgeving en oriëntatie
- houten beschoeiing, ecologische potenties worden niet benut
- steil talud

park aan Parkweg

4.3 Enspijk

- + grasbermen, sloot
- + zicht op kerk
- paaltjes en coniferen
- aansluiting met zijstraat Lingestraat
- 8m hoge lantaarnpalen

Beemd binnen bebouwde kom

- berberis
- grindberm wordt onderbroken door betonklinkerverharding
- 8m hoge lichtmasten

Beemd binnen bebouwde kom

- ontoegankelijk door steile oevers en hagen
- intensief beheer
- schrikhek
- weinig bomen

veedrenkplaats aan de Beemd

- hagen, concurrerende taxuszulen
- stedelijke inrichting

monument bij veedrenkplaats aan de Beemd

Enspijk

groen eiland voor de kerk aan de Beemd

- + onderbegroeiing gras en lindes
- + flauw talud langs 'gracht'
- + geen banden
- + geen paaltjes

Dorpsstraat

- + profiel en begeleiding door laanbomen
- + haag van fruitbomen

Dorpsstraat

- + mooie bomen
- + mooie 'gracht'
- stedelijke lantaarns

Dorpsstraat

- + smeedijzeren hekwerk

Enspijk

Dorpsstraat

- + smeedijzeren hekwerk
- onderbreking grindberm met gele kleur grind
- veel verharding
- conifeer

groene driehoek Dorpsstraat

- onderbegroeiing laurierkers
- trottoirband

groene driehoek Dorpsstraat/Kampsedijk

- onderbegroeiing
- trottoirband
- smeedijzeren hekwerk in driehoek
- garage in kleinschalig dorp

kleine groene driehoek Dorpsstraat en Lepelstraat

- + kale berm/grasberm
- onderbegroeiing
- opstaande rand met kinderkoppen
- brede rijbaan

Enspijk

- kapot gereden perkje met buizen, laurierkers en paaltjes

kleine groene driehoek Dorpsstraat en Lepelstraat

- + onderbegroeiing gras
- paaltjes

grote groene driehoek Lepelstraat en Dorpsstraat

- + grote bomen
- + berm van gras en zand
- + beukenhaag
- stedelijke lantaarn

Lepelstraat

- + groene oase van bomen en gras
- + geen opstaande rand of dergelijk

Groene oase achter de kerk aan de Lepelstraat

Enspijk

- + groene oase
- + oude dorpspomp en bank met vuilnisbak
- struikvormers (in plaatje teruggesnoeid)

Groene oase achter de kerk aan de Lepelstraat

- kaal profiel
- drukke erfafscheiding
- veel verharding
- hoge lantaarnpalen

Lingestraat

- veel verharding
- beplantingskeuze

Lingestraat doodlopend stukje

- veel verharding
- onderbegroeiing bomen
- hoge lantaarnpaal

Maasstraat

Enspijk

- + wegprofiel
- + grindbermen met hortensia's
- stedelijke lantaarn

Kampsedijk

- + achteraan in de straat de groene houtwal
- + parkeerplaatsen aan de rand van het dorp
- onaantrekkelijk beeld door bebouwing en groen
- veel verharding en weinig groen

Haarstraat binnen bebouwde kom

- + uitzicht vanuit huizen
- parkeervakken aan rand van het dorp
- parkeervakken uitgevoerd in asfalt

parkeervakken Haarstraat binnen bebouwde kom

- + bebouwing verscholen achter groen
- kaal wegprofiel

Molenkampstraat

Enspijk

Lepelstraat

+ Waardevolle sloot voor centrale vochtige plaats, oriëntatie en ecologie

Lepelstraat

+ smeedijzeren hekwerk
+ historische boerderij op terp

Waalstraat

+ groene wand aan rand dorp
- keuze beplanting
- veel verharding
- veel parkeren

Haarstraat buiten bebouwde kom

- kale entree, niet uitnodigend
- depot prov. waterstaat
- geen bomen
- veel verharding

ELINGS

Enspijk

- + extensieve grasberm
- rozenperkje
- verkeersborden
- trottoirband

Haarstraat buiten bebouwde kom

- + zicht op de kerk met grote lindes eromheen
- + beeld aan rechterzijde: lage appelboomgaard en eenvoudig wegprofiel met sloot
- beeld linkerzijde: kale berm zonder bomen, maisveld en zicht op kassen en benzine-station langs provinciale weg

Beemd buiten bebouwde kom

- + afrastering met talud en boomgaard
- + zeer sfeervol

entree vanaf Kampsedijk oost

- + officieus en rommelig
- + zeer sfeervol
- route is onduidelijk

Dijk entree nabij Enspijkse veer

Enspijk

+ beeld entree en dorpsrand

Entree Kampsedijk west

+ goede entree
- brede opzet van het profiel
- lichtmasten

Korte Veersteeg west

+ mooie entree omgeven door groen van populieren en elzenhagen

Ijsbaan nabij Korte Veersteeg

5 Visie per dorp

Aan de hand van de uitvoerige analyse is er voor elk dorp bepaald wat de huidige structuur en samenhang is. Op grond van bevindingen is een visie opgesteld. Hierdoor proberen we een samenhangend geheel te creëren, waardoor de dorpen zich kunnen onderscheiden en identificeren.

Onder het kopje *andere aandachtspunten* worden steeds belangrijke elementen of ontwerplocaties toegelicht.

Na elke visie wordt een visiekaart gepresenteerd, met daarop de straten met verschillende kleuren getekend. De legenda correspondeert met verschillende recepten in het rapport van hoofdstuk 6.

5.1 Acquoy

Structuur/samenhang

Acquoy is gelegen aan de buitenbocht van een oude meander van de Linge. Het oorspronkelijke stratenpatroon dat evenwijdig ligt aan deze meander is nog herkenbaar. Aan deze straten liggen enkele karakteristieke woningen. De invloed die het water op dit dorp heeft gehad is een belangrijke kwaliteit. Echter is deze invloed niet meer overal voelbaar.

Acquoy heeft naast het water ook veel relatie met het omringende landschap. Het is een van oorsprong agrarisch dorp dat zich kenmerkt door een kleinschalige inrichting. Dit uit zich in kleine huizen en boomgaarden en zeer veel afwisseling in kleur, maat en gebruik.

De kerk vormt het centrum van Acquoy. Deze staat centraal in de oude structuur van Acquoy. De kerk is goed zichtbaar vanaf de Linge en vanuit het landschap en vormt hierdoor een oriëntatiepunt.

De nieuwe uitbreiding van Acquoy is strak vanuit het centrum vormgegeven. De architectuur van de wijk is afwijkend van het oude deel van Acquoy.

Vanaf de Linge is het dorp Acquoy goed zichtbaar en zijn de randen bepalend hoe het dorp zich naar buiten presenteert. Dit geldt ook voor de randen landinwaarts. Dit is gevisualiseerd in het kaartje op pagina 40.

Acquoy heeft vijf verschillende entrees waarvan één de hoofdentree vormt. Deze hoofdentree geeft een matige aankondiging van het dorp vanaf de N327, waardoor er een slechte overgang is van het dorp naar het landschap. De overige entrees zijn meer verweven met het landschap.

Visie 'zicht en afwisseling'

- Acquoy heeft een duidelijke voor- en achterkant. De voorkant vormt de dijk aan de Linge met karakteristieke bebouwing. De achterkant zijn de parallelwegen aan de Lingedijk en de nieuwe wijk. Dit uit zich in:
Voor kant: veel relatie met het water, wat tot uiting komt met zicht op het water van de Linge en het reliëf. Daarnaast veel gebruik maken van karakteristieke beplanting zoals knotwilgen, elzen, vlier en seringhagen. De knusse sfeer die langs de dijk aanwezig is zo veel mogelijk behouden en versterken (bijvoorbeeld grind voor woningen met hortensia's en terrasjes).

Achterkant: veel relatie met het omringende landschap. Dit kenmerkt

zich door de kneuterigheid wat zich uit in kleinschalige bedrijvigheid, afwisseling, boerenerven, boomgaarden en pony- of schapenweiden.

- De nieuwe wijk wordt opgenomen in de kneuterigheid van de zogenaamde 'achterkant' van Acquoy.

- De primaire entree is opgenomen in de afwisselende uitstraling van de 'achterkant'. Hierbij is zicht op het landschap en het dorp een belangrijk streven. De huidige sfeer aan het eind van de bestaande overige entrees wordt doorgezet in heel de desbetreffende straat.

Andere aandachtspunten

De dorpsentree vanaf de provinciale weg (N327) is veel te stedelijk en vormt het belangrijkste punt voor verbetering. Daarnaast dienen enkele nieuwe woonstraten te worden aangepakt en kan een aanpassing van de wegbeplanting op sommige plaatsen de relatie met het landelijke beeld van de Linge extra versterken.

Het dorpshuis vormt de kern van het gemeenschapsleven van Acquoy. Het huidige parkeerterrein heeft een zeer kale sobere uitstraling. Deze verdient een punt van aandacht tot verandering, door deze meer op te nemen in de uitstraling van het dorp.

Legenda:

6.1.1 Lingedijk, blz 54

6.1.2 Oude structuur, Huigenstraat en Pr. Beatrixstraat, blz 57

6.1.3 Zijstraten oude structuur, blz 59

6.1.4 Rand oude structuur, Achterstraat, blz 61

6.1.5 Uitbreiding, Mr. J. H. Geysstraat, Pr. Irenestraat, Margrietstraat en de Baronie, blz 63

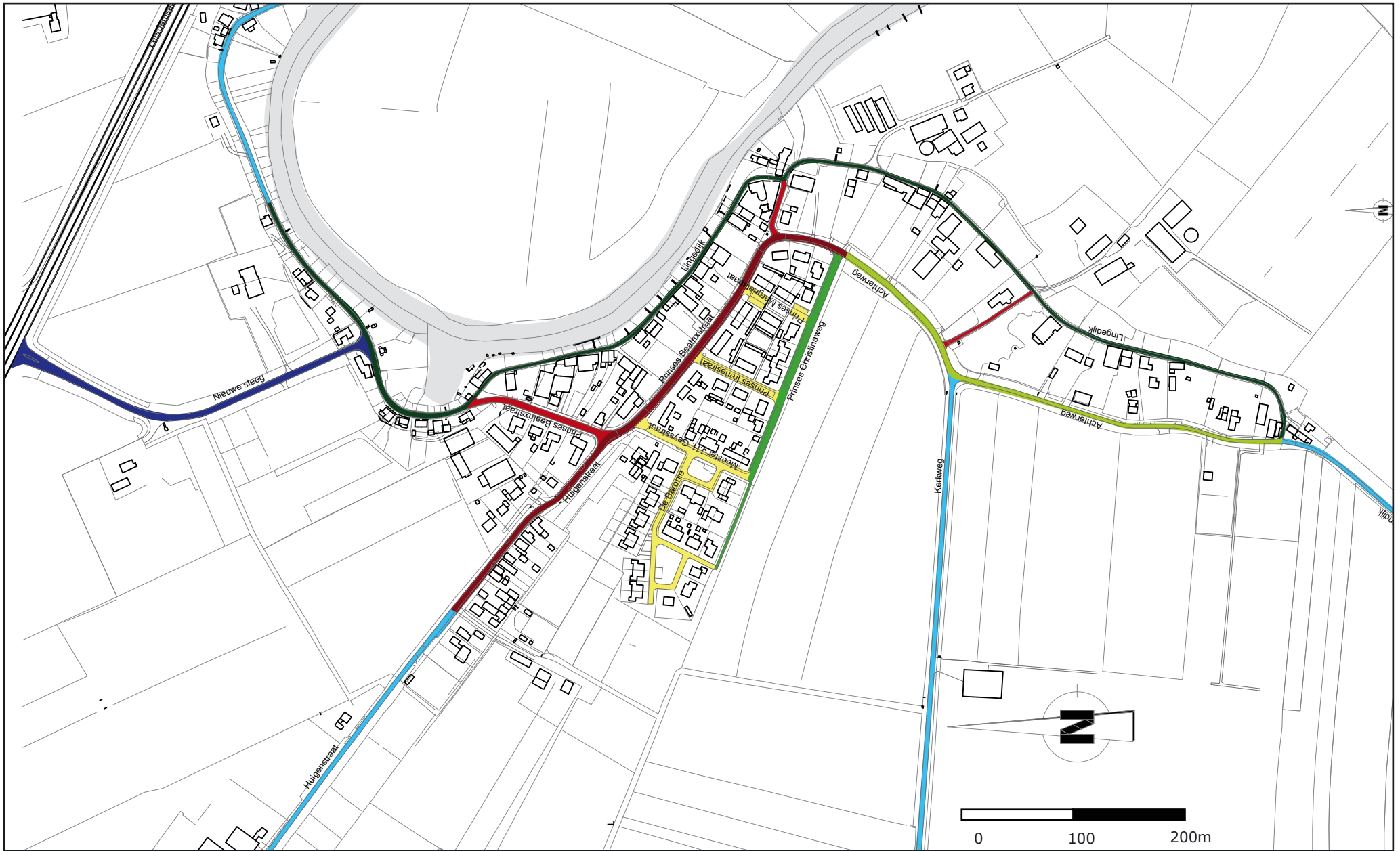
6.1.6 Rand uitbreiding, Pr. Christinaweg, blz 65

6.1.7 Secundaire entree, Lingedijk, Huigenstraat, Kerkweg en Langendijk blz 67

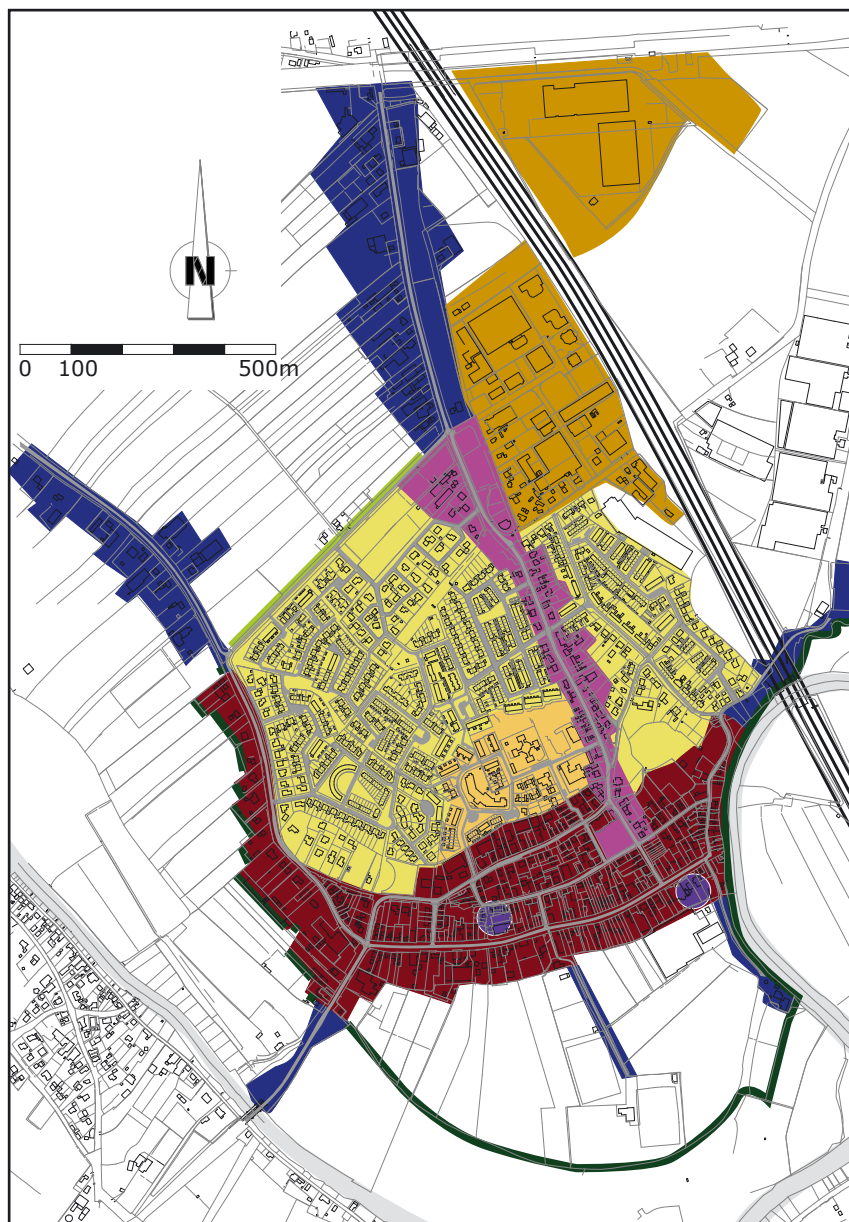
7.1.1 Primaire entree, Nieuwe steeg, blz 100

Visiekaart Acquoy, correspondeert met de recepten

ELINGS

Legenda:

- Ruggengraat
- Oude kern
- Uitbreidingswijk
- Uitbreidingswijk-bejaardenvoorzieningen
- Bedrijventerrein
- Kerk
- Entree
- Rand dorp-water
- Rand dorp-landschap
- Water
- Wegen

Structuurkaart Beesd

5.2 Beesd

Structuur/samenhang

In Beesd is een duidelijke scheiding tussen de historische kern en de nieuwe uitbreiding. De kern van het dorp is nog bijzonder gaaf. Dit komt voornamelijk doordat de ligging van de straten niet veranderd en het profiel grotendeels nog ongewijzigd is.

De Voorstraat van Beesd heeft een uniek karakter door het straatprofiel, de inrichtingselementen van de straat en de aanpalende kavels. Dit unieke karakter is in de Midden- en Achterstraat van de historische kern enigzins verwaterd. Daarnaast zijn de gradaties van vroeger in opbouw van de Voorstraat-Middenstraat-Achterstraat in de huidige situatie minder duidelijk herkenbaar, maar nog wel aanwezig.

De nieuwe uitbreiding en het industrieterrein ten noorden van de Achterstraat, hebben wat betreft structuur en inrichtingselementen vrijwel geen enkele relatie met de historische kern of het omringende landschap. Het bevat veel kronkelige en doodlopende straten. De meeste zijn ingericht op veel parkeermogelijkheden met verkeersremmende technische middelen. Dit levert een breed en kaal profiel op, wat een sobere indruk geeft. Nabij de bejaardenvoorzieningen en het parkje aan de Parkweg is er veel aandacht geweest voor het openbaar groen. Deze doet zich echter wel stedelijk voor. De nieuwe wijk wordt ontsloten door een rondweg. Deze vormt de overgang van de wijk en het omringende landschap.

Het dorp mist in de huidige situatie een duidelijke ruggengraat die het historisch centrum en de nieuwe uitbreiding (evenals het industrieterrein) met elkaar verbind. Deze is wel aan te duiden in de Wilhelminastraat en

Kerkstraat. Het Dorpsplein vormt het knooppunt voor deze ruggengraat. Hier komen de historische straten en de uitbreiding van de 20e eeuw bij elkaar.

Vanaf de A2 presenteert Beesd zich als een stad, door het bedrijventerrein. Van het oude authentieke Beesd is vanaf de A2, behalve de molen, niets zichtbaar.

Visie 'kiezen en verbinden'

- De verschillen tussen de oude kern en nieuwe uitbreidingen blijven zichtbaar. Het historisch centrum heeft/krijgt een authentieke uitstraling en voor de nieuwe wijken is het van belang dat deze groener ingericht worden. Deze worden met elkaar verbonden door een ruggengraat.
- Het historische centrum kenmerkt zich door eenheid en gradaties in de Voor-, Midden- en Achterstraat van vroeger uit. De oude kern vormt een eenheid door rijbaanbestrating, leibomen en de profielindeling. De gradatie wordt benadrukt en zichtbaar gemaakt door onderbeplanting, bestratingskeuze en afrastering.
- De nieuwe wijk vormt een contrast met de oude kern. Dit uit zich in de keuze van (modernere) inrichtingsmaterialen, zoals het meubilair, verlichting en bestratingmateriaal. Daarnaast is er relatie gelegd met het omringende landschap, door middel van de beplantingskeuze. Hierbij is gedacht aan boomgaarden, houtsingels en essenlanen. De rondweg en toegangen van de dorpen zijn aangezet door middel van grote bomen.
- De ruggengraat vormt de drager van het dorp. Deze geleidt het verkeer naar de verschillende buurten/wijken. Om deze herkenbaar te maken, is hij aangezet met grote bomen.

Andere aandachtspunten

Langs de minder goed ontwikkelde toegangswegen (zoals de Parkweg) en dorpsranden dienen afscherpende en begeleidende beplanting te worden aangebracht. Op deze manier vormt de beplanting een goede aankondiging van het dorp vanuit het landschap. Voor de primaire entree vanaf de A2 (Parkweg) is een inrichtingsvoorstel gemaakt.

Het Dorpsplein in het midden van het dorp vormt het centrum van de Beesd. Hier komen de mensen bij elkaar om te winkelen, wandelen, parkeren (toeristen) en te feesten tijdens de kermis of andere gelegenheden. Dit functionele centrum mag een esthetische uitstraling hebben, zodat het kan dienen als herkenningspunt van Beesd. In het inrichtingsvoorstel wordt een plan gepresenteerd waar de verschillende functies plaats kunnen vinden op een esthetisch plein.

Legenda:

6.2.1 Ruggengraat, Wilhelminastraat en Kerkstraat, blz 69

6.2.2 Oude kern, Voorstraat, blz 71

6.2.3 Oude kern, Middenstraat, blz 73

6.2.4 Overige straten oude kern, Beukenstraat, Hoogstraat en Kerkstraat, blz 75

6.2.5 Bejaardenvoorzieningen, Jeugdlaan, Hoenderblokstraat, Huis te Beestlaan e.d., blz 77

6.2.6 Uitbreidingswijk, blz 79

6.2.7 Rand oude kern, Havendijk, blz 81

6.2.8 Rand uitbreidingswijk, Dr. A. Kuyperweg en Schuttersweg, blz 83

6.2.9 Secundaire entrees, Notendijk, Dr. A. Kuyperweg, Molendijk en Sportstraat, blz 85

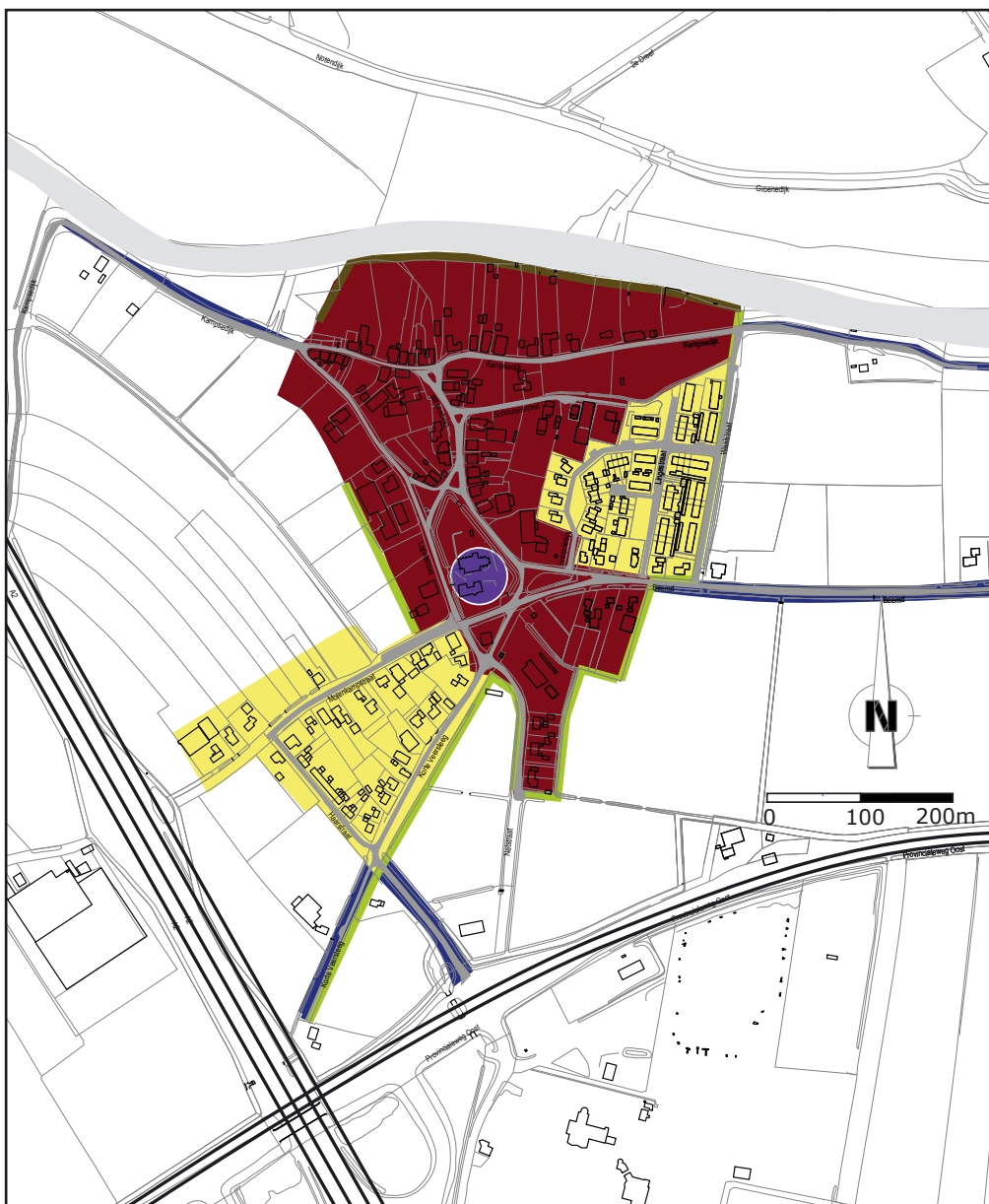
7.2.1 Oude kern, Achterstraat, blz 108

7.2.2 Primaire entree Parkweg/Veerweg blz 112

Visiekaart Beesd, correspondeert
met de recepten

Legenda:

- Oude kern
- Uitbreidingswijk
- Kerk
- Entree
- Rand dorp-water
- Rand dorp-landschap
- Water
- Wegen

Structuurkaart Enspijk

5.3 Enspijk

Structuur/samenhang

Enspijk is een dorp wat rust uitstraalt en een ruimtelijk gevoel geeft. De relatie met de landelijke omgeving, de kleinschaligheid van de oeverwal en de eenvoud van de gebruikte inrichtingsmiddelen zijn kenmerkend. Enkele voorbeelden hiervan zijn de opvallende groene driehoeken op de kruisende wegen en de authentieke bebouwing met de daarbij horende erven en tuinen.

De centrale groene oase rond de kerk en de dijk aan de Linge maken dit dorp zeer bijzonder en waardevol. De kerk en de veedrenkplaats vormen samen de kern van het dorp, het groene hart.

Het dorp is in de laatste jaren uitgebreid naar het oosten en het zuidwesten. De inrichting van de openbare ruimte en de architectuur van de bebouwing komt stedelijk over. Dit komt veelal door de eentonigheid van de bebouwing, kale profielen en brede rijbanen en voetpaden. Het gezicht van Enspijk naar de buitenwereld, wordt grotendeels gevormd door deze kale uitbreidingen. Vooral bij de primaire entree is dit goed te merken.

Visie 'groene bermen, groene randen'

- In de oude kern de landelijke eenvoudige sfeer behouden. Dit uit zich in grasbermen met grote bomen en grind met struikvormers zoals hortensia's en klimrozen.
- De nieuwe wijken zijn opgenomen in de sfeer van de oude kern. De straten zijn landelijker ingericht met meer groen en smallere profielen. Hierdoor verweeft Enspijk zich met zijn naaste landelijke omgeving.
- De entree tot Enspijk vormt een geleidelijke overgang van het landelijke

gebied naar de bebouwing. De entree heet de mensen welkom in Enspijk en staat in het verlengde van de inrichtingsmiddelen van de oude structuur.

Aandachtspunten

Vooraf de randen van het dorp en de bermen moeten worden aangepakt. Eenvoudige en beter in de omgeving passende middelen dienen hiertoe te worden toegepast, waardoor ze minder aandacht vragen en er een natuurlijker beeld ontstaat.

Verder vraagt de dorpsentree vanaf de provinciale weg om een ingrijpende herinrichting. Deze kan veel groener en landelijker. De aanleg van de nieuwe op- en afrit van de A2 biedt hierbij mogelijkheden. Daarnaast kan het huidige depot van provinciale waterstaat fungeren als parkeerplaats voor dagrecreanten gecombineerd met carpoolplaatsen.

De kenmerkende driehoeken zijn nu uitgevoerd in bloembakken met een vuilverzameling. Dit kan veel eenvoudiger en groener.

De meeste autoweringen zijn, in deze landelijke omgeving, zwaar en lomp. Gewoon een grasberm die af en toe overreden wordt is hier de beste oplossing.

In de huidige situatie heeft het dorp Enspijk veel last van doorgaand vrachtverkeer dat naar het industrieterrein van Deil gaat. Door een betere bewegwijzering aan te brengen, zou dit een heleboel overlast kunnen voorkomen.

Legenda:

6.3.1 Oude kern, Dorpsstraat, Beemd en Schoutenstraat,
blz 87

6.3.2 Uitbreidingswijk, Maasstraat en Lingestraat, blz 89

6.3.3 Rand oude kern, Kampsedijk, blz 91

6.3.4 Rand, Molenkampstraat en Haarstraat en Lepelstraat,
blz 93

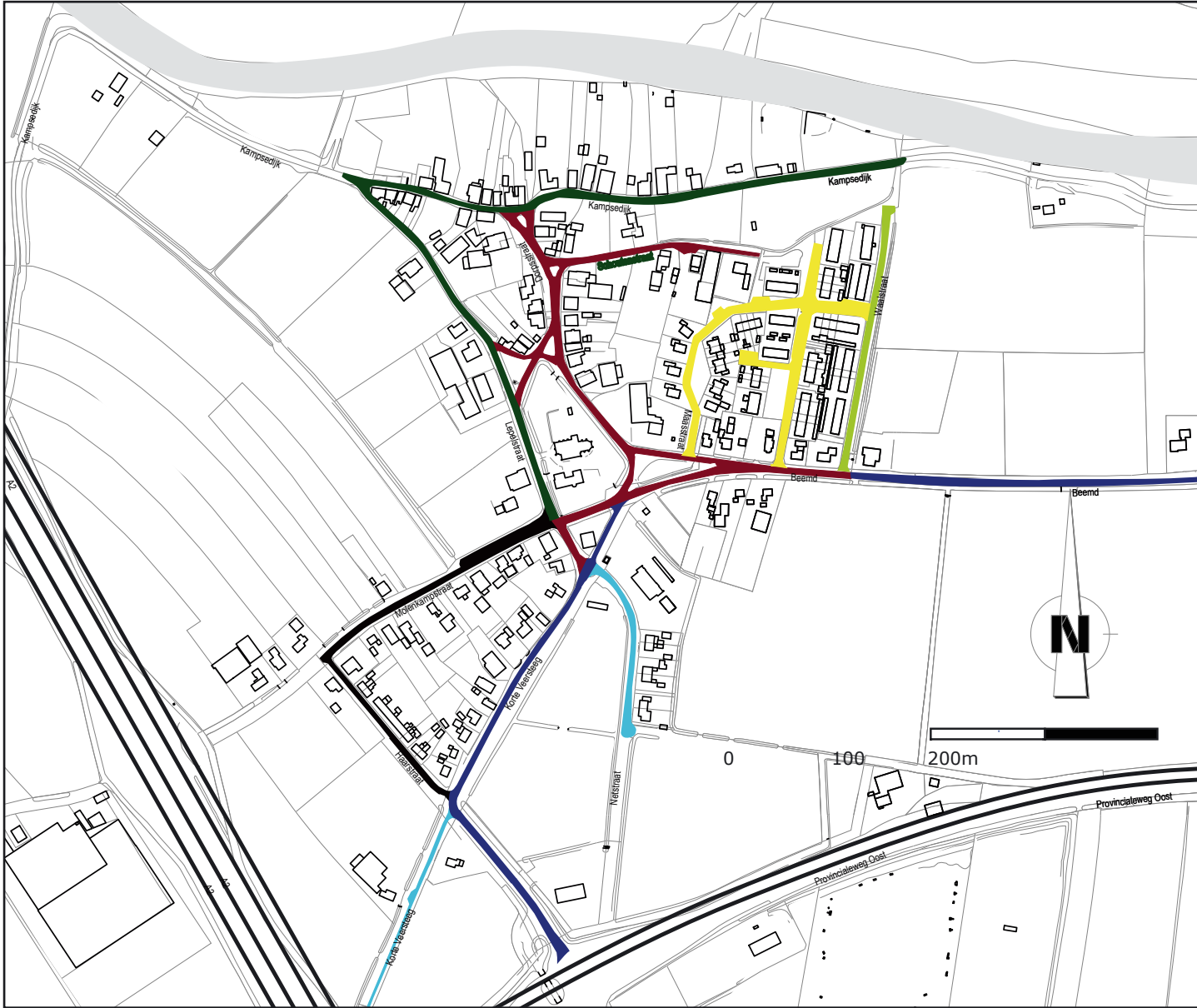
6.3.5 Hoofdentree, Haarstraat, Korte Veersteeg, blz 95

6.3.6 Nevenentree, Netstraat en Korte Veersteeg en
Beemd, blz 97

7.3.2 Rand uitbreidingswijk, Waalstraat, blz 118

Visiekaart Enspijk, correspondeert met de recepten

Ingrediënten

6. Recepten per dorp

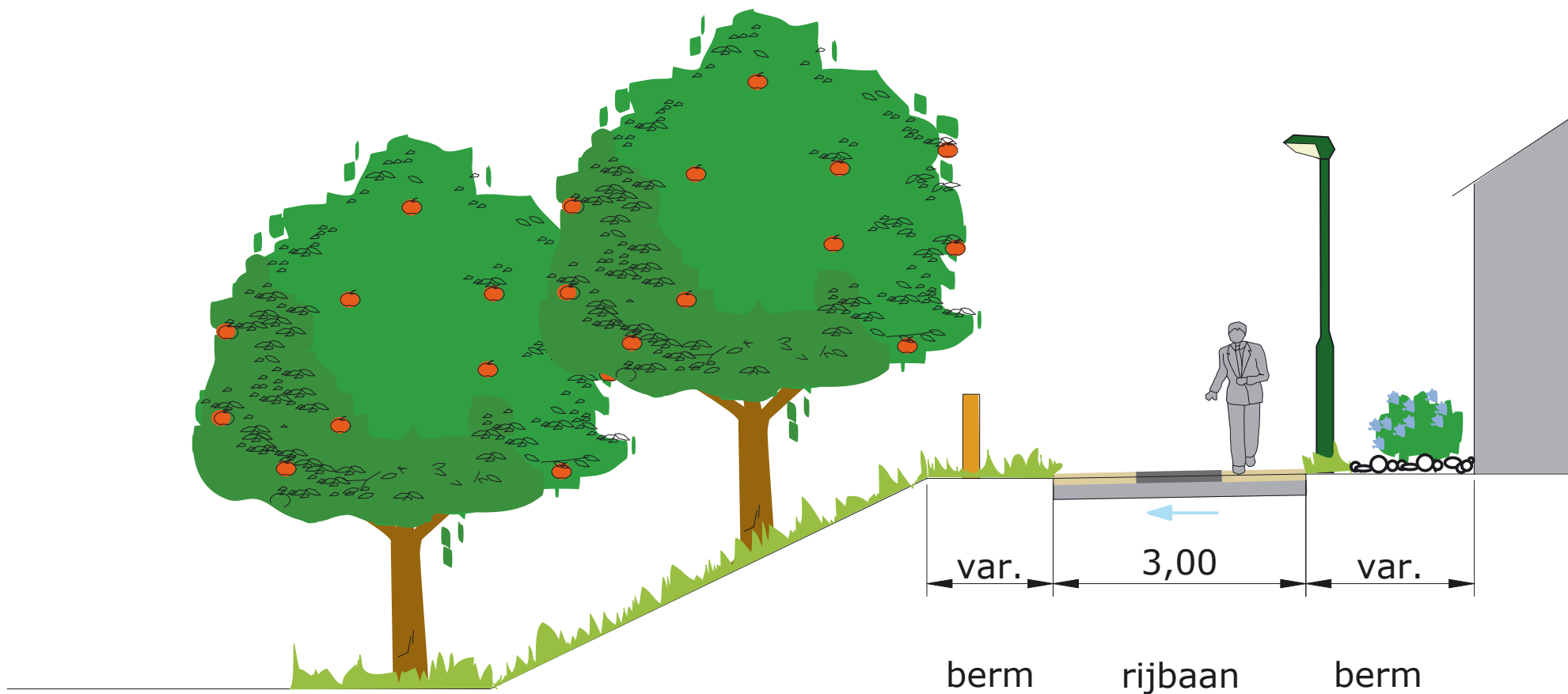
In dit rapport wordt getracht de 'smaak' van de verschillende dorpen te ontwikkelen. Deze smaak heeft als doel nieuwe ontwikkelingen te sturen en de eenheid en samenhang van elk dorp te vergroten.

De juiste toepassing en samenstelling van verschillende ingrediënten, kan een heerlijk gerecht opleveren. Het gerecht is gelukt als de ingrediënten in de juiste verhouding aanwezig zijn. Om deze samenstelling vast te leggen zijn er recepten opgesteld. Hierdoor kunnen verschillende mensen dit gerecht maken.

Vanuit dit perspectief kan dit rapport vergeleken worden. De verschillende elementen van de openbare ruimte, zoals bomen, gras, verharding, meubilair en verlichting kunnen gezien worden als ingrediënten. In de vorm van een profiel of collage (recept) wordt de juiste hoeveelheid en verhouding van de elementen weergegeven en afgestemd op die plaats. Daarnaast worden deze recepten voorzien van een tekst. Deze recepten komen voort uit de visie die opgesteld is per dorp. Alle recepten per dorp samen vormen een eenheid en een identiteit voor het dorp, waar alle betrokken partijen samen naar toe werken.

In hoofdstuk 5 zijn visiekaarten gepresenteerd. In de legenda kan afgelezen worden waar de verschillende recepten in het dorp plaatsvinden en waar ze in dit rapport te vinden zijn.

6.1.1 Acquoy, Lingedijk

Sfeerbeeld: Zicht op de Linge behouden door zoveel mogelijk transparante erfafscheiding of lage hagen. Het straatbeeld krijgt een gevarieerd beeld en een dorps karakter door de kleinschaligheid. Dit komt tot uiting in kleine weides, boomgaarden, groentetuinen en voortuinen. Het reliëf zichtbaar houden en versterken aan beide zijde van de rijbaan. Dit is te bereiken door het aanleggen van trappen en diepte te creëren met bomen, gras en struiken.

Bestrating: Behouden asfalt rijweg van ongeveer 3m. Op het asfalt twee soorten splitlagen aanbrengen in de vorm van een karrespoor. Het karrespoor is uitgevoerd in een beige-splitlaag en het overige in donker-grijs.

Bermen: Bermen gelegen aan de bebouwing bestaan uit gazon of grind. Deze kunnen eventueel aangevuld worden met heesters als hortensia's. De bermen gelegen aan de rand van de dijk bestaan uit gras, de bermen gelegen aan de rand van de dijk bestaan alleen uit gras met een erfafscheiding.

Overig: -De bestaande verlichting vervangen door 4m lage warme sfeerverlichting zoals in het profiel is afgebeeld (RAL 6009).
- Erfafscheidingen door het plaatsen van schapenrasters of lage gebiedseigen beplanting zoals hagen van liguster, beuk, vlier of sering.
- Op bijzondere plekken met zicht op de Linge en de kleinschalige bedrijvigheid bankjes toevoegen.
- De huidige kleinschalige bedrijvigheid van boomgaarden en (pony-)weides langs de dijk stimuleren, door bewoners bewust te maken van deze schoonheid en kennis over te dragen.
- Alle paaltjes verwijderen en niets terugplaatsen.

Huidige Lingedijk

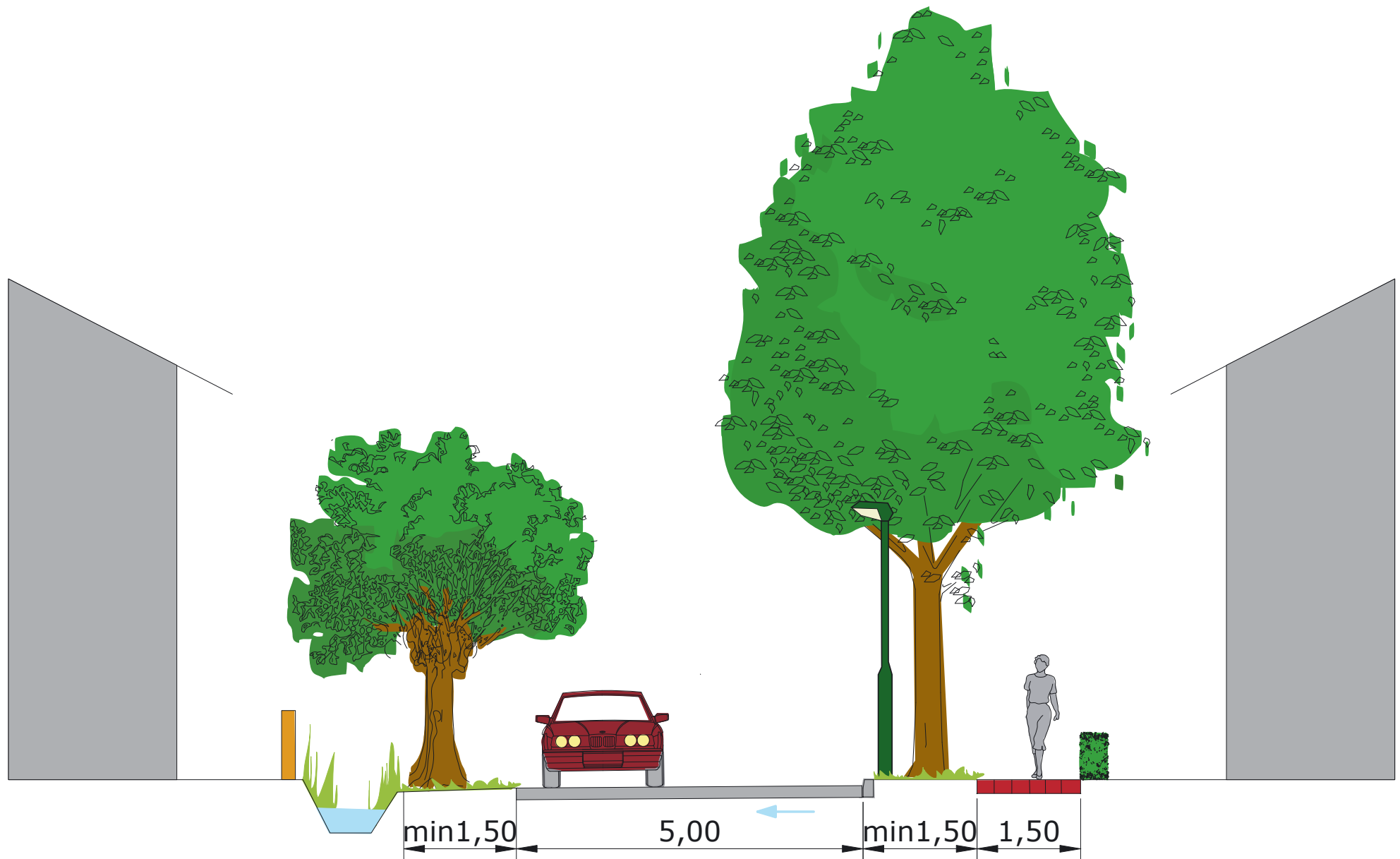
- + afrastering
- + boomgaard
- + zichtbare dijkhelling

Huidige Lingedijk

- + terrasjes
- + grindberm met heesters zoals hortensia's
- + karakteristieke bebouwing

6.1.2 Acquoy, Oude structuur (Huigenstraat, Pr. Beatrixstraat)

Sfeerbeeld: Relatie leggen met de naaste omgeving. De dorpse kenmerken zoals kleinschaligheid stimuleren. De greppels langs de rijbaan (Huigenstraat) zichtbaar maken door bijvoorbeeld het doorzetten van de huidige knotwilgen.

Bestrating: Asfalt rijweg terugbrengen naar 5m. Op het asfalt een splitlaag aanbrengen met beigekleur. Naast de rijbaan in de Pr. Beatrixstraat één verhoogd trottoir van klinkers/tegels.

Bomen: Naast de greppel knotwilgen doorzetten, indien mogelijk op de overige plaatsen 2-zijdig elzen afgewisseld met essen om de kleinschaligheid te benadrukken. Voor een goede indruk om in te planten wordt verwezen naar hoofdstuk 7.1.1 Acquoy, primaire entree.

Bermen en greppels: De huidige bermbeplanting vervangen door een grasberm. Tussen rijbaan en trottoir een grasberm toevoegen indien deze berm breder kan zijn dan 1,5m. Nabij de greppel aan de Huigenstraat extensief grasbeheer toepassen.

Overig: -De huidige grote lantaarns van 6m vervangen door lagere van 4m (RAL 6009). De kleur van het licht heeft een warme uitstraling.

- Meer eenheid brengen in de verschillende erfafscheidingen door het plaatsen of stimuleren van liguster-, vlier- of seringhagen.
- Het meubilair in de huidige situatie verwijderen en niets terugplaatsen.
- Geleiding van bomen in de Huigenstraat in verband met de verkeersveiligheid.
- Zicht op de schapenweide aan het begin van de Huigenstraat is waardevol. Hier rekening mee houden met het plaatsen van de beplanting.
- Glas- en papierbakken ondergronds aanleggen of een kleur geven die minder schreeuwerig overkomt zoals bruin.

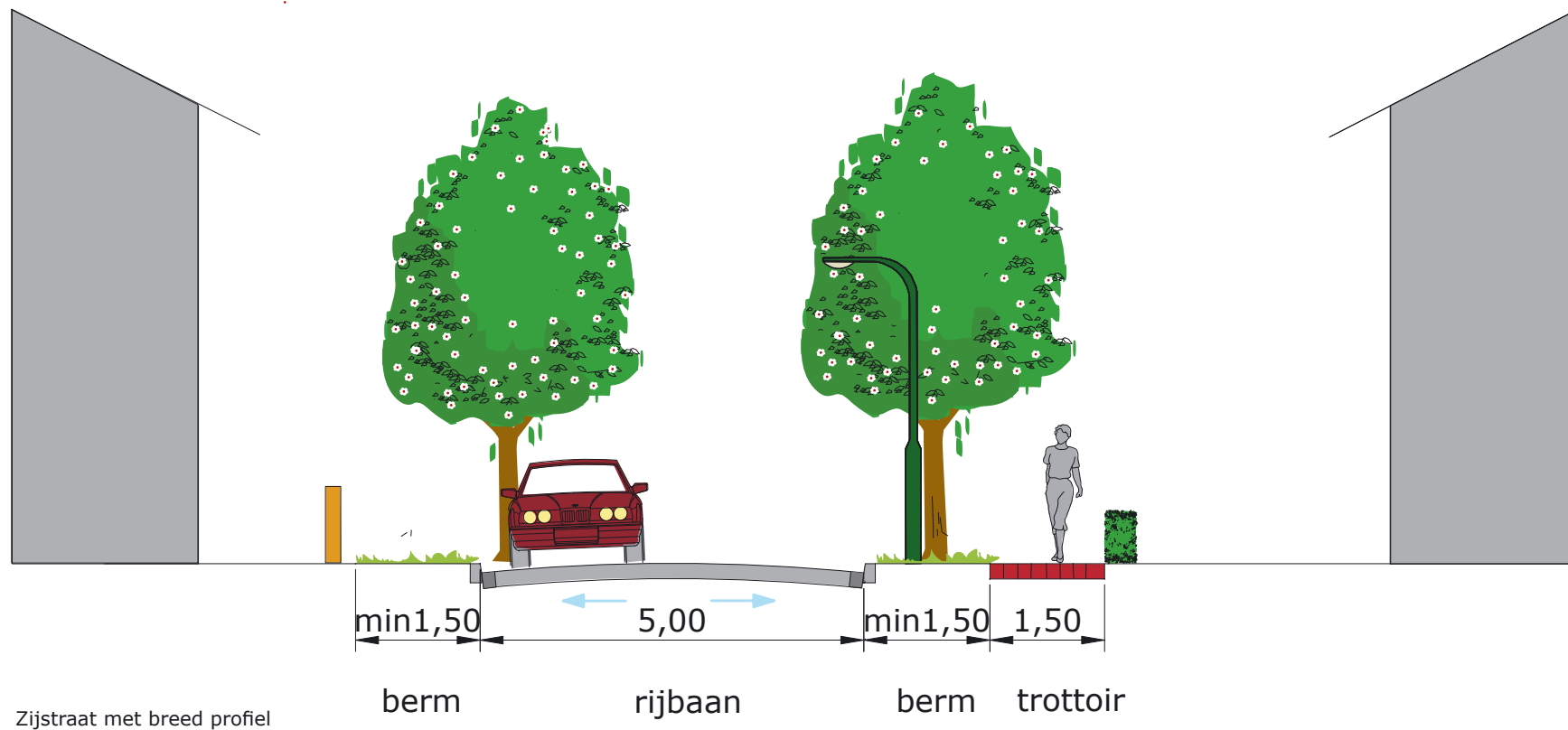

Huidige Pr. Beatrixstraat

Collage Pr. Beatrixstraat

6.1.3 Acquoy, zijstraten oude structuur

Sfeerbeeld: Kneuterigheid van vroegere boerderijen is een kwaliteit. De achterkant van de boerderijen (erven) mag gezien worden. De erfachtige inrichting op de boerderijen wordt als middel gebruikt voor de inrichting van de zijstraten van de oude structuur.

Bestrating: -De wegbreedte terugbrengen tot 5,0m met een beige kleur splitlaag. Trottoir van 1,5m aan één zijde van de rijbaan indien mogelijk in de breedte van het profiel. Het trottoir is uitgevoerd in klinkers of tegels. 1

- Betonbanden niet vervangen; paaltjes verwijderen.

Bomen: Indien de breedte van het profiel dit toelaat 1-zijdig of 2-zijdig van de weg een bomenrij bestaande uit hoogstam fruitbomen. Deze refereren aan de boomgaarden op de boerenerven.

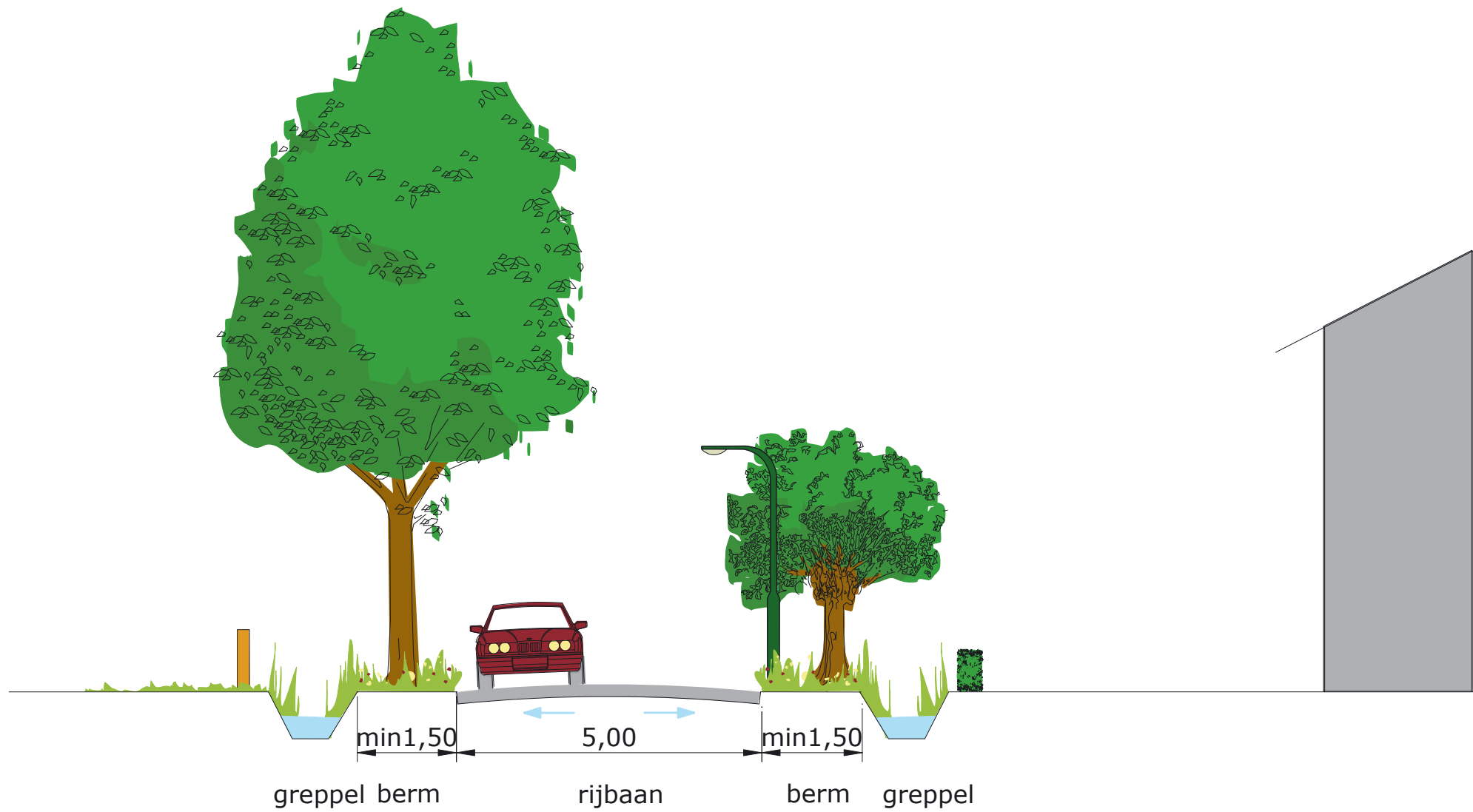
Bermen: Indien mogelijk een grasberm of grindberm van min. 1,5m toevoegen onder de bomenrij.

Overig: -De huidige grote lantaarns van 6m vervangen door lagere van 4m (RAL 6009). De kleur van het licht heeft een warme uitstraling.
- Meer eenheid brengen in de verschillende erfafscheidingen door het plaatsen of stimuleren van liguster-, vlier- of seringhagen of een schapenraster.

Zijstraat met smal profiel

6.1.4 Acquoy, rand oude structuur (Achterweg)

Sfeerbeeld: De Achterweg vormt de overgang van de Linge naar het landelijk/agrarisch gebied. De achterzides van de verschillende boerderijen aan Lingedijk zijn vanaf deze straat goed zichtbaar en vormen een karakteristiek beeld. Het zicht op de boerderijen en het landelijk gebied behouden. De weg karakteriseren door het planten van erfachtige bomen.

Bestrating: De huidige max. 5m asfaltweg behouden en een splitlaag aanbrengen met beige kleur.

Bomen: Naast de greppel knotwilgen doorzetten, indien mogelijk op de overige plaatsen 1 of 2-zijdig elzen en essen om en om. Voor een goede indruk om in te planten wordt verwezen naar hoofdstuk 7.1.1 Acquoy, primaire entree.

Bermen en greppels: Indien mogelijk extensieve, bloemrijke grasberm van min. 1,5m toevoegen onder de bomenrij; grasbermen worden minder intensief beheerd dan in woonstraten. De greppels het liefst met zo'n flauw mogelijk talud.

Overig: -De huidige grote lantaarns van 6m vervangen door lagere van 4m (RAL 6009). De kleur van het licht heeft een warme uitstraling.

- Meer eenheid brengen door stedelijke elementen te weren (zoals zware hekken, pilasters e.d.) en aanplant stimuleren van liguster-, vlier- of seringhagen of een schapenraster.

- Geen trottoir aanbrengen

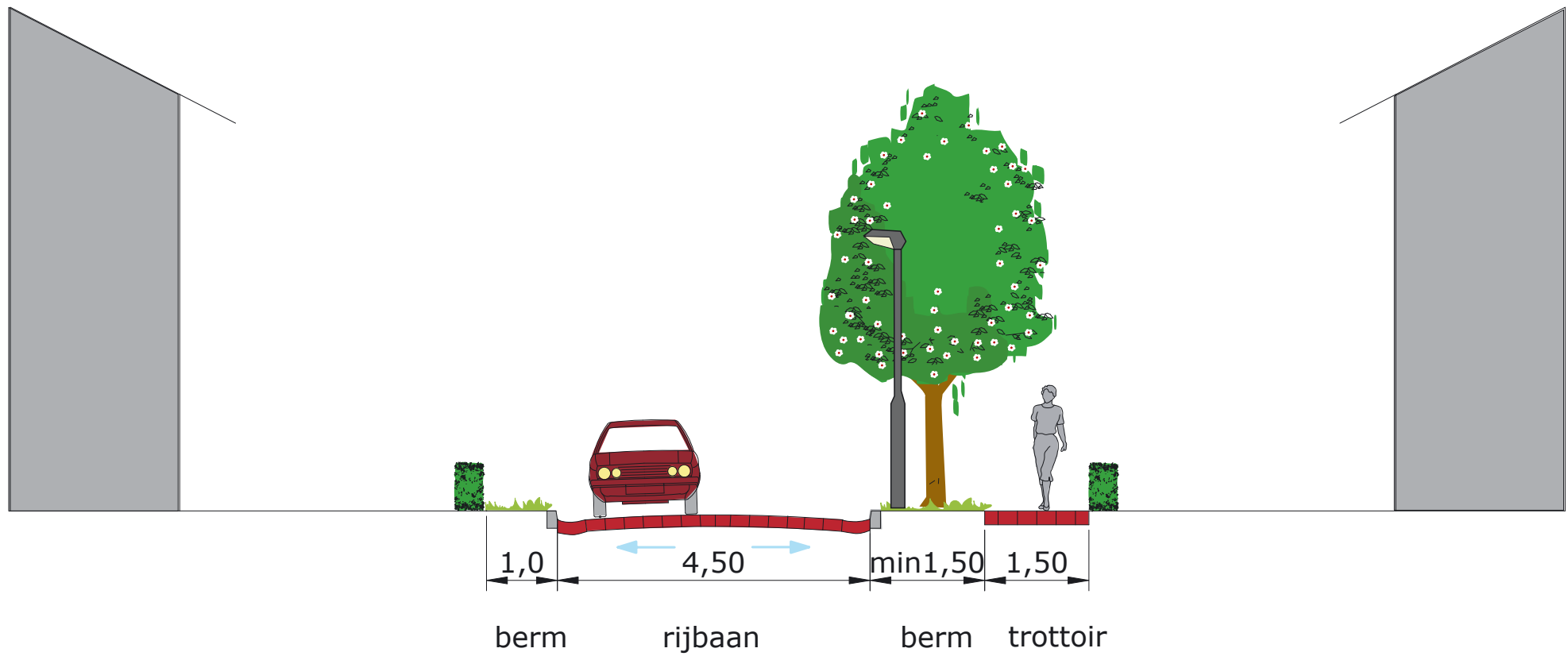
- Geen paaltjes en banden; alles groen.

Huidige Achterweg

+ wilgen naast greppel
+ zicht op weilanden en achterziden boerderijen/schuren

6.1.5 Acquoy, uitbreiding (Meester J.H. Geysstraat, Pr. Irenestraat, Margrietstraat en de Baronie)

Sfeerbeeld: - De uitbreidingswijk opnemen in de sfeer van de oude kern. De cultureelrijke omgeving rondom de boerderijen van Acquoy naar voren brengen door het plaatsen van verschillende hoogstam fruitbomen en grote solitaire bomen. Het huidige profiel wordt groener gemaakt, door bomen en grasbermen.

- De ingetogen sfeer van de huidige Pr. Margrietstraat behouden. Deze komt het beste tot uitstraling op het groene grasveld met solitaire boom. Bestrating: De klinkerbestrating terugbrengen naar 4,5m. Aan één zijde van de weg een klinkervoetpad. Parkeren geschiedt in de huidige parkeervakken in de straten en op eigen terrein.

Bomen: - Tussen het voetpad en rijbaan een bomenrij van hoogstam fruitbomen. Plantafstand vanaf de weg 1m. Op strategische plekken een solitaire boom. Te denken is aan een notenboom.

- De bomen in de huidige Meester J.H. Geysstraat geven de indruk van een houtsingel. Deze behouden, het is immers een element wat op boerenerven voorkomt.

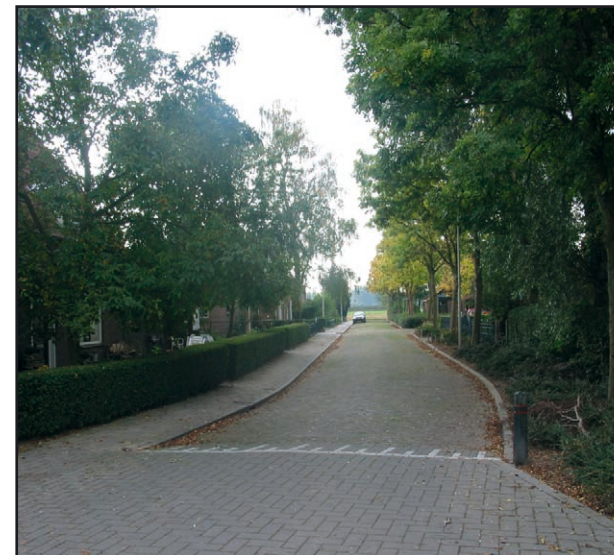
Bermen: Grasbermen of lage gebiedseigen beplanting, zoals liguster inpassen.

Overig: -De huidige parkverlichting van 4m hoog is goed, verven in kleur antraciet (RAL 7021). De kleur van het licht heeft een warme uitstraling.

- Meer eenheid brengen in de verschillende erfafscheidingen door het plaatsen of stimuleren van beuken-, liguster-, vlier- of seringhagen.

- De woningen aan de Baronie, die met de achterzijdes grenzen aan het omringende agrarische landschap stimuleren om de rand tussen tuin en landbouwkavel aan te planten met bomen of houtsingel.

- Paaltjes die dienen als autobarière vervangen door hoge RWS-opsluitbanden.

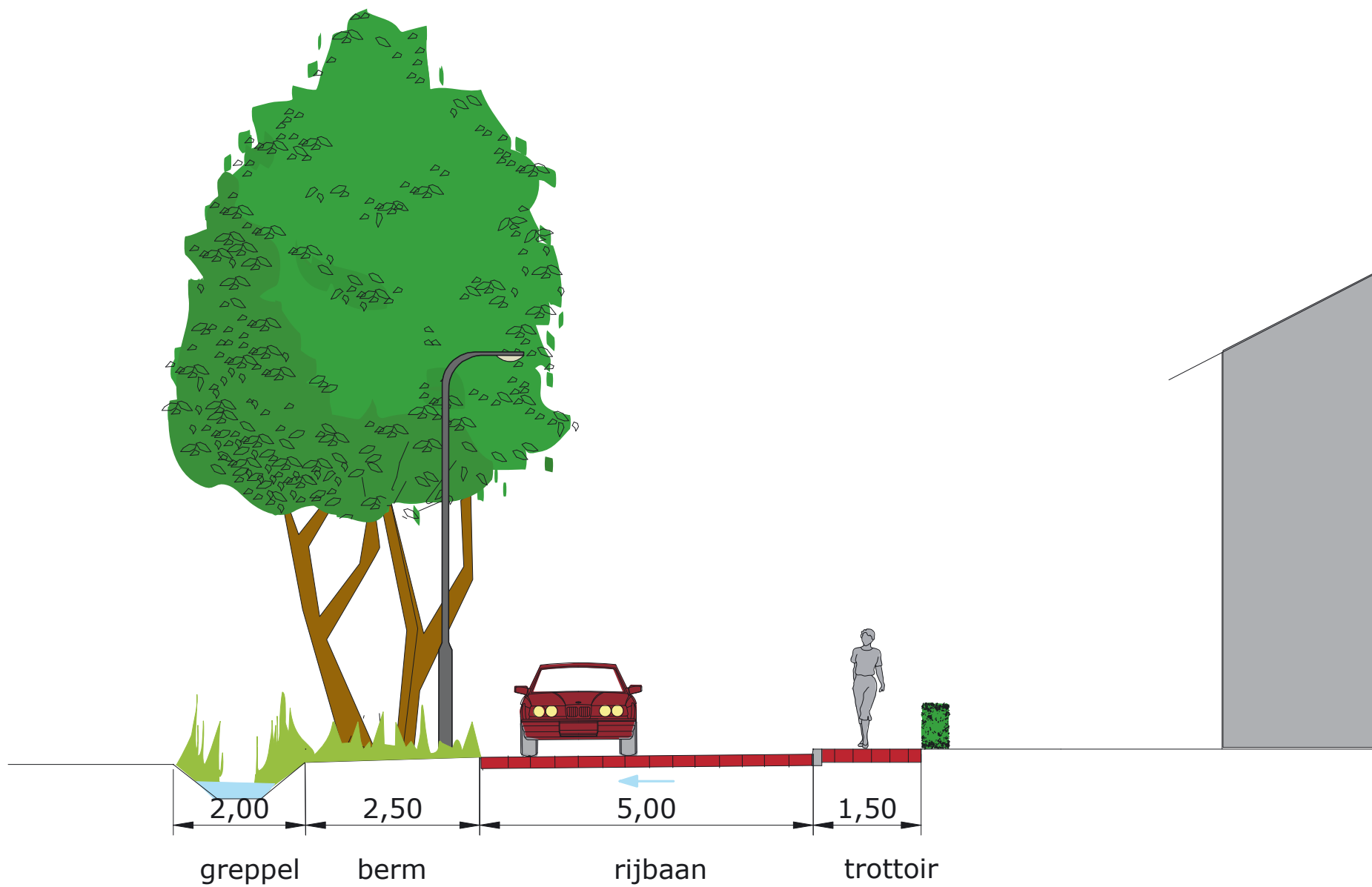

Huidige Meester J.H. Geysstraat

+ smal profiel werkt verkeersremmend
+ houtsingel rechterzijde rijbaan
+ haag

ELINGS

6.1.6 Acquoy, rand uitbreiding (Pr. Christinaweg)

Sfeerbeeld: De rand van de uitbreiding vormt een overgang van de wijk naar het landelijk gebied. Daarom is gekozen voor een afscheiding met grote bomen en een houtsingel.

Bestrating: De klinkerbestrating terugbrengen naar 5m. Aan één zijde van de weg een klinkervoetpad.

Bomen: De huidige knotwilgen zijn te iel voor dit straatprofiel. Op termijn vervangen door houtsingel met een bomenrij van elzen, essen en eiken. Het is eventueel mogelijk een houtsingel te maken, waarbij door onder de kronen doorgekeken kan worden. (zie referentiebeeld hiernaast)

Overig: -De huidige lantaarns van 6m zijn goed, als ze in de houtwal staan. De masten antraciet verven (RAL 7021) De kleur van het licht heeft een warme uitstraling.

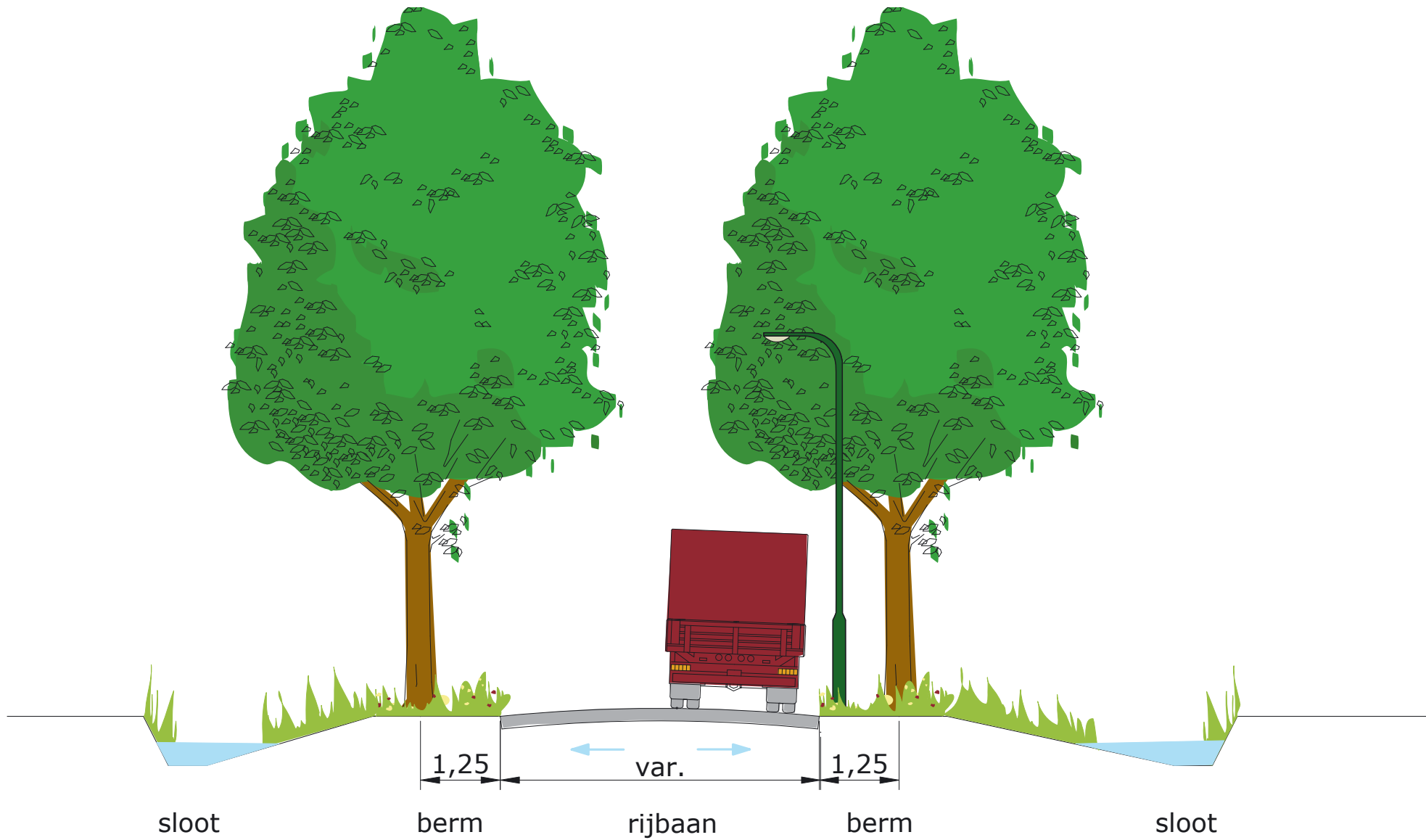
- Meer eenheid brengen in de verschillende erfafscheidingen door het plaatsen of stimuleren van liguster-, vlier- of seringhagen.
- Paaltjes die dienen als autobarière vervangen door hoge RWS-opsluitbanden.

+ transparante houtwal met meerstammige bomen

ELINGS

6.1.7 Acquoy, secundaire entree (Lingedijk, Huigenstraat, Kerkweg en Langendijk)

Sfeerbeeld: Entreewegen begeleidend door een gevarieerde rij bomen aan beide zijde van de weg, plantafstanden en plantverbanden naar gelang achterliggend gebied (Linge, boomgaard wei-of akkerland).

Bestrating: De huidige bestrating is goed, namelijk min. 4m tot max. 5,5m met een berm als uitwijkstrook.

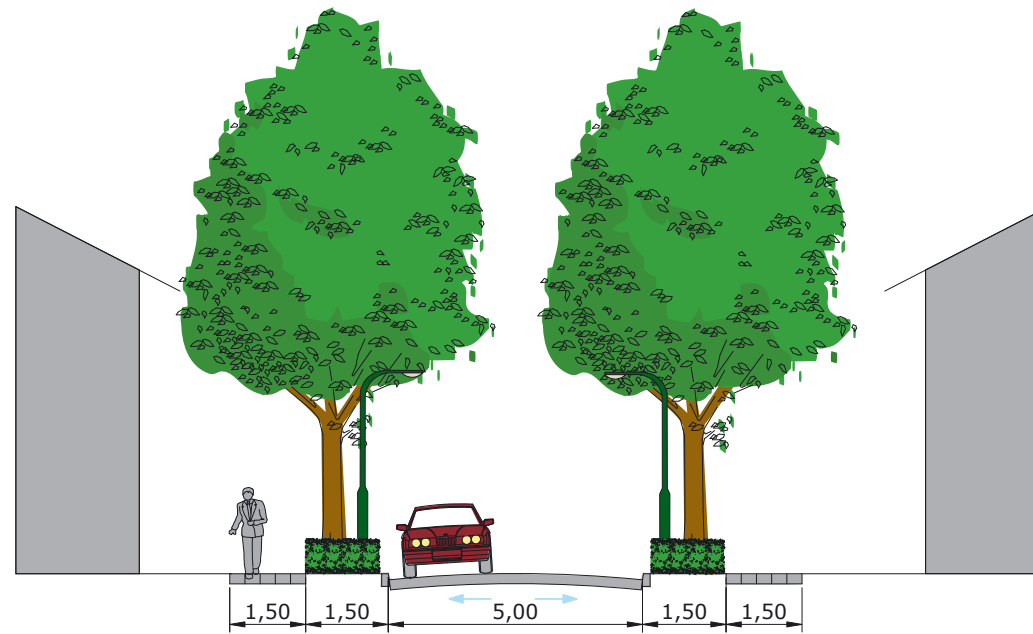
Bomen: Grootte en assortiment hangt af van achterliggende gebied. Soorten zijn nader te bepalen(wilgen, elzen, eiken, essen en/of noten). Voor een goede indruk om in te planten wordt verwezen naar hoofdstuk 7.1.1 Acquoy, primaire entree.

Berm en sloot: Bloemrijke bermen en oevers: gras wordt extensief beheerd. Flauwe taluds, het liefst 1:3 als het profiel dit toelaat.

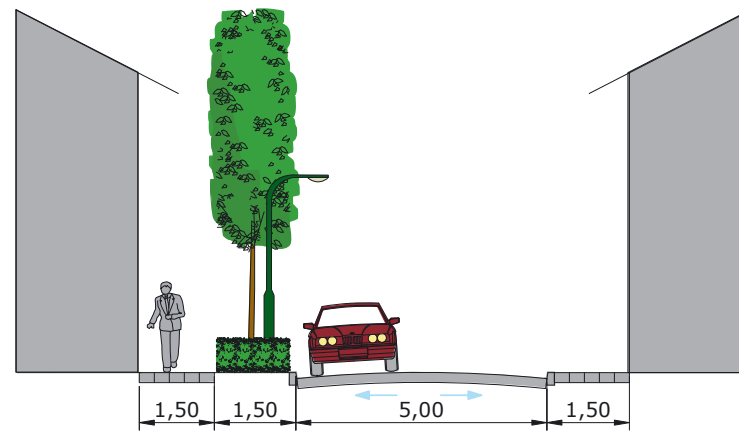
Overig: -De huidige lantaarns van 6m zijn goed. De masten verven in Standgroen (RAL 6009). De kleur van het licht heeft een warme uitstraling.

- Entrees moeten in sfeer van het gebied blijven (sober).

trottoir berm rijbaan berm trottoir
Ruggengraat breed profiel

trottoir berm rijbaan trottoir
Ruggengraat smal profiel

6.2.1 Beesd, Ruggengraat (Wilhelminastraat en Kerkstraat)

Sfeerbeeld: De ruggengraat verbindt de verschillende buurten/wijken van het dorp. Het profiel van de ruggengraat wordt statig aangezet met grote bomen met blokhagen, indien mogelijk. Hierdoor wordt de straat herkenbaar als hoofdontsluiting van het dorp Beesd.

Bestrating: De asfaltbestrating terugbrengen van 6m naar 5m en verdiepen in verhoogde opsluitbanden. Voetpaden van betontegels variëren van 1 tot 1,5m.

Bomen: Waar het wegprofiel het toelaat een bomenrij van lindes aan beide zijden van de weg, anders éénzijdig van de weg of leivorm. Streven naar een eenduidige lijn aan lindes. (Dit in tegenstelling tot de esdoorns die in het groenstructuurplan worden geadviseerd)

-In de Kerstraat kunnen in het smalle profiel leilindes worden toegepast.

Berm: Blokhagen één of twee-zijdig van de weg van liguster of haagbeuk of gras.

Overig: De Kerkstraat is in huidige situatie beklinterd met oud-Hollandse klinkers. Deze klinkers in het nieuwe profiel behouden.

- De huidige lantaarns van 6m zijn te groot. Deze vervangen door lantaarns van 4m; kleur Standgroen RAL 6009. De kleur van het licht heeft een warme uitstraling.

- In de huidige situatie zijn de voortuinen rommelig. Mensen stimuleren door het planten van liguster- beuken, haagbeukenhaag.

- Straatkolken voor afwatering.

- Paaltjes en andere autobarières vervangen door verhoogde trottoirband.

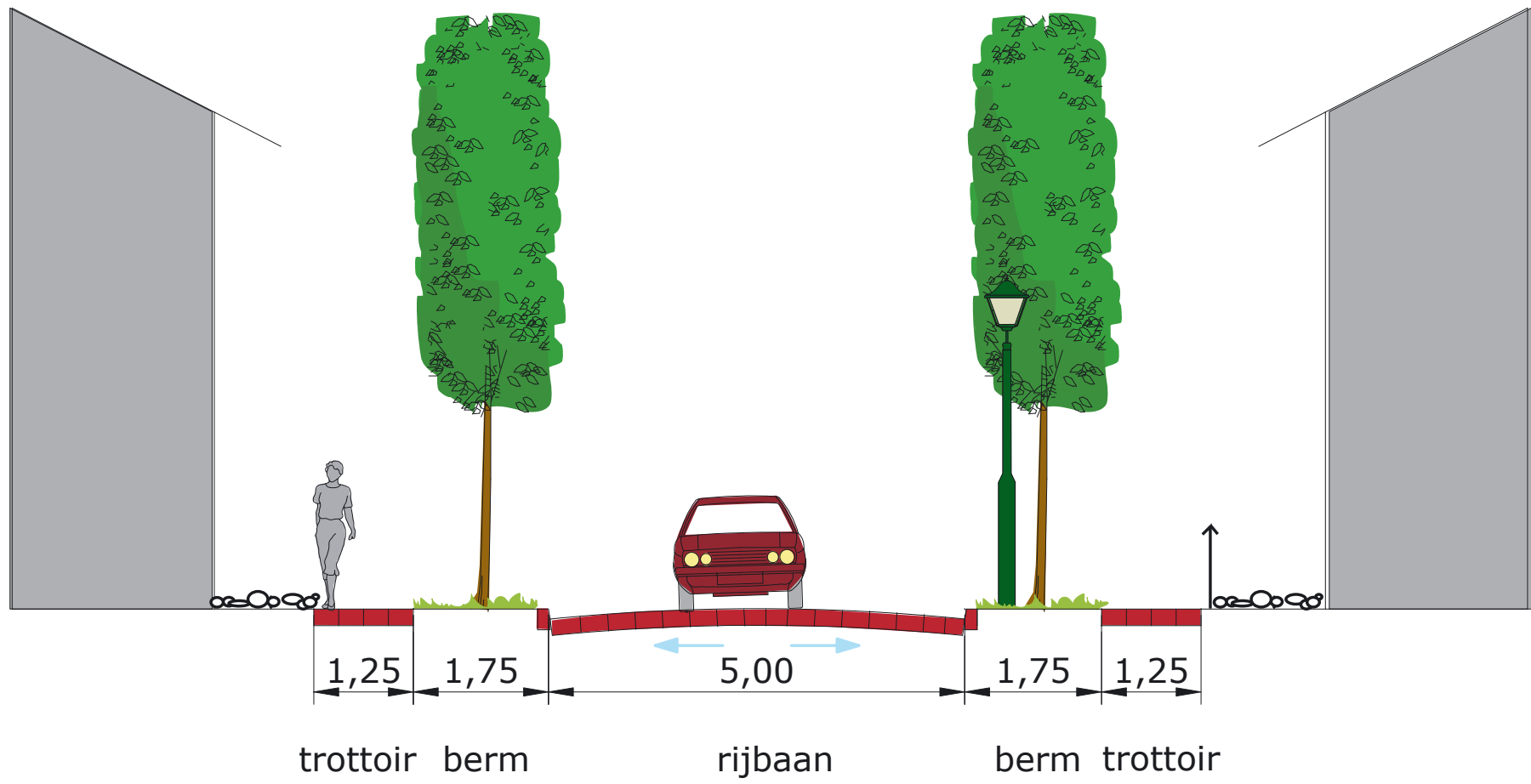

Huidige Wilhelminastraat

Collage Wilhelminastraat

6.2.2 Beesd, Oude Kern Voorstraat

Sfeerbeeld: De authentieke uitstraling komt in deze straat goed tot uitdrukking door de eenheid en eenvoud van de inrichtingselementen. Dit is een voorbeeldstraat.

Bestrating: Oud-Hollandse klinkers voor zowel autoweg als voetpad, autoweg verdiepen door klinkerrolraag. Breedte van de rijbaan 5,0m met parkeren op de rijbaan.

Bomen: Leilindes aan beide zijden van de straat.

Bermen: Onder de bomen gras en aan de gevels grind.

Overig: - Als erfafscheiding smeedijzeren hekwerken, kleur Standgroen RAL 6009.

- Lantaarn: Klassieke lantaarn, kleur: Standgroen RAL 6009. De kleur van het licht heeft een warme uitstraling.

- Autobarière: ijzeren paaltjes verwijderen en vervangen door klinkerrolraag (eventueel dubbele rollaag).

- Straatkolken voor afwatering.

- Wanneer het profiel meer ruimte biedt, wordt deze opgevangen in plantvak en eventueel de voetpaden.

Huidige Voorstraat

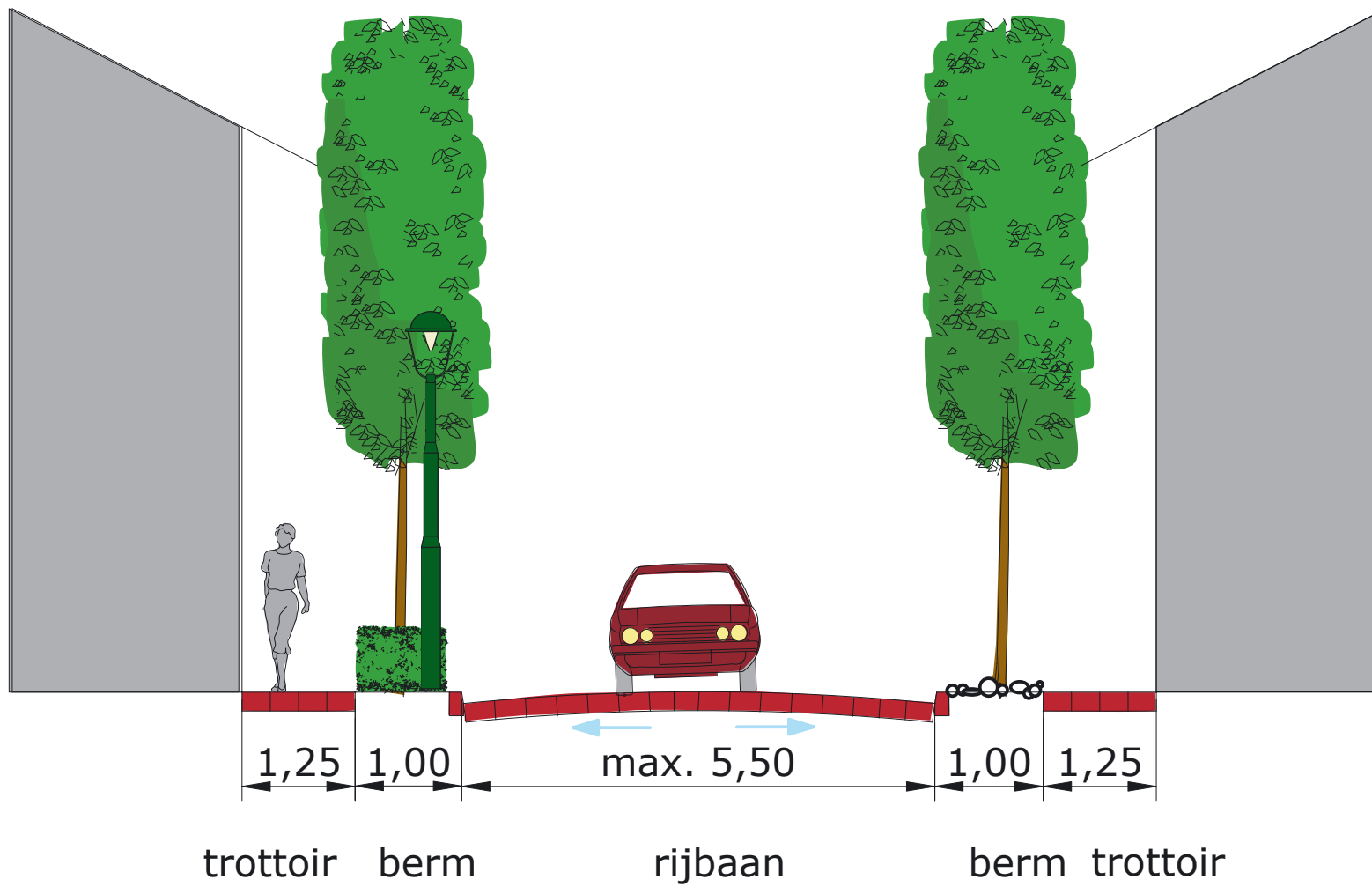
- + geleiding door leilindes
- + rijbaan en voetpad in gebakken klinkers
- + lantaarn
- + éénrichtingsverkeer

Huidige Voorstraat

- + grind
- + grasberm
- + karakteristieke bebouwing
- + trapje nabij voordeur

6.2.3 Beesd, Oude kern Middenstraat

Sfeerbeeld: Het historisch centrum van Beesd kenmerkt zich door eenheid en gradaties in de Voor-, Midden- en Achterstraat van vroeger uit. De Middenstraat vormt een eenheid met de Voorstraat en Achterstraat door het toepassen van leilindes, bestrating en profielindeling. De gradaties komen tot uiting in de variatie van bermbeplanting en de inrichting van aangrenzende woningen.

Bestrating: Oud-Hollandse klinkers voor zowel rijbaan als voetpad. Rijbaan verdiepen door rollaag van Oud-Hollandse klinkers. Breedte van de rijbaan 5,0m met parkeren op de rijbaan.

Bomen: Leilindes aan beide zijden van de rijbaan.

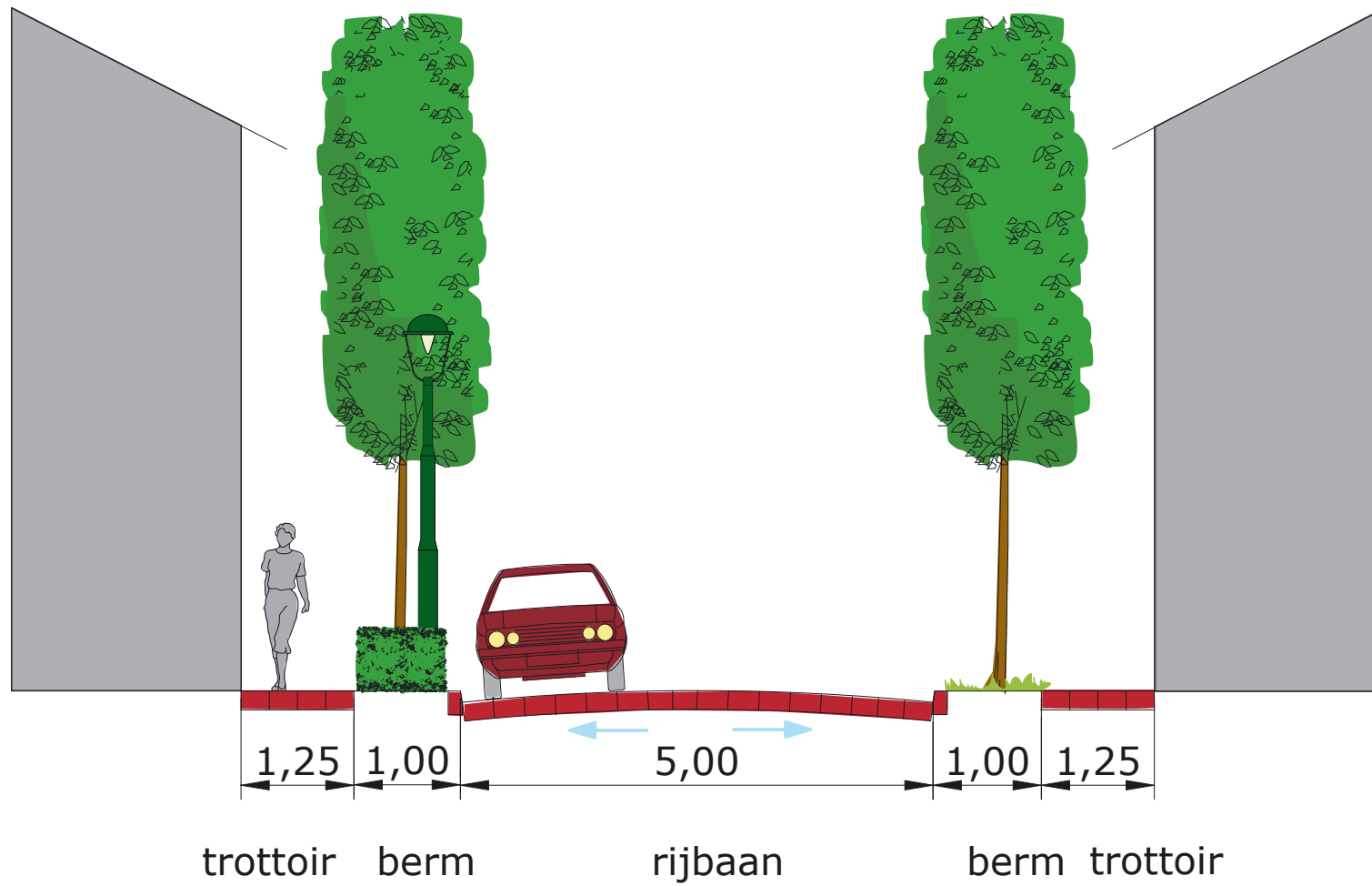
Bermen: Onder de bomen gras, grind of blokhagen van beuken.

Erfafscheiding: Smeedijzeren hekwerken, kleur Standgroen RAL 6009 of liguster- of beukenhagen

Overig:- Kleine lantaarn van max. 4m, kleur: standgroen RAL 6009. De kleur van het licht heeft een warme uitstraling.

- Straatkolken voor afwatering.
- Paaltjes als autobarière verwijderen.

6.2.4 Beesd, Overige straten oude kern (Beukenstraat, Hoogstraat en Kerkstraat)

Sfeerbeeld: Het historisch centrum van Beesd kenmerkt zich door eenheid en gradaties in de Voor-, Midden- en Achterstraat van vroeger uit. De overige straten tussen de verschillende hoofdstraten onderling van de oude kern worden in gericht zoals de Middenstraat.

Bestrating: Straten van 6,5m terugbrengen naar 5m in huidige Oud-Hollandse klinker verharding. De rijbaan nog eventueel opsluiten met een klinkerrollaag. De voetpaden ook uitvoeren langs de rijbaan in Oud Hollandse klinkerverharding van 1,25m breed.

Bomen: In het profiel is ruimte voor twee boomrijen leilindes langs de rijbaan in een plantvak van 1m.

Berm: Onderbegroeiing van de bomen wordt gevormd door grind of hagen van beuken of haagbeuk.

Overig: -Hoge lantaarns vervangen door lagere straatlantaarns van 4m, kleur: standgroen RAL 6009. De kleur van het licht heeft een warme uitstraling.

-Het profiel in de Hoogstraat is 9m, hierdoor komt één boomrij van leilindes te vervallen.

-De paaltjes langs de ommuurde boomgaard in de Hoogstraat vervangen door smeedijzeren paaltjes zoals in de Achterstraat.

- Straatkolken voor afwatering.

- Kerkstraat is tevens onderdeel van de Ruggengraat (zie recept 5.2.1)

6.2.5 Beesd, bejaardenvoorzieningen (Jeugdlaan, Hoenderblokstraat, Huis te Beestlaan e.d.)

Sfeerbeeld: Parkachtige uitstraling met dorpse authentieke kenmerken, waar het fijn is om te wandelen en te wonen. De rijbanen zijn smal in het profiel waardoor er meer ruimte is voor groen en voetpaden.

Bestrating: Huidige betonklinkerwegen versmallen tot max. 5,5m met eventueel langs- of haaksparkeren tussen het groen. De voetpaden van betontegels zijn 1,80m breed zodat er voldoende ruimte is voor voetgangers en invaliden om elkaar te passeren.

Bomen: Huidige bomen zijn goed. Op lange termijn bomen vervangen door meer inheemse bomen van 2e orde. Hierbij valt te denken aan sierappels en -peren, meidoorn en cultivars van haagbeuk, beuk of eik. Op markante punten zoals pleinen en kruispunten, waar plaats is, grote bomen zoals noten en haagbeuk.

Onderbeplanting: De berm en de rijbaan zijn gescheiden met een verhoogde betonrand. De huidige sierbeplanting is te kleinschalig met zeer gecultiveerde soorten en doet daarom stedelijk aan. Daarom streven naar grote vlakken blokhagen van inheemse soorten zoals liguster, beuk en haagbeuk of struikvormers als botanische roos of hortensia.

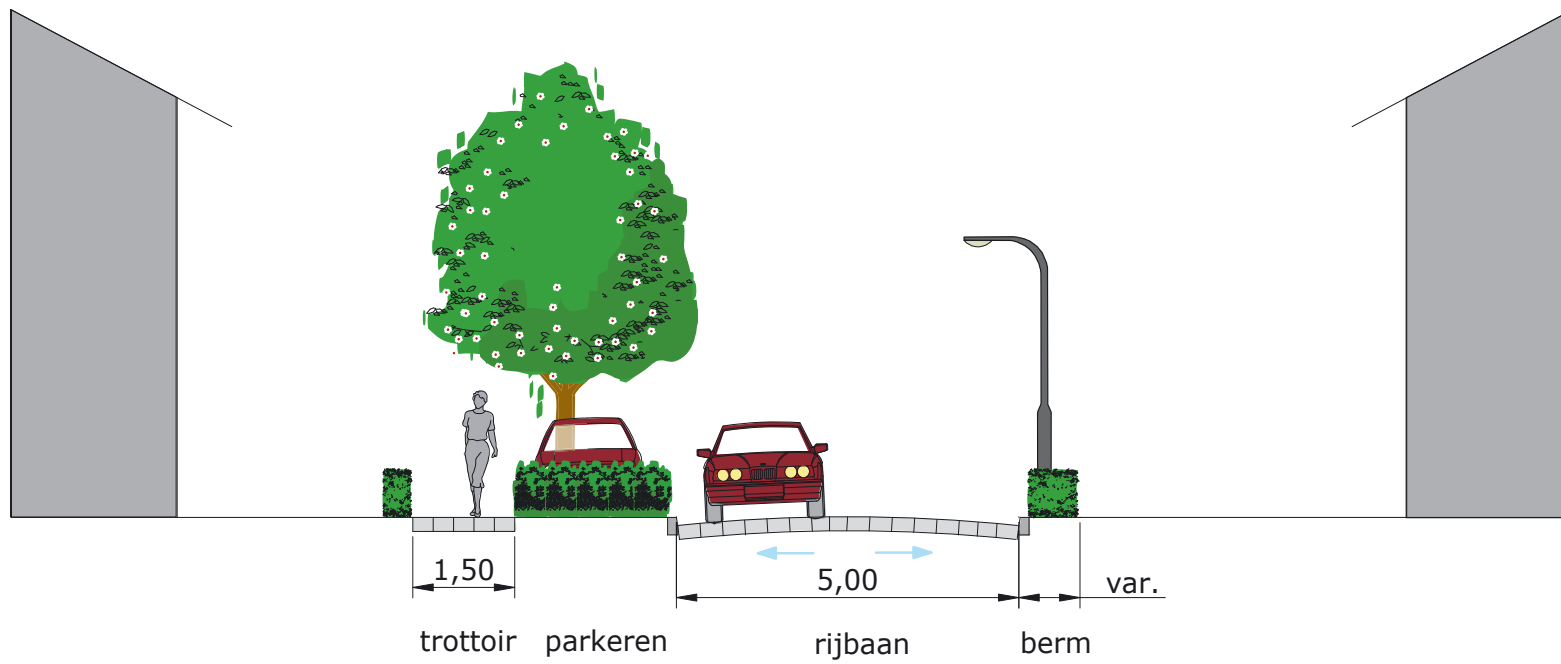
Overig: Huidige parklantaarns van 4m zijn goed, kleur: antraciet RAL 7021. De kleur van het licht heeft een warme uitstraling.

-De erfafscheiding komt nu rommelig over. Streven naar meer eenheid door het stimuleren of zelf aanbieden van hagen zoals beschreven staat bij onderbeplanting.

- Parkeerrotondes aanpassen door groen eiland in het midden te vergroten en bloemrijk gras te creëren of passende struikvormers, zodat het overzicht behouden blijft. Daarnaast paaltjes verwijderen en vervangen door verhoogde opsluitband.

- Straat- of trottoirkolken toepassen aan de randen van de rijbaan.

- + sierfruitbomen
- + grasbermen
- + betonklinkers

Burg. J.W. Hondelinkstraat

6.2.6 Beesd, Uitbreidingswijk

Sfeerbeeld: De wijk krijgt een eigentijdse uitstraling, die tot uiting komt in de keuze van bankjes, lantaarns, borden en bestrating. De keuze van beplanting is geïnspireerd op de landelijke omgeving. Meer groen van bomen en onderbegroeiing inpassen in het huidige stedelijke, grotendeels kale profiel.

Bestrating: Het brede wegprofiel versmallen tot 5 à 5,5m met behoud van huidige betonklinkers. Langsparkeren tussen het groen. Eenzijdig van de straat een trottoir van betonklinkers van 1,5m.

Bomen: Vooral meer bomen aanplanten, diverse soorten hoogstam (sier)fruitbomen van 2e en 3e orde in samenhang met de maat van bebouwing. Op markante plekken zoals kruisingen en pleinen, indien er ruimte is, markante grote bomen plaatsen zoals noten, haagbeuk of beuk.

Beplanting: Grote oppervlakten (bijvoorbeeld alle plantvakken in één straat) van gras of gebiedseigen plantmateriaal met struikvormers en blokhagen.

Overig: - Er zijn variaties mogelijk door bijvoorbeeld geen voetpaden te leggen en het wegprofiel breder te maken. Het is immers een wijk waar voornamelijk eigen bewoners rondrijden, fietsen of wandelen.

- De Burg. J.W. Hondelinkstraat heeft in de huidige situatie de juiste groene uitstraling en dient als voorbeeld (zie referentieplaats bladzijde hiernaast).

- Huidige lantaarns van 4m zijn goed, kleur antraciet RAL 7021. De kleur van het licht heeft een warme uitstraling.

- Huidige erfafscheidingen zijn te rommelig: structureren door het stimuleren van eenduidige erfafscheiding van gebiedseigen haagbeplanting, zoals haagbeuk, beuk en liguster of deze in het wegprofiel opnemen zoals in het profiel hiernaast.

- Plastic paaltjes zijn in de huidige situatie te overheersend, deze worden vervangen door een verhoogde trottoirband.

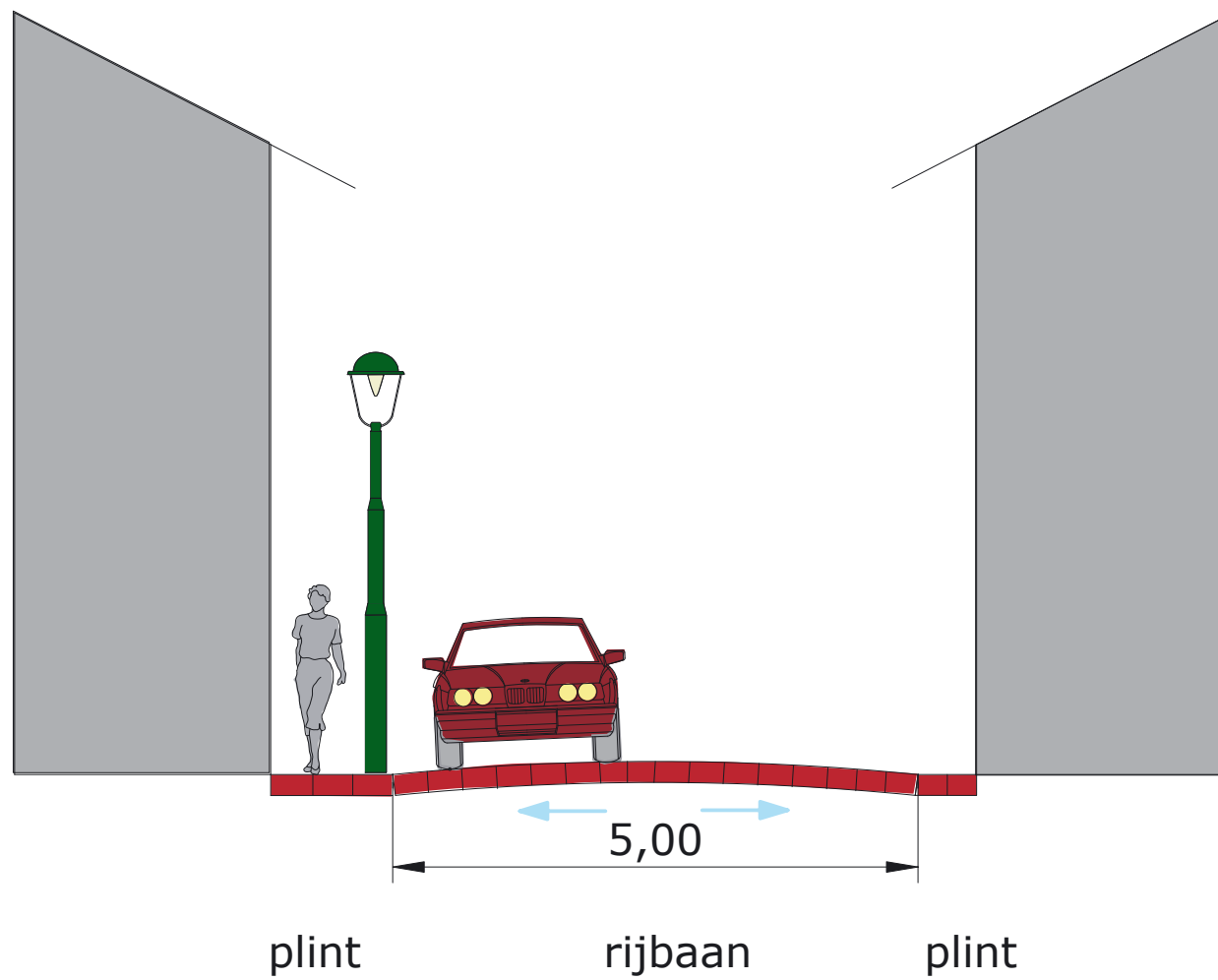

Huidige Burgemeester Jonkerstraat

Collage Burgemeester Jonkerstraat

6.2.7 Beesd, Rand oude kern (Havendijk)

Sfeerbeeld: Authentieke uitstraling behouden zoals in de Voorstraat, met uitzichten op de Linge. Vooral de sierplinten met klassieke betonpalen vormen karakteristieke kenmerken voor deze straat.

Bestrating: Het huidige wegprofiel van Oud-Hollandse klinkers is goed.

Beplanting: Bewoners die hun tuinen aan de Havendijk hebben stimuleren om leilindes te planten zoals reeds door enkele bewoners gedaan is. Verder is er in het huidige profiel geen ruimte voor beplanting.

Overig: -Witte betonpalen die dienen als autobarières vervangen door klassieke betonpalen, zie voorbeeld foto.

- De plinten van oude tegels en gebakken klinkers tussen huis en rijbaan die reeds zijn toegepast behouden en voor zover nodig stimuleren bij andere bewoners.

- Lantaarns zijn te stedelijk en vervangen door klassieke sobere lantaarns, kleur: Standgroen RAL 6009. De kleur van het licht heeft een warme uitstraling.

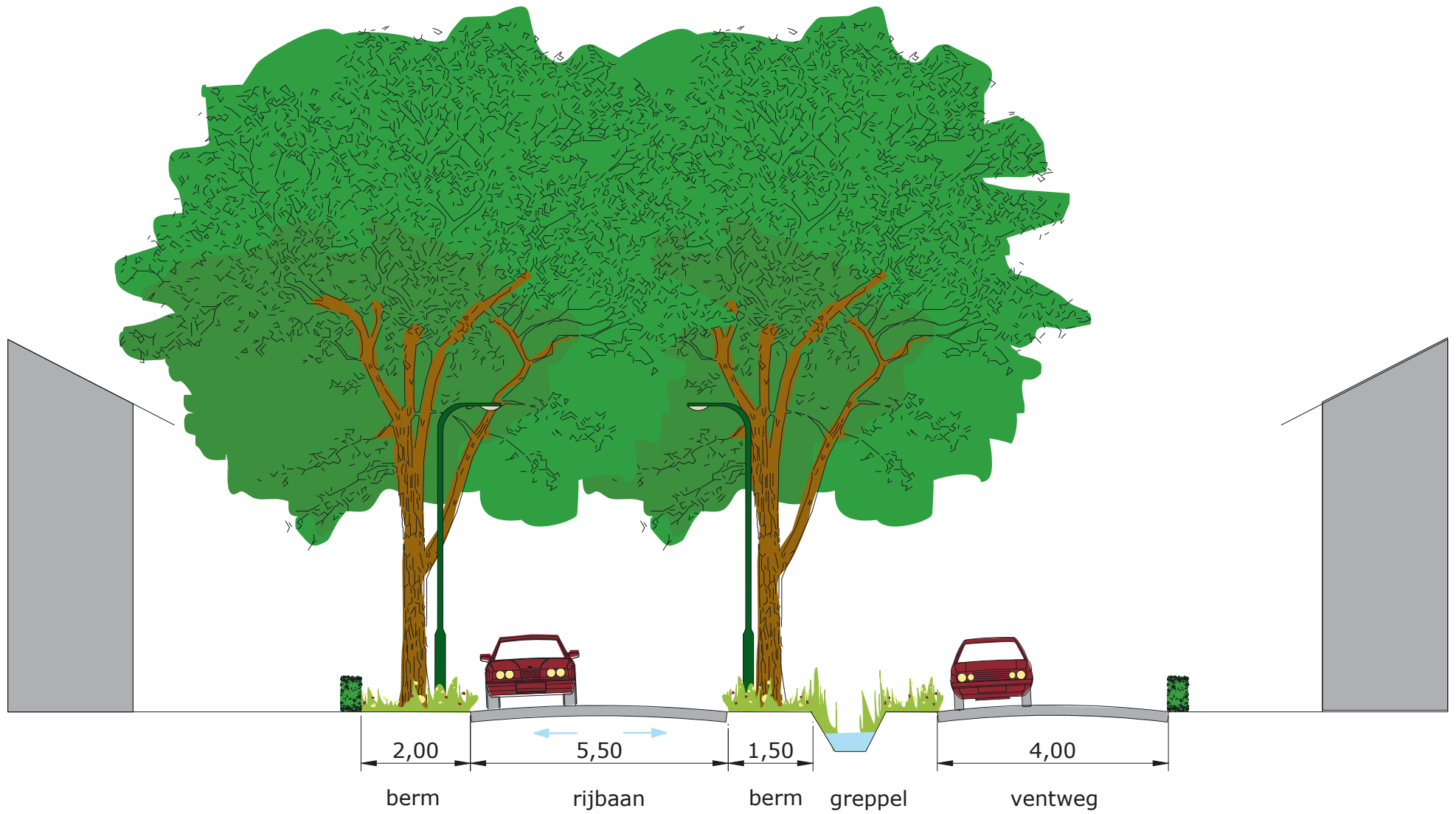
- Waterafvoer met straatkolken.

Huidige Havendijk

+ klassieke betonpalen
+ plint van sierkeien
+ gebakken klinker voor
rijbaan

6.2.8 Beesd, Rand uitbreidingswijk (Dr. A. Kuyperweg en Schuttersweg)

Sfeerbeeld: Randweg begeleidt door 2-zijdige bomenrij, zoals reeds in de Dr. A. Kuyperweg aanwezig is. Deze rand vormt de overgang tussen het dorp en het landelijk gebied.

Bestrating: Het huidige wegprofiel van asphalt is goed.

Bomen: De essen die in de huidige situatie reeds in de Dr. A. Kuyperweg staan, doorzetten.

Bermen: Bloemrijke berm en oevers: gras moet minder intensief beheerd worden dan in woonstraten.

Overig: - In de huidige situatie ligt naast de Schuttersweg een perceel met oude fruitbomen. Dit geeft een mooi beeld. Deze bomen graag behouden en aan één zijde van de rijbaan een boomrij van essen.
- 6m hoge lantaarns, kleur: standgroen RAL 6009. De kleur van het licht heeft een warme uitstraling.

Schuttersweg

+ oude fruitbomen
+ grasberm met sloot

Dr. A. Kuyperweg

+ grote essenlaan
+ grasberm
+ sloot
+ breedte rijbaan

ELINGS

6.2.9 Beesd, secundaire entrees (Notendijk, Dr. A. Kuiperweg, Molendijk en Sportstraat)

Sfeerbeeld: De entrees worden aangezet met aan beide zijden van de weg een bomenrij. De bomenrijen vormen de geleidelijke overgang van het landschap naar het dorp.

Bestrating: Het huidige wegprofiel van asfalt behouden.

Bomen: Grootte en sortiment hangt af van het sortiment in het achterliggend gebied.

Bermen: Bloemrijke bermen en oevers: gras moet minder intensief beheerd worden dan in woonstraten.

Overig: -De bomen en wegen zoals Molendijk en Notendijk behouden zoals ze in de huidige situatie zijn.

- Essen van Dr. A. Kuiperweg aan de rand van de uitbreidingswijk doorzetten buiten de bebouwde kom.

- Huidige 6m hoge lantaarns zijn goed, kleur: standgroen RAL 6009. De kleur van het licht heeft een warme uitstraling.

Molendijk

- + bomen
- + ligusterhaag
- + grasberm

Notendijk

- + mooie bomen
- + zicht op het landschap
- + grasbermen met sloot

Kruising Dorpsstraat-Kampsedijk huidig

Kruising Dorpsstraat-Kampsedijk met grasberm collage

6.3.1 Enspijk, oude kern (Dorpsstraat, Beemd en Schoutenstraat)

Sfeerbeeld: De kern van het dorp rondom de kerk vormt het groene rustpunt van Enspijk. Onder het groene dak van de grote bomen zijn er zichten op mooie bebouwing, reliëf en kleine markante objecten. Het geeft het gevoel alsof de tijd heeft stilgestaan.

Bestrating: De huidige asfaltbestrating is een resultaat van de fruittransport. Deze bestrating is +/- 4,5m breed en moet zo behouden blijven.

Bomen: Grote inheemse soorten zoals in de huidige situatie zijn goed als er in het wegprofiel ruimte voor is.

Bermen: Gras- of grindbermen zoals nu in de meeste situaties toepassen.

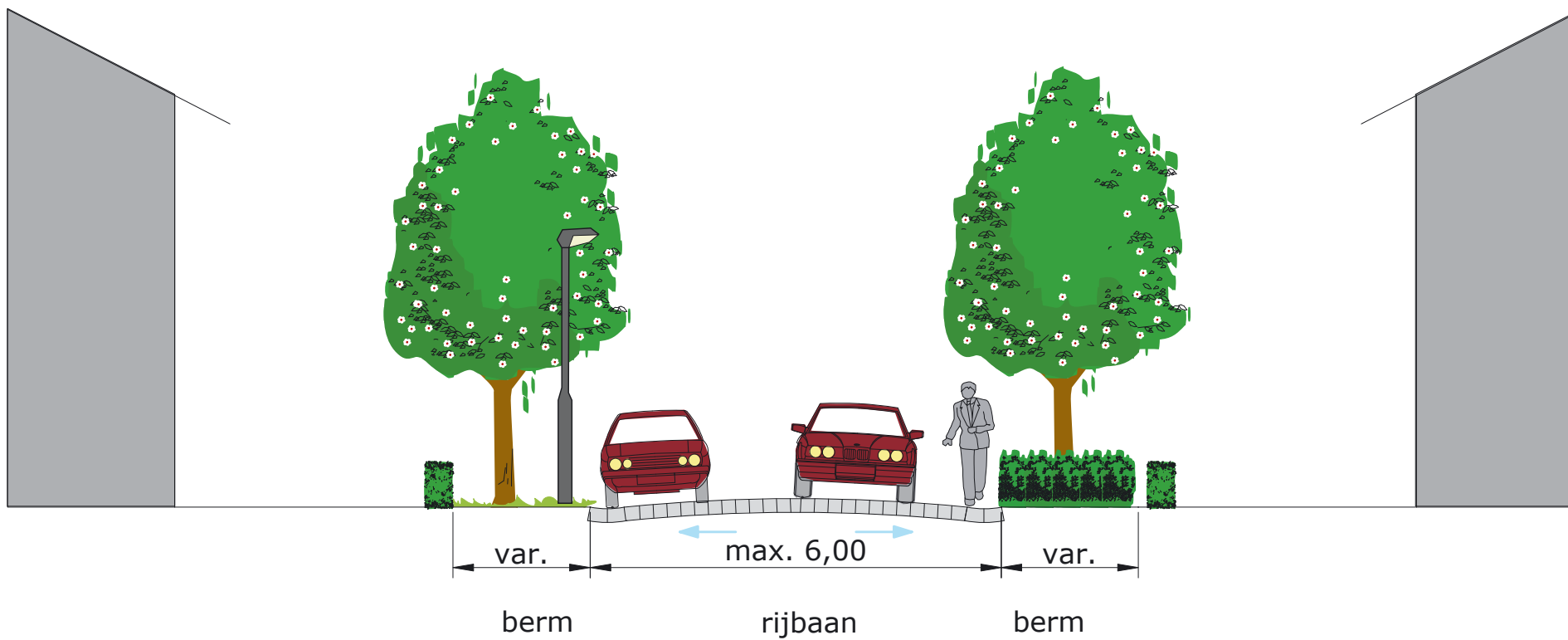
Overig: - Als erfafscheidingen inheemse haagsoorten en smeedijzeren hekwerken stimuleren, zoals op de foto uit de Dorpsstraat te zien is. De kleur van de smeedijzeren hekwerken is antraciet (RAL 7021).

- Bestaande lantaarns zijn te modern/stedelijk, deze vervangen door sobere klassieke lantaarns zoals in de collage, kleur: standgroen RAL 6009. De kleur van het licht heeft een warme uitstraling.

- Autobarières verwijderen, kaal gereden grond tussen grasberm en rijbaan is juist een kwaliteit voor dit dorp.

- Huidige boomeilanden op de kruisingen zijn te iel en stedelijk. Boomeiland vergroten en inzaaien met gras, zoals in collage.

6.3.2 Enspijk, Uitbreidingswijk (Maastraat en Lingestraat)

Sfeerbeeld: De nieuwe wijk opnemen in de landelijke en authentieke dorpse sfeer van zijn omgeving. Voetgangers, fietsers en auto's zijn niet gescheiden in het wegprofiel en bewegen dus over één baan.

Bestrating: De huidige bestrating aanpassen. De klinkerverharding verbreden tot 6m. In dit profiel zit opgenomen: rijbaan, fiets- en voetpad en parkeren. Visuele versmalling door middel van molgoten aan weerszijden van de straat.

Bomen: In de huidige situatie zijn de straatprofielen veel te kaal, daarom hoogstam (sier)fruitboom aanplanten.

Bermen: Grasbermen of inheemse lage struikvormers als maagdenpalm, bruidsbloem of spierstruik.

Overig: - Als erfafscheidingen inheemse haagsoorten toepassen.

- Bestaande lantaarns zijn te hoog, deze vervangen door sobere parklantaarns, kleur: antraciet RAL 7021. De kleur van het licht heeft een warme uitstraling.

- Bermen niet beschermen tegen parkerende auto's, hoogstens reliëf in gras (kade of greppel).

- Ontwatering in berm.

Straat met lantaarn en beplanting

6.3.3 Enspijk, Rand Oude Kern (Kampsedijk)

Sfeerbeeld: Oude dijk met nostalgische boerderijen geeft in de huidige situatie de landelijke rust weer. De nodige elementen voor deze sfeer zijn reeds aanwezig en kunnen versterkt worden.

Bestrating: De huidige asfaltbestrating is goed.

Bepanting: In de huidige situatie zijn in de straatprofielen verschillende inheemse soorten aanwezig. Open stukken aanplanten met inheemse soorten, geen rijen maar solitair of in groepen.

Bermen: Gras- of grindbermen met planten als hortensia's, vlinderstruiken, spierstruik, kerriestruik, vlier of div. soorten (klim)rozen.

Overig: - Als erfafscheidingen smeedijzeren hekwerk en inheemse haagsoorten.

- Bestaande lantaarns zijn te hoog en stedelijk, deze vervangen door sobere klassieke lantaarns, kleur: standgroen RAL 6009. De kleur van het licht heeft een warme uitstraling.

- Afwatering in bermen.

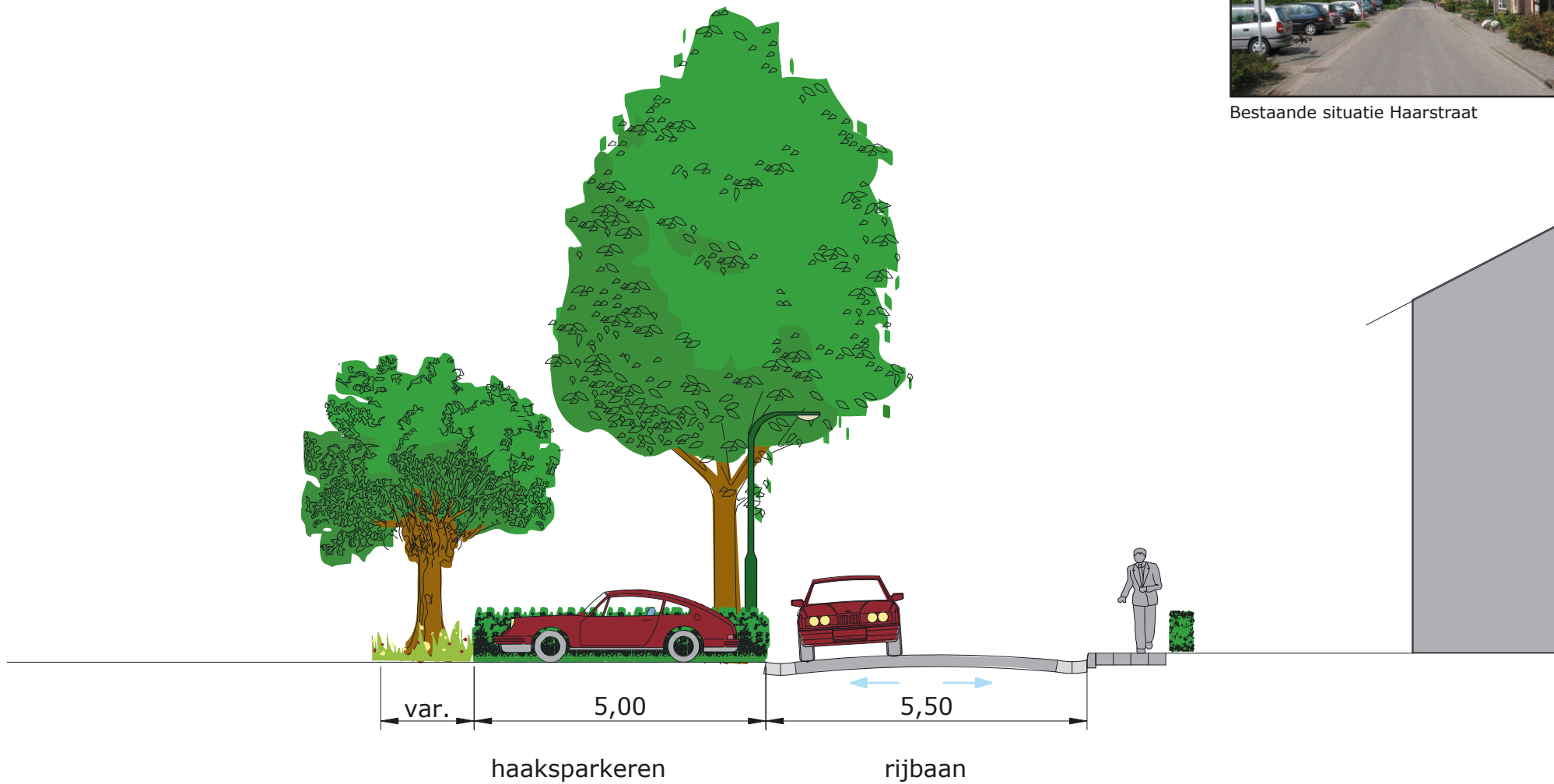
Kampsedijk

+ grind- en grasberm
+ inheemse soorten in
grindberm als hortensia's
+ smalle rijbaan

Bestaande situatie Haarstraat

Principeprofiel voor Haarstraat met haaksparkeren

6.3.4 Enspijk, Rand (Molenkampstraat en Haarstraat)

Sfeerbeeld: Tussen de bebouwing is er veel zicht op het omringende landelijke gebied; er is veel relatie met de agrarische omgeving. De inrichting van de openbare ruimte speelt hier op in door passende laanbeplanting toe te passen, waarbij de kleinschaligheid wordt benadrukt.

Bebouwing: Enkele karakteristieke woningen toevoegen, om verwaarloosde rand beter vorm te geven.

Bestrating: De huidige asphaltbestrating van de rijbaan is goed.

Beplanting: Verschillende bomen van de 1e orde zoals eiken en essen op verschillende afstanden van elkaar, zodat er zichtlijnen ontstaan op markante objecten of het achterliggende agrarische gebied.

-De parkerende auto's in de Haarstraat in het groen zetten door aan de

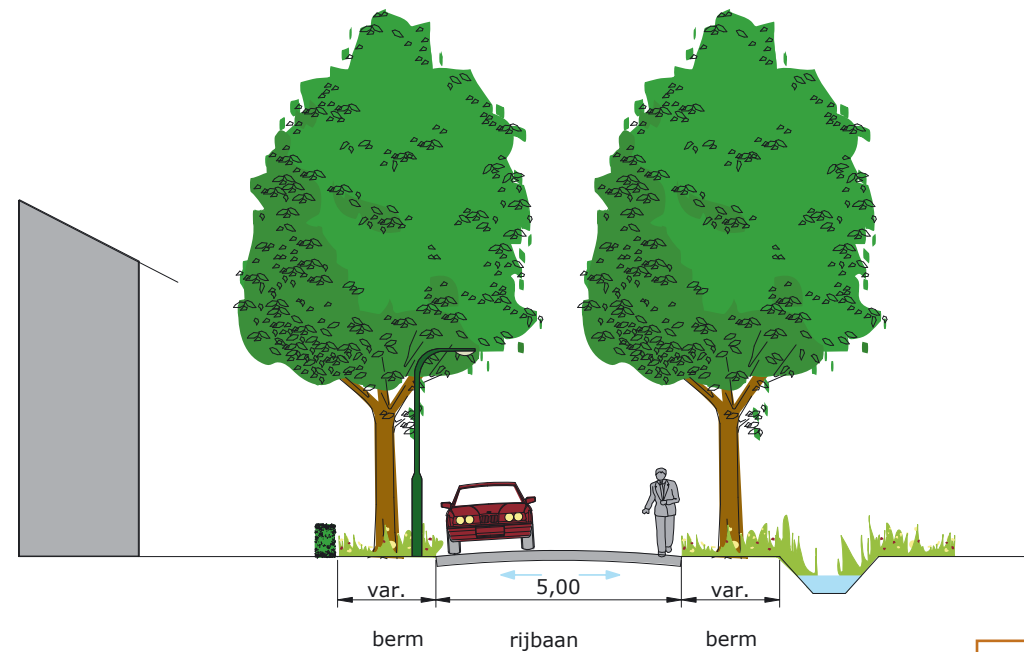
slootkant (knot)wilgen te plaatsen met daaronder extensief grasbeheer. Tussen de parkeervakken uitsparingen maken zodat er ruimte is voor essen met daaronder lage struikvormers. De huidige houtwal aan het eind van de Haarstraat behouden zoals deze nu is.

Bermen: Bloemrijke bermen; gras minder intensief beheren dan in woonstraten.

Overig:- Om de rand van Enspijk mooi aan te kleden is het een optie aan deze weg uitbreidingen van Enspijk te laten plaatsvinden, zodat dit ruimte biedt voor ruimtelijke aanpassingen.

- Afwatering in de bermen.

- Lantaarnpalen van 4m in de kleur standgroen RAL 6009. De kleur van het licht heeft een warme uitstraling.

Principeprofiel voor wegen in de rand

Huidige entree nabij Waterstaat-loods

Collage entree nabij Waterstaat-loods

6.3.5 Enspijk, Hoofdentree (Haarstraat en Korte Veersteeg)

Sfeerbeeld: De huidige entrees zijn nu kaal en niet uitnodigend. De entrees aanzetten met grote bomen als geleiding naar het dorp.

Bestrating: De huidige asfaltbestrating behouden.

Beplanting: De huidige eiken aanvullen met essen en eiken. Idee: afwisselend eiken en essen planten, om de kleinschaligheid van het gebied te benadrukken (zie 7.1.1 Acquoy, primaire entree). De beplanting rondom de ijsbaan aanvullen met de huidige populieren of elzen.

Bermen: Eventuele vakbeplanting verwijderen en vervangen door bloemrijke berm; gras minder intensief beheren dan in woonstraten.

Overig:- Pand van Rijkswaterstaat aan het zicht onttrekken door houtwal of Elzenhaag of verwijderen. Indien er plannen zijn om dit pand te verwijderen kan deze ruimte dienen als parkeerplaatsen voor dagtoeristen.

- Huidige lantaarns zijn goed, standgroen RAL 6009. De kleur van het licht heeft een warme uitstraling.

Kale entree van de Beemd

Collage van de Beemd

6.3.6 Enspijk, Nevenentree (Netstraat, Korte Veersteeg en Beemd)

Sfeerbeeld: De entrees worden opgenomen door hun omgeving en worden aangezet met inheems groen.

Bestrating: De huidige asfaltbestrating behouden.

Beplanting: In de huidige bermen eiken en essen plaatsen. Eventueel op verschillende afstanden van elkaar plaatsen, zodat er zichten ontstaan op het omringende landschap. Hierdoor wordt ook de kleinschaligheid van het gebied benadrukt. (zie 7.1.1 Acquoy, primaire entree).

Aan de Beemd grenst een boomgaard. deze bomen geven een mooie begeleiding van de Beemd en daardoor in de noordelijke berm geen laanbeplanting.

Bermen: Eventuele vakbeplanting verwijderen en vervangen door bloemrijke bermen; gras wordt minder intensief beheerd dan in woonstraten.

Overig:- De huidige verlichting is goed, kleur: standgroen RAL 6009. De kleur van het licht heeft een warme uitstraling.

7. Ontwerpen per dorp

In dit hoofdstuk worden enkele plekken en straten nader toegelicht in een ontwerp. Achtereenvolgens komen de volgende ontwerpen in dit hoofdstuk aan bod:

Acquoy:

- Entree Nieuwe Steeg
- De Schakel
- Dorpspomp
- De Baronie

Beesd:

- Parkweg/Veerweg
- Achterstraat
- de Markt

Enspijk:

- Rand Waalstraat
- Verbindingsweg Beemd
- Veedrenkplaats

7.1.1 Acquoy, primaire entree (Nieuwe Steeg)

Sfeerbeeld: Verschillende soorten eerste orde bomen op willekeurige afstanden van elkaar, maar zo geplaatst dat er verschillende zichtlijnen ontstaan naar verschillende objecten langs de weg. Onder de bomen een doorgaande bloemrijke berm met sloot.

Bestrating: De huidige asfalt bestrating is goed, namelijk minimaal 4,5m met suggestiestrook in berm.

Bomen: Verschillende 1e orde bomen, zoals eiken en essen op willekeurige afstand van elkaar geplaatst maar rekening houdend met zichtlijnen zoals aangegeven op de plattegrond.

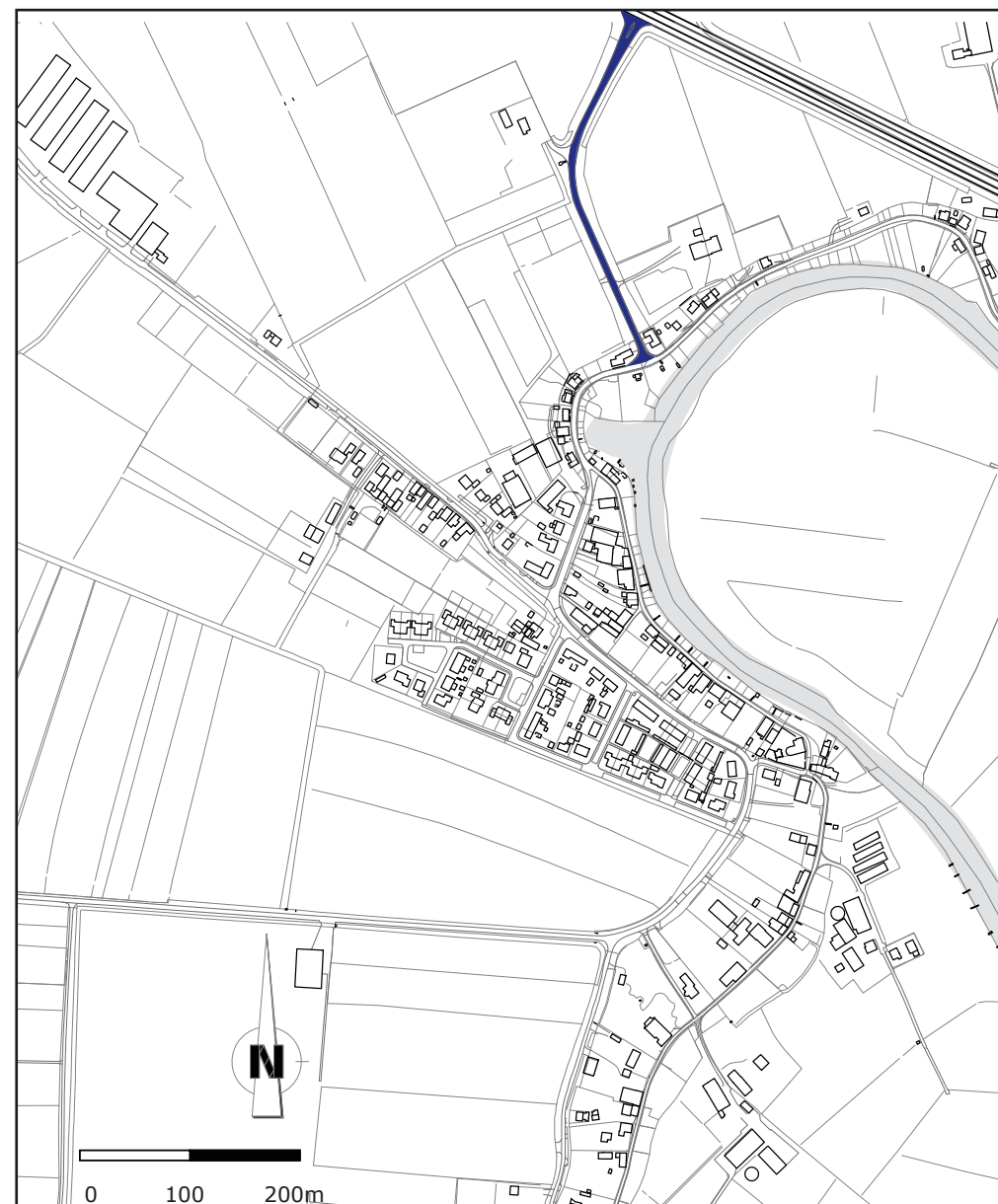
Berm en sloot: Bloemrijke bermen en oevers: gras wordt extensief beheerd. Flauwe taluds, het liefst 1:3 als het profiel dit toelaat.

Overig: -De huidige lantaarns van 6m zijn goed, kleur: standgroen RAL 6009.

-Zicht op de Nieuwe Steeg vanaf de Rhenoyseweg behouden.

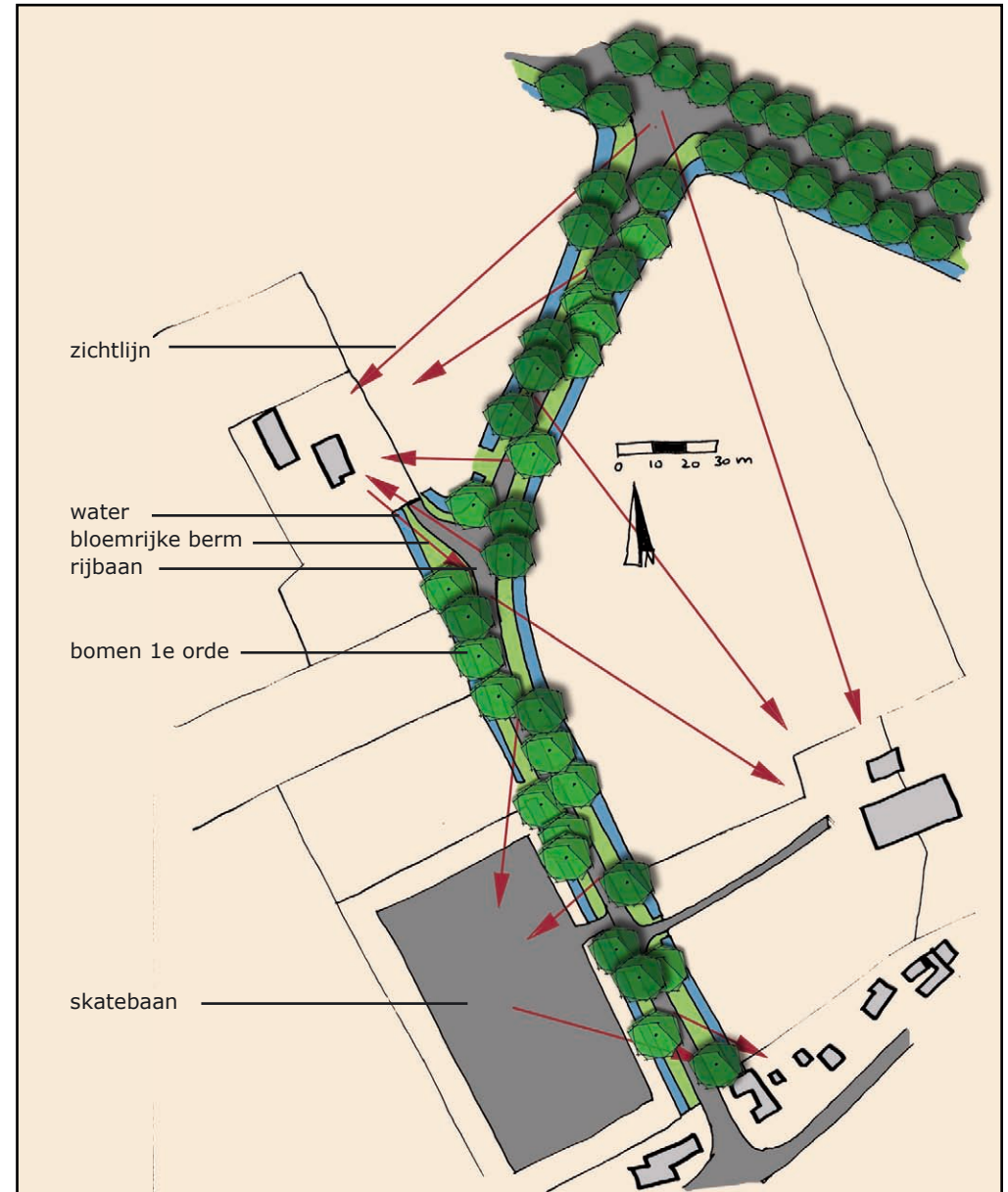
huidige situatie Nieuwe Steeg

Plattegrond Acquoy, Nieuwe Steeg

Sfeerbeeld inrichtingsvoorstel voor Nieuwe Steeg

Inrichtingsvoorstel voor Nieuwe Steeg

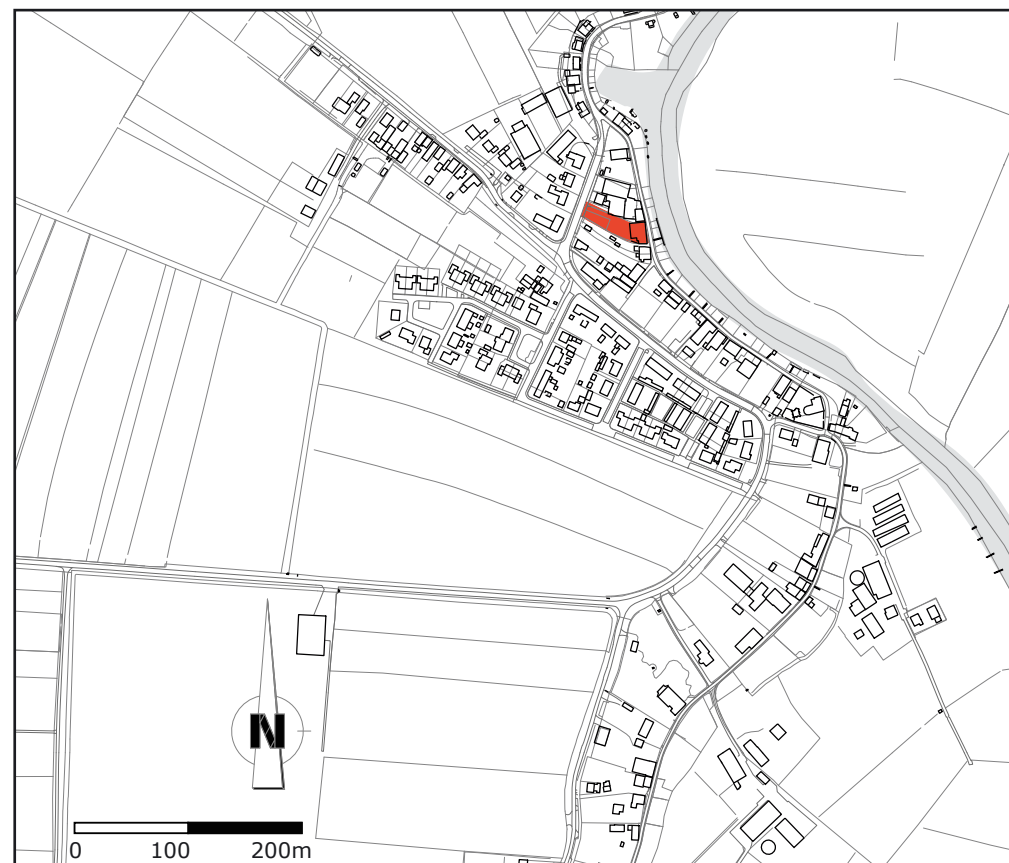
7.1.2 Acquoy, Dorpshuis De Schakel

Het terrein achter het dorpshuis wordt opnieuw ontworpen zodat deze plek een karakteristieke uitstraling krijgt, wat het straatbeeld zal versterken. Daarnaast wordt rekening gehouden met de functionele eisen van het terrein, zoals het parkeren (ook voor dagrecreanten), toegang tot het dorpshuis, de jaarlijkse rommelmarkt en het samenkomen van mensen, inwoners van Acquoy, op het open terrein. In het ontwerp streven we naar een sfeer van een oud boerenerf.

Het eerste gedeelte van het terrein inrichten als een boomgaard zoals in het sfeerbeeld 'boomgaard' te zien is. Deze wordt omgeven door een beukenhaag. In de boomgaard staan enkele banken. Deze maken de plek interessant zowel visueel als om even uit te rusten. Onder het gazon wordt bewapening aangebracht, waardoor het mogelijk is bij een volle parkeerplaats op het grind het gazon te gebruiken als parkeerruimte.

Via een pad in de vorm van een karrespoor kan de parkeerplaats bereikt worden. Hier kunnen de auto's parkeren nabij het dorpshuis op grind. Als referentiebeeld wordt hiervoor het café van Acquoy gebruikt. Er worden tussen de parkeervakken enkele hoogstam (sier)fruitbomen geplaatst wat een mooi beeld opleverd door de samenhang met het 1e deel.

De huidige glas- en papierbak ondergronds plaatsen achter de beukenhaag nabij de weg. Hierdoor is deze toegankelijk voor de ophaaldienst. Een alternatief voor het ondergronds plaatsen is de bakken te verven in de kleur bruin.

Plattegrond Acquoy, ligging dorpshuis de Schakel

Huidige situatie Dorpshuis De Schakel

Boomgaard en karrespoor op erf

Situatie nabij café in Acquoy

Ontwerp voor dorps huis de Schakel in Acquoy

7.1.3 Acquoy, Dorpspomp

De dorpspomp nabij de kruising van de Pr. Beatrixstraat en de Achterweg, is een karakteristiek object wat kenmerkend is voor deze streek. In vele dorpen is een dergelijke pomp te vinden. De pomp van Acquoy staat in de huidige situatie erg weggeduwd in een hoek, door paaltjes, rommelige bestrating en beplanting.

Het voorstel is de pomp te verplaatsen naar de Lingedijk nabij de kerk. Deze bleek hier in het verleden ook te hebben gestaan. De pomp komt op deze locatie beter tot zijn recht en vormt een mooi geheel met de kerk en de Lingedijk. Nabij de pomp een bank plaatsen.

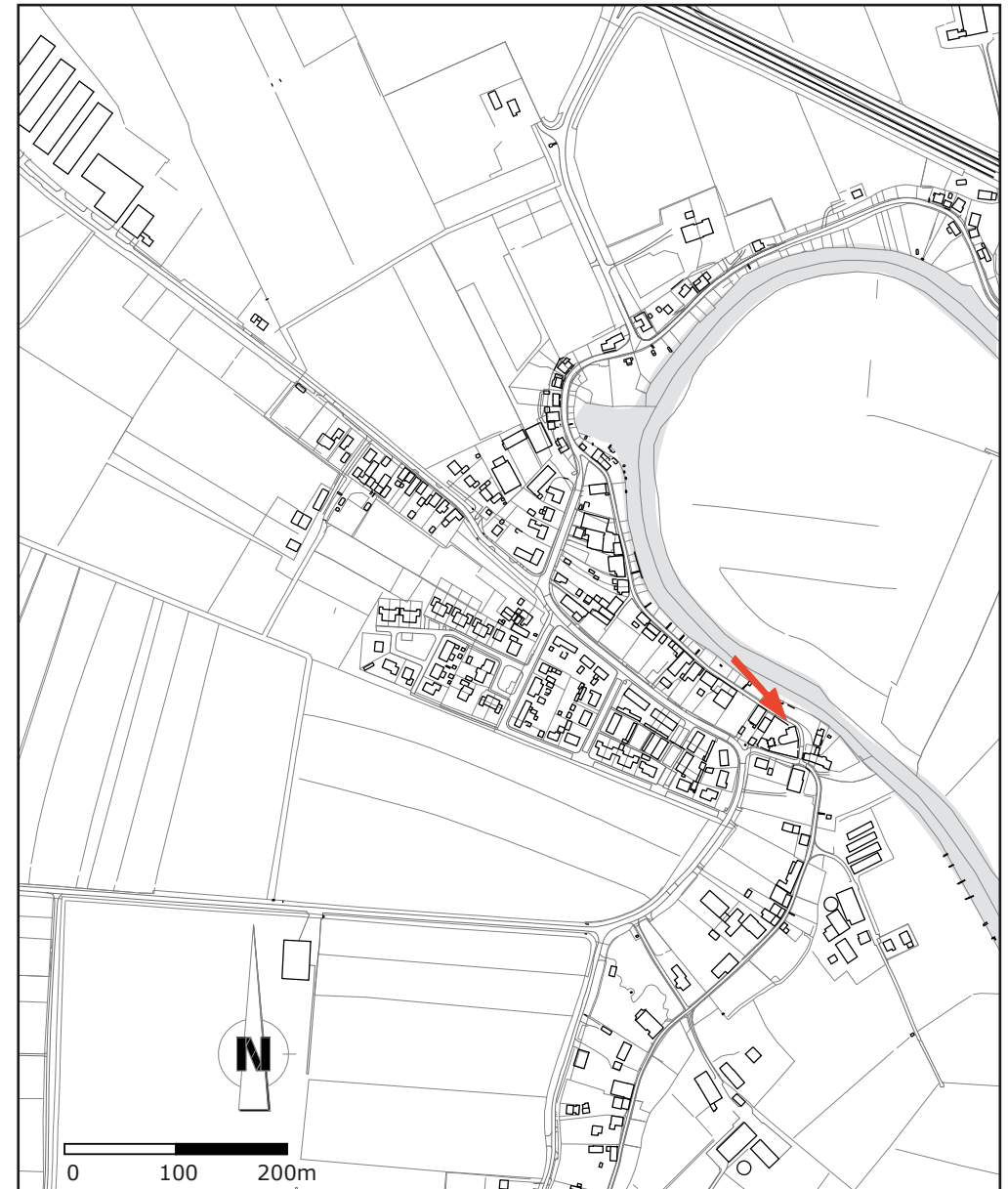
Op de locatie waar de huidige pomp staat, de struiken en paaltjes verwijderen en inzaaien met gras.

Huidige situatie dorpspomp Acquoy

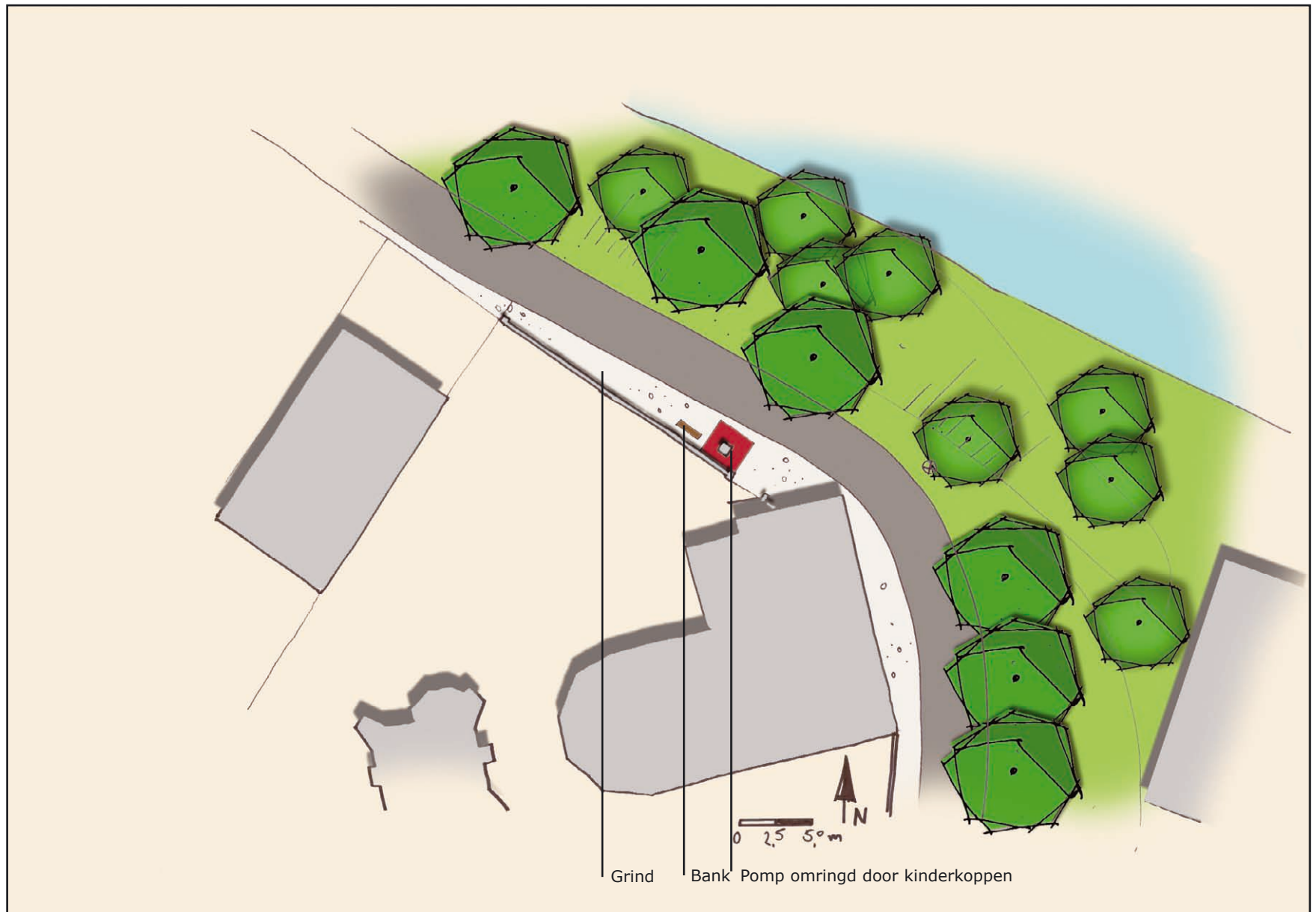

Nieuwe locatie dorpspomp (Lingedijk)

Plattegrond Acquoy, ligging dorpspomp

Plattegrond ontwerp dorpspomp

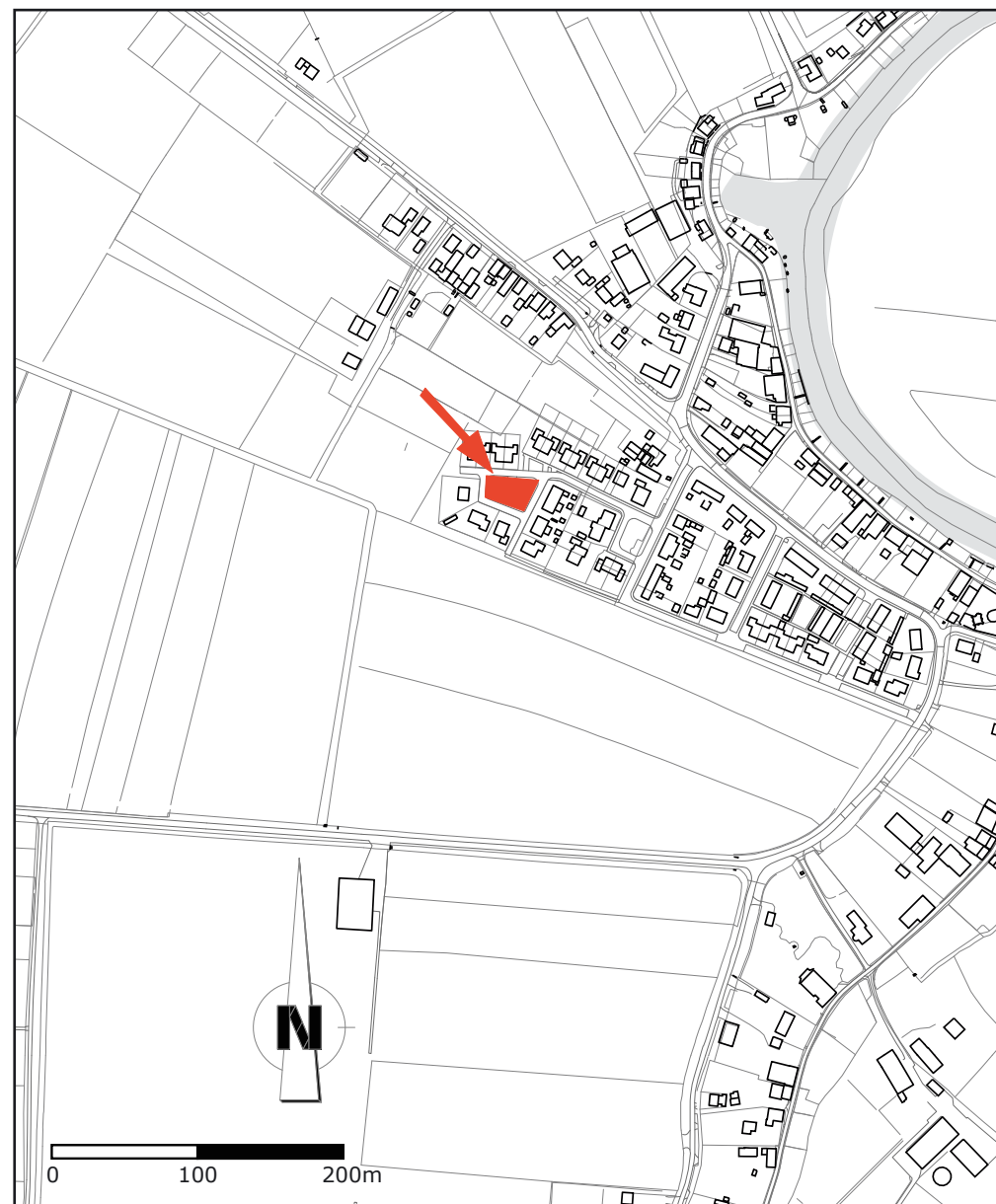
7.1.4 Acquoy, De Baronie

De Baronie is een groene plek aan de rand van het dorp Acquoy. In de huidige situatie is de functie van deze ruimte parkeren voor omwonenden en kijkgroen. Bij de inrichting van de groene plek is nu gebruik gemaakt van veel stedelijk groen.

Omdat de Baronie aan de rand van het dorp gelegen is, wordt geprobeerd de groene plek meer in het landelijke gebied op te nemen. Daarom is er gekozen voor een boomgaard van fruitbomen of notenbomen. Onder de fruitbomen groeit gras waar kinderen kunnen spelen en omwonenden kunnen genieten van de zon op de bankjes. Het parkeren gebeurt door middel van langsparkeren, op de rijbaan.

Huidige situatie De Baronie

Plattegrond Acquoy, De Baronie

Plattegrond ontwerp De Baronie

ELINGS

7.2.1 Beesd, Achterstraat

Sfeerbeeld: Het historisch centrum van Beesd kenmerkt zich door eenheid en gradaties in de Voor-, Midden- en Achterstraat van vroeger uit. De Achterstraat vormt een eenheid met de Voorstraat en Middenstraat door het toepassen van leilindes, bestrating en profielindeling. De gradaties komen tot uiting in de variatie (meer variatie dan in de Middenstraat) van bembepanting en de inrichting van aangrenzende woningen.

Bomen: Leilindes aan beide zijden van de straat indien mogelijk.

Bermen: Onder de bomen gras, blokhagen van liguster, haagbeuk of beuken of sierheesters zoals hortensia's, spirea's of bruidsbloemen.

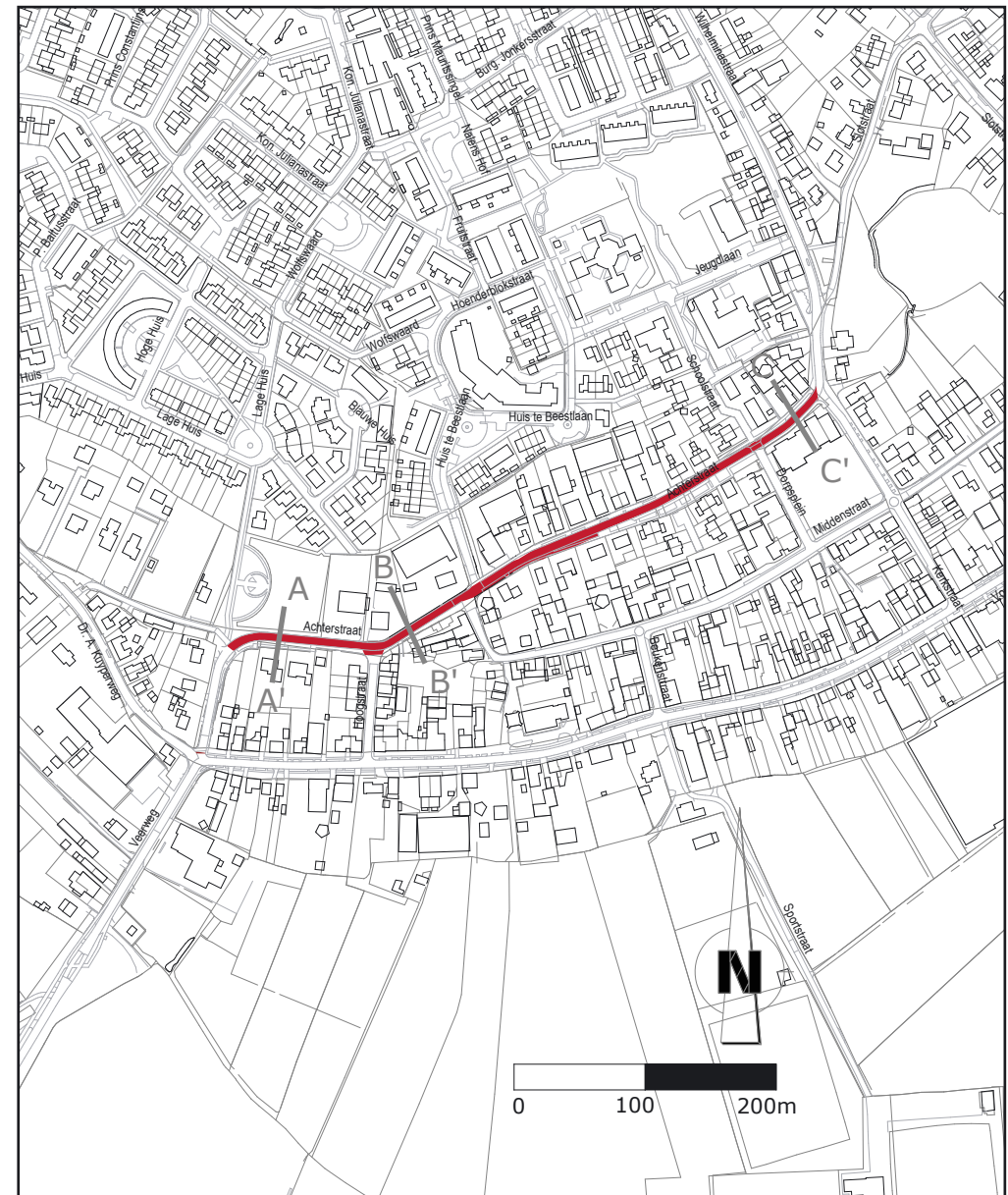
Bestrating: Oud Hollandse klinkers voor autoweg. Het voetpad wordt bestraat met betonnen 30x30 tegels. Indien de breedte van het profiel het toelaat is het mogelijk om langspaarkeerplaatsen te maken van Oud-Hollandse klinkers en markering van kinderkoppen.

Erfafscheiding: liguster- of beukenhagen, (enkele) smeedijzeren hekken en gemetselde muurtjes.

Lantaarn: Sobere klassieke lantaarn, kleur: Standgroen RAL 6009. De kleur van het licht heeft een warme uitstraling.

Overig:- Wanneer het profiel meer ruimte biedt, kan deze opgevangen worden in een plantvak en eventueel voetpaden.

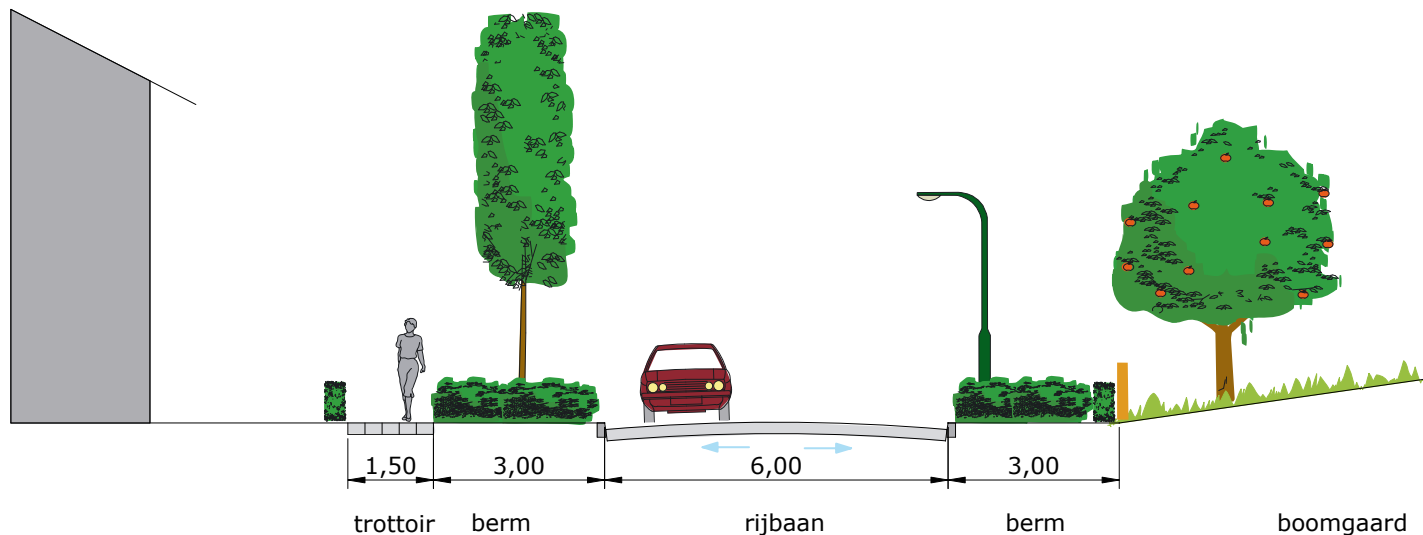
- Autobarière: ijzeren paaltjes verwijderen en vervangen door klinkerrollaag (eventueel dubbele rollaag).

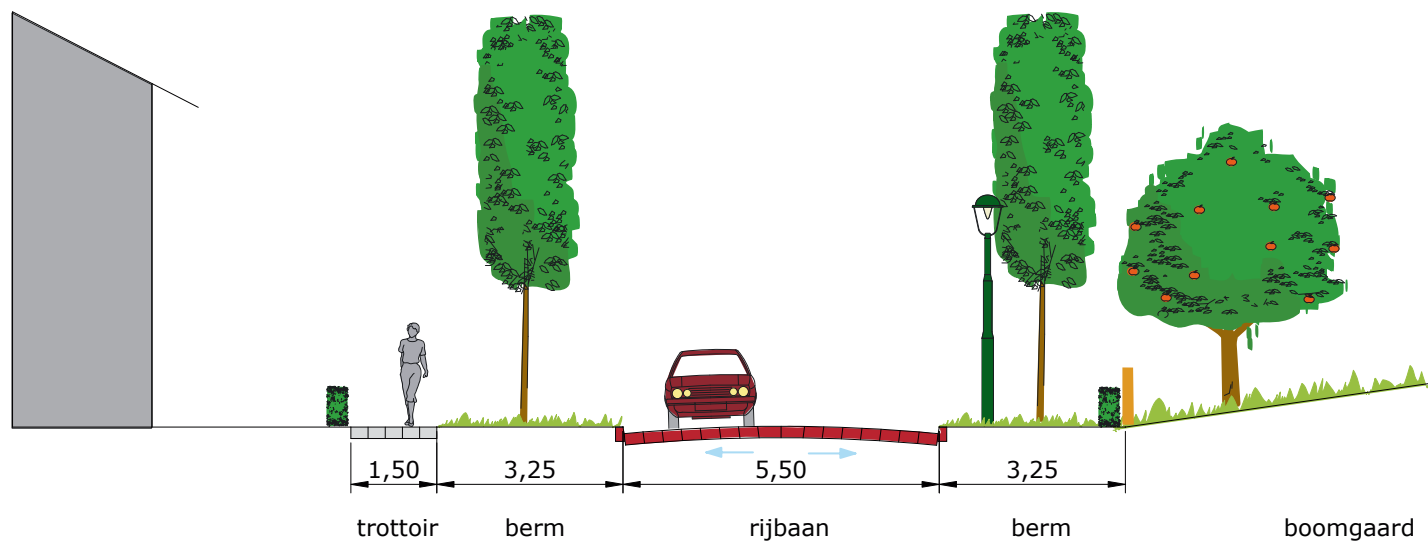
Plattegrond Beesd, Achterstraat

Huidige situatie Achterstraat

Huidig profiel Achterstraat thv nr. 43 AA'

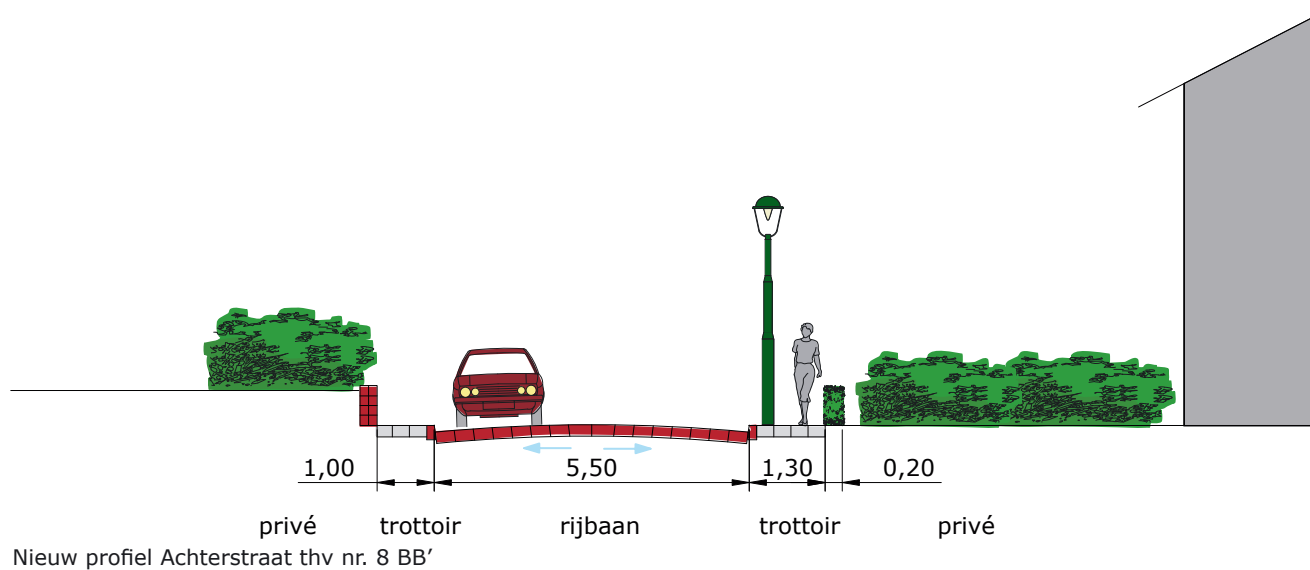
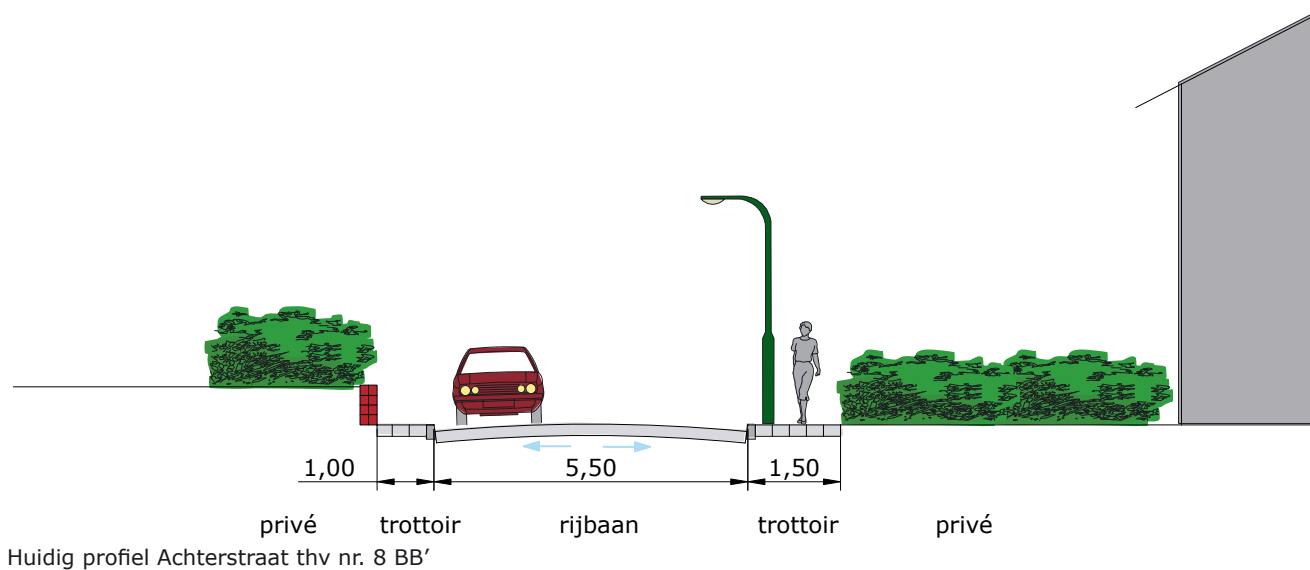

Nieuw profiel Achterstraat thv nr. 43 AA'

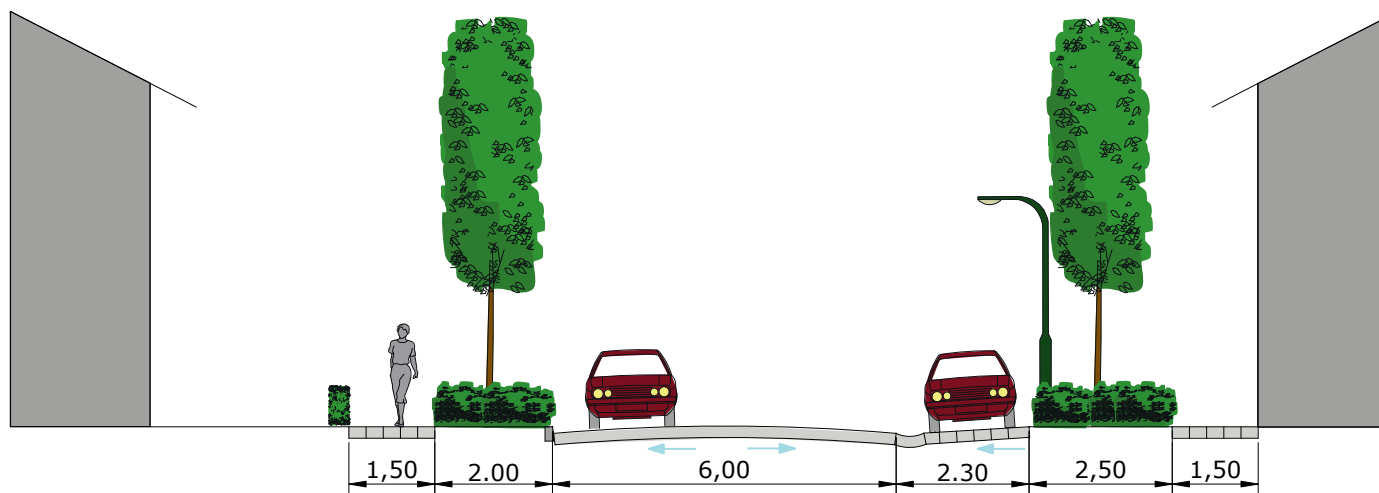

Huidige situatie Achterstraat

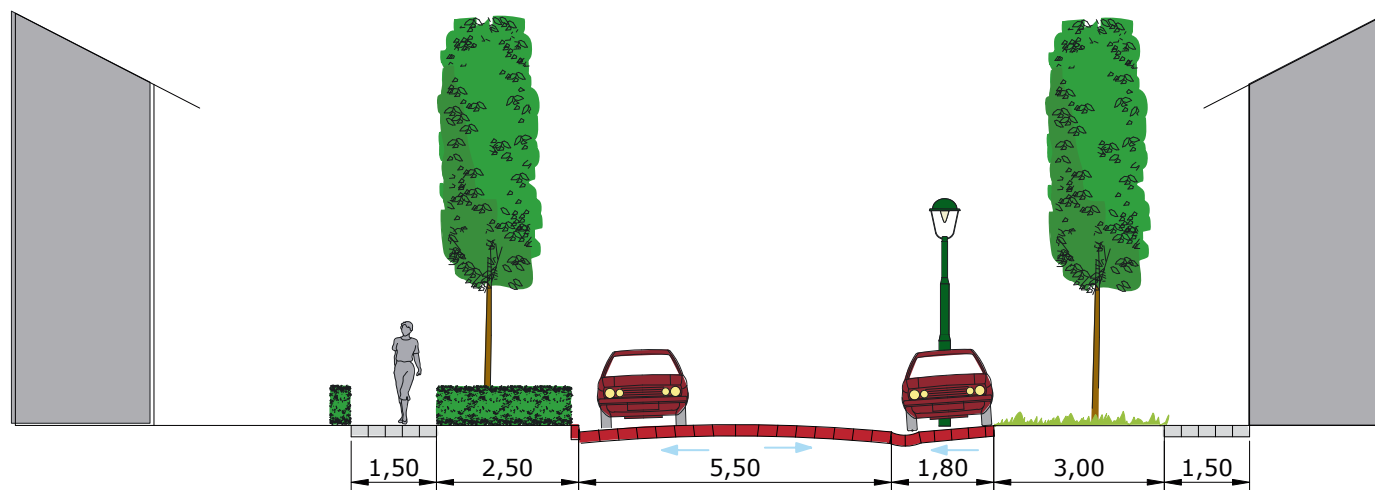

Huidige situatie Achterstraat

trottoir berm rijbaan parkeerstrook berm trottoir

Huidig profiel Achterstraat thv nr. 25 CC'

trottoir berm rijbaan parkeerstrook berm trottoir

Nieuw profiel Achterstraat thv nr. 25 CC'

7.2.2 Beesd, Parkweg/Veerweg

Sferbeeld: De entrees naar het dorp Beesd mogen meer allure hebben. Daarom mogen de belangrijke wegen naar het dorp meer aangezet worden in het landschap.

Bomen: Essen aan beide zijden van de straat indien mogelijk.

Bermen: Onder de bomen bloemrijk gras i.p.v. heesters. Door extensief beheer wordt het beeld gevarieerder door groei van kruiden.

Bestrating: Asfalt voor autoweg, huidige wegbreedte is goed.

Lantaarn: 6m hoge lantaarn, kleur: Standgroen RAL 6009. De kleur van het licht heeft een warme uitstraling.

Huidige situatie Parkweg

Huidige situatie Veerweg

Plattegrond Beesd, primaire entree; Parkweg en Veerweg

Parkweg met essen en extensief bermbeheer

Veerweg met extensief bermbeheer en huidige essen

ELINGS

7.2.3 Beesd, Dorpsplein

Op het punt waar de ruggengraat en de karakteristieke oude wegen van Beesd elkaar kruisen ligt het Dorpsplein. Dit plein vormt het centrum voor Beesd, waar de mensen bij elkaar komen om te winkelen, parkeren en kermis te vieren. Het plein in de huidige situatie komt kaal over en is niet aantrekkelijk.

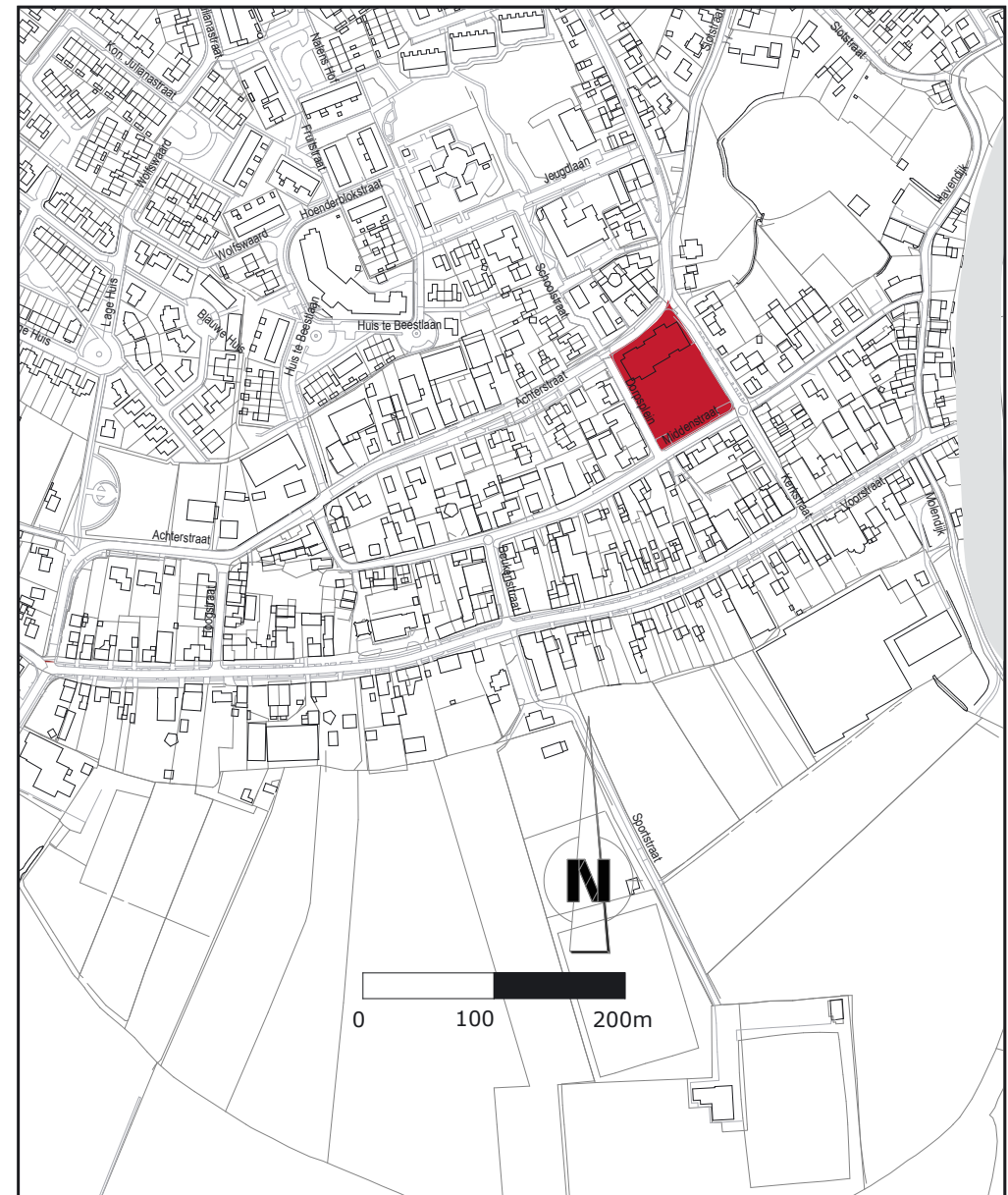
Het uitgangspunt is een interessante plek op het plein te maken met elementen die voortkomen uit het verleden van Beesd.

De Ruggengraat en de Middenstraat kruisen elkaar nabij het Dorpsplein. Het is een ruimte op zichzelf die omgeven is door grote kastanjes. Daarbinnen is een open ruimte van gazon. Op deze ruimte kan gerecreëerd en kunnen er verschillende evenementen georganiseerd worden. Door gebruik te maken van gewapend gazon, biedt het kansen om er over te rijden door auto's en aanhangers ivm met evenementen zonder dat er sporen in het gazon greden worden.

Onder de bomen ligt een pad van grind dat dient als wandelpad voor de voorbijgangers.

Het parkeren van de auto's gebeurt aan de randen van het Dorpsplein nabij de verschillende aangrenzende winkels. Deze zijn bestraat met kinderkoppen. De parkeervakken zijn begeleid door hoogstam fruitbomen. Deze bomen vormen de link naar de achtergelegen nieuwere wijk, waar deze bomen als uitgangsmateriaal zijn gekozen voor de beplanting.

Als speciaal element willen we de Dorpspomp terugbrengen, wat voorheen een kenmerk was voor het Dorpsplein van Beesd. Het terrein rondom de Dorpspomp kan aangezet worden met enkele daklindes uit de huidige situatie en een halfverharding van grind.

Plattegrond Beesd, de Dorpsplein

Ontwerp de Dorpsplein te Beesd

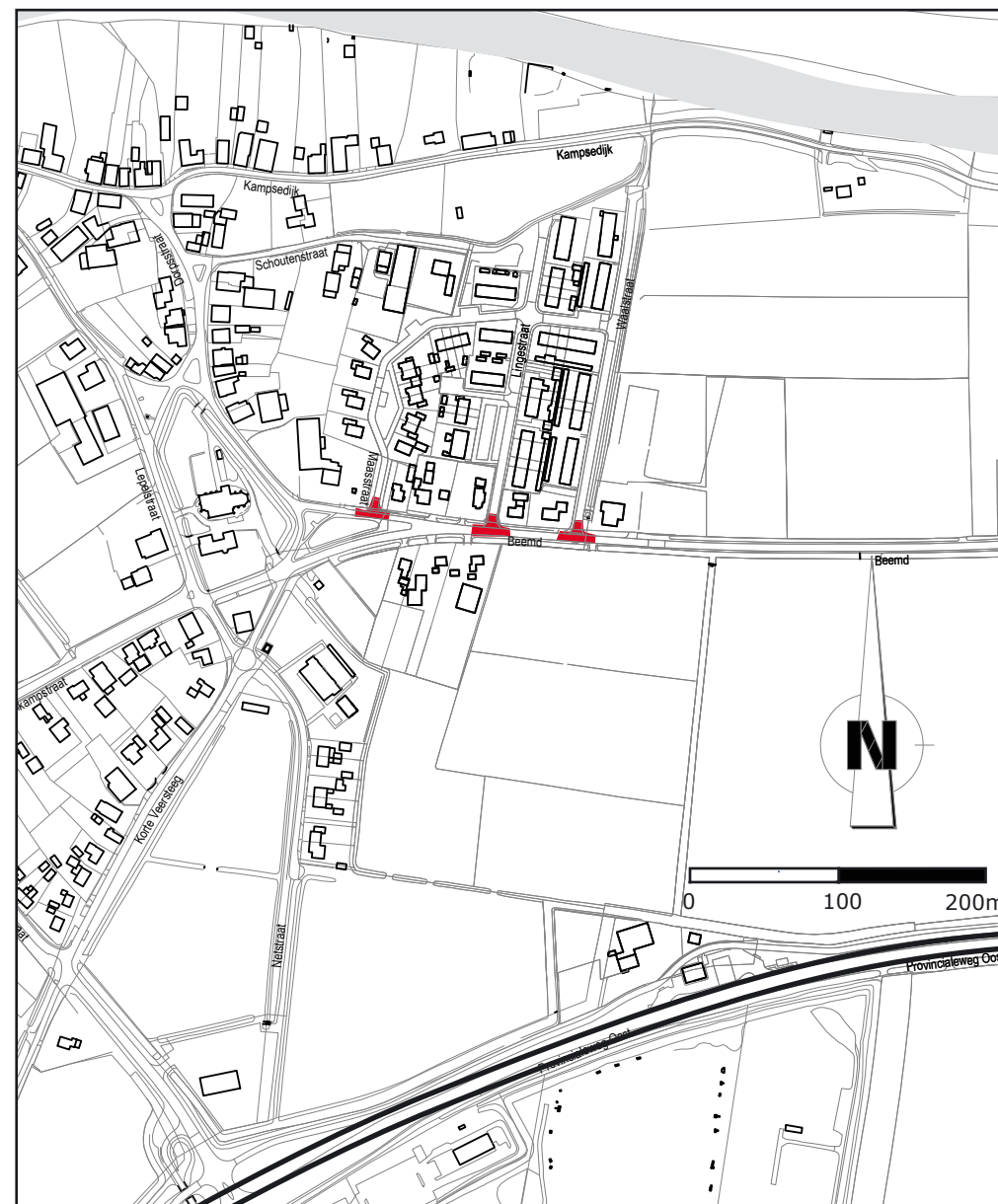

7.3.1 Enspijk, toegangswegen nieuwe wijk vanaf Beemd

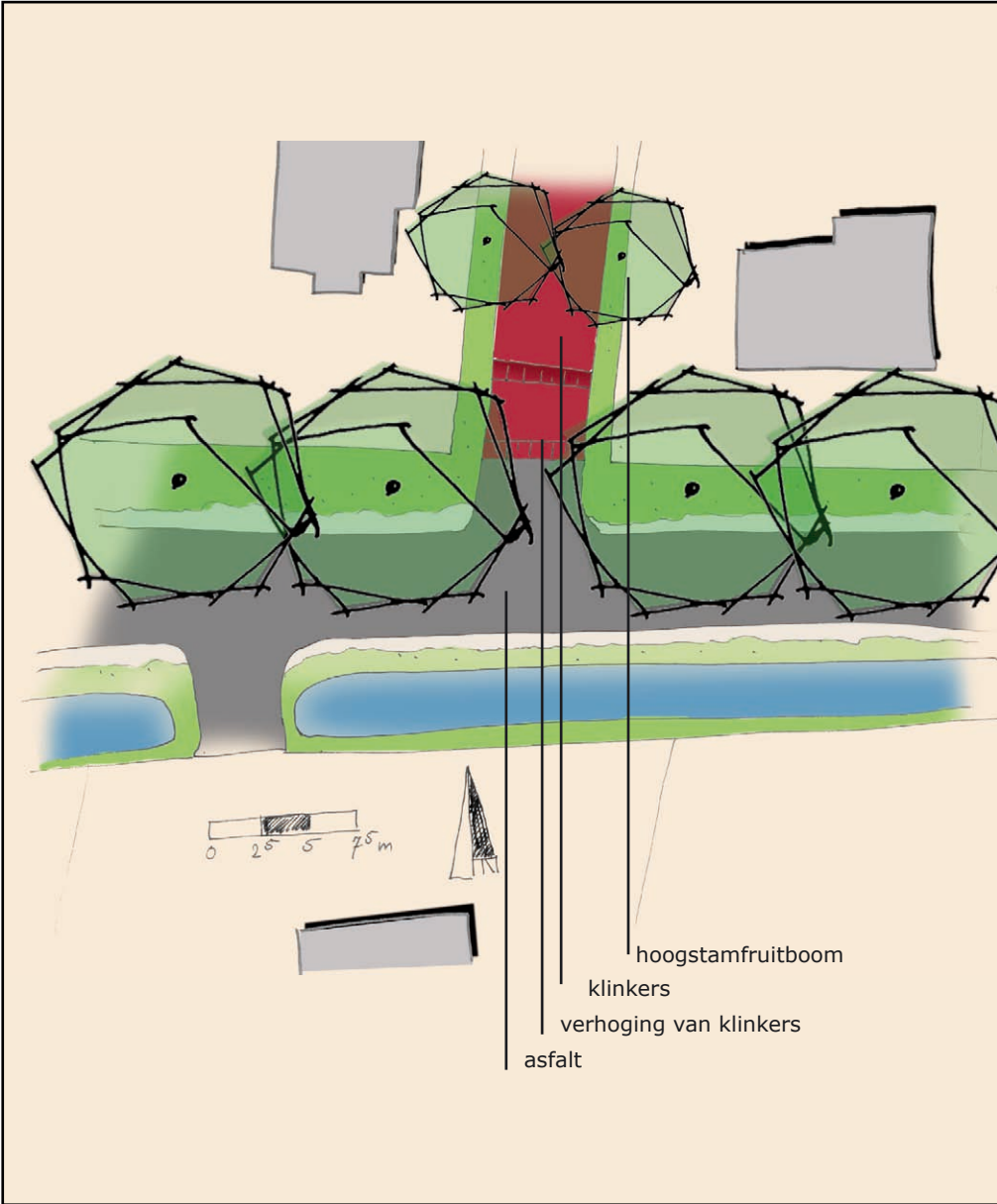
In de huidige situatie zijn de toegangswegen tot de nieuwe uitbreidingen heel technisch ingericht door de opsluitband, autobarrières en drempel. In dit ontwerp is er naar gestreefd de toegang een onderdeel te maken van de hoofdweg, de Beemd. De drempel tot de nieuwe uitbreidingswijk wordt verlegd tot na de berm naast de Beemd. Het asfalt van de Beemd wordt doorgetrokken tot aan de drempel, hierdoor lijkt de zijstraat een onderdeel te vormen van de Beemd.

Huidige situatie toegangswegen nieuwe wijk

Plattegrond Enspijk, toegangswegen nieuwe wijk

Ontwerp toegangsweg nieuwe wijk Enspijk

7.3.2 Enspijk, Rand uitbreidingswijk (Waalstraat)

Sfeerbeeld: De rand vormt de overgang van de wijk naar het landelijk gebied. De rand wordt in groen gehuld met elementen die gebruikt zijn voor de inrichting van de wijk in dit receptenboek.

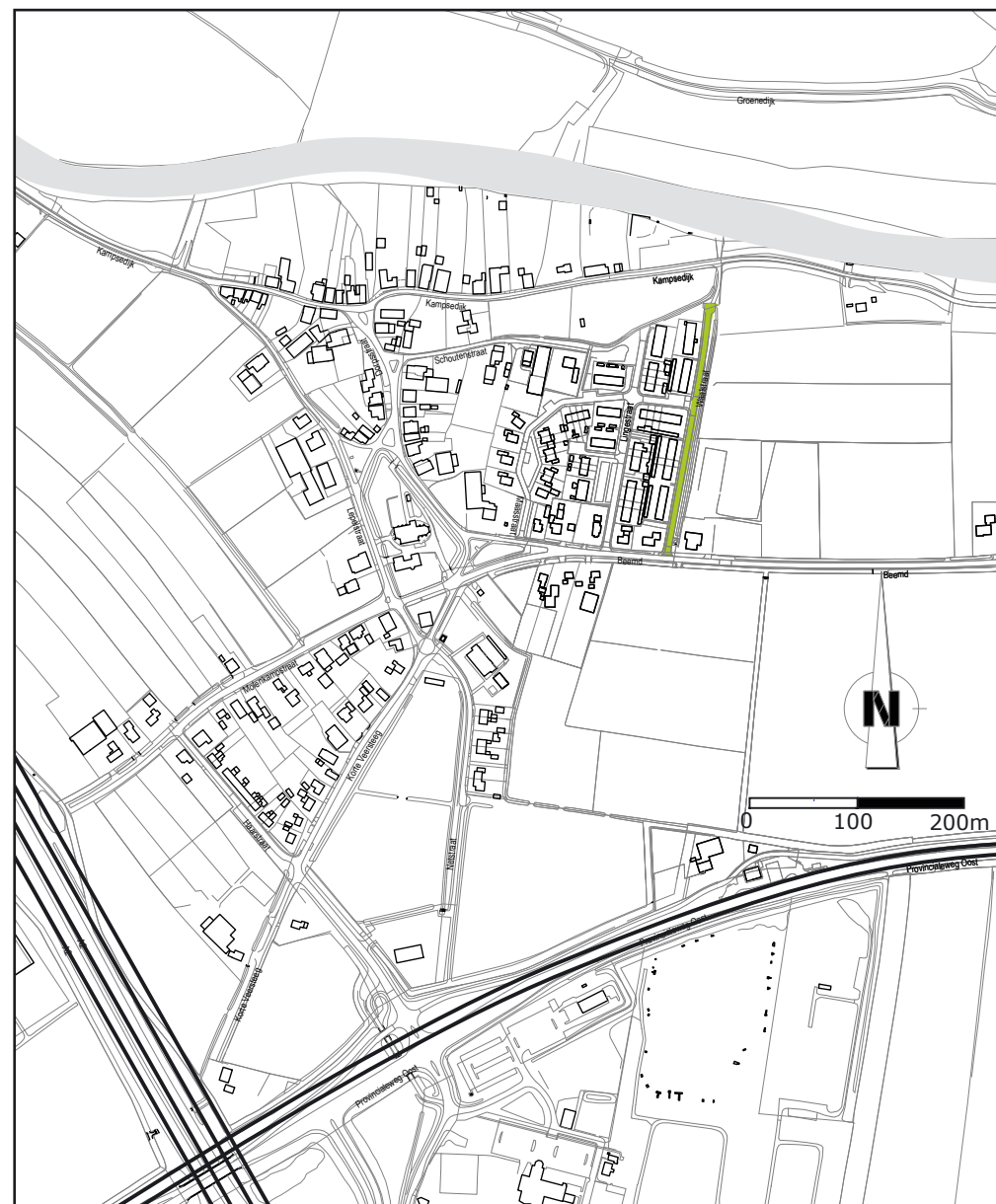
Bestrating: Bestrating aanpakken zoals in dit receptenboek reeds is vermeld bij profiel2 (6.3.2 Enspijk, uitbreidingswijk):

De klinkerverharding verbreden tot 6m. In dit profiel zit opgenomen: rijbaan, fiets- en voetpad en parkeren. Visuele versmalling door middel van molgoten aan weerszijde van de straat.

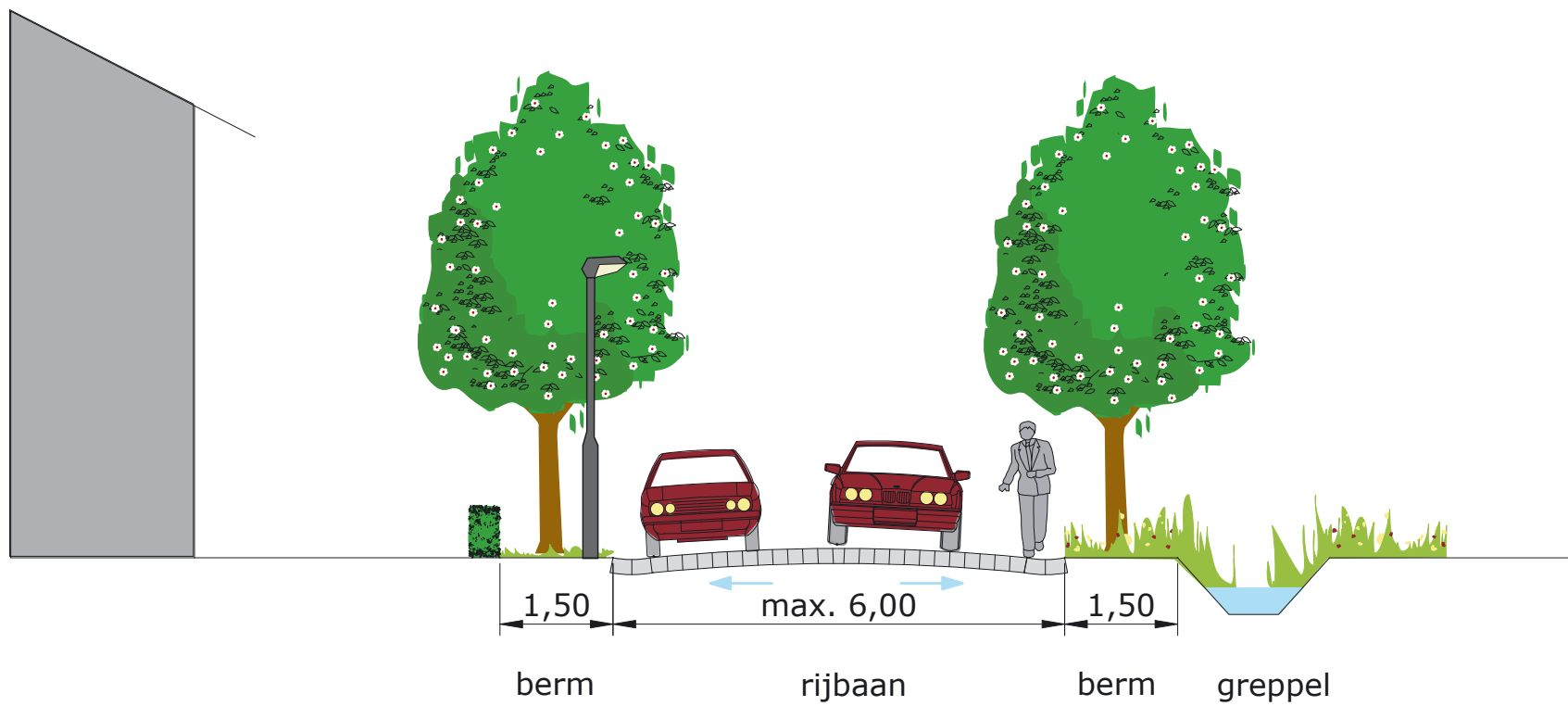
Beplanting: In huidige situatie staan lijsterbessen, deze vervangen (eventueel op lange termijn) door 2-zijdig hoogstam (sier)fruitbomen met daaronder gras. Het gras wordt aan de bebouwings kant intensief en aan de landelijke zijde extensief beheerd, zoals in het profiel te zien is.
-De huidige erfafscheiding is nu rommelig. Mensen stimuleren om inheemse hagen te planten, zoals liguster, beuk en haagbeuk.

Kale rand bij Waalstraat

Plattegrond Enspijk, rand uitbreidingswijk

7.3.3 Enspijk Veedrenkplaats

De huidige situatie van de Veedrenkplaats is weggestopt achter strakke hagen en gecultiveerde beplanting zoals de taxuszulen. Hierdoor wordt de veedrenkplaats niet optimaal beleefd.

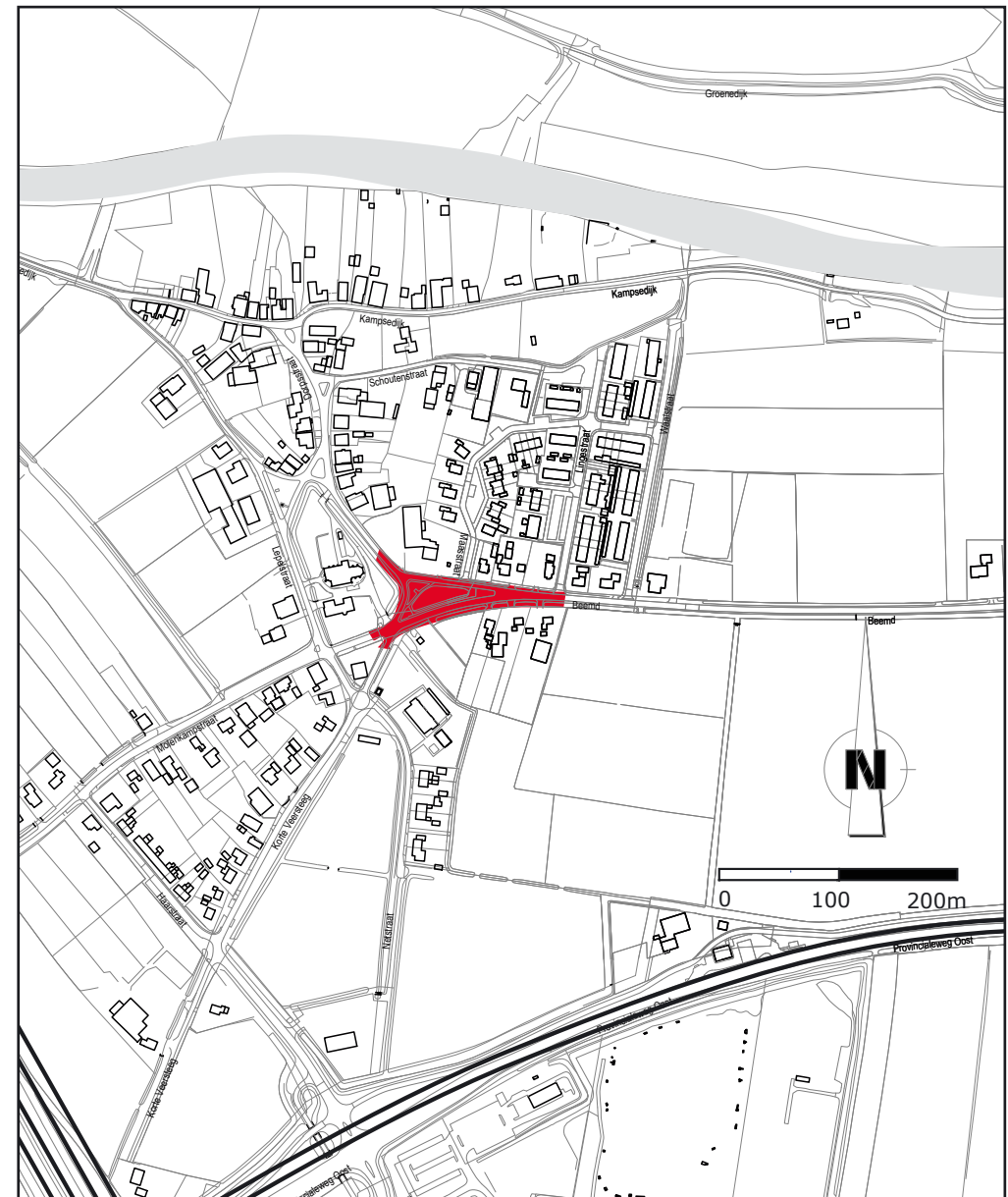
In het ontwerp is er naar gestreefd om de veedrenkplaats een landelijke uitstraling mee te geven en beleefbaarder te maken. De hagen verwijderen, taluds flauwer maken en eventueel het water kunstmatig laten stijgen zodat vanaf de wegen meer zicht is op het water. Langs het talud aan de noordzijde een grindpad maken, waardoor langs het water gewandeld kan worden. Op de plek van het monument ontstaat een interessante plek van grind waar mensen kunnen zitten op banken.

In de huidige situatie is de veedrenkplaats omgeven door wegen, vroeger was de situatie anders. De zuidelijke weg van de Beemd is in een later stadium aangelegd. In het nieuwe ontwerp is er voor gekozen om de oude structuur te benadrukken door een rij lindebomen.

Om aan de functie van de haag als autobarière tegemoet te komen, wordt er een klein ruggetje aan de zuidelijke kant van de veedrenkplaats aangelegd.

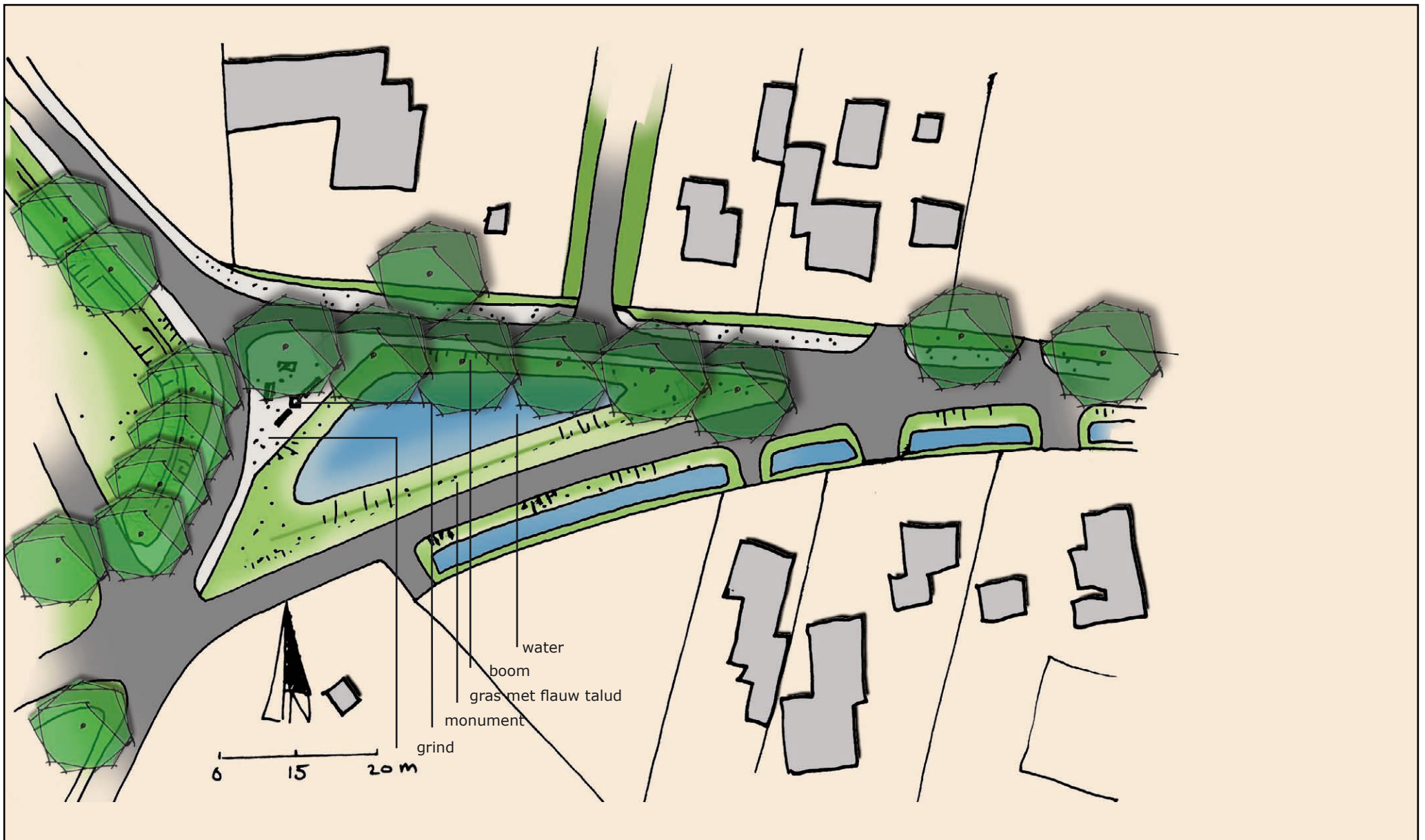

Huidige situatie veedrenkplaats Enspijk

Plattegrond Enspijk, veedrenkplaats

Ontwerp Veedrenplaats Enspijk

Colofon

Dit profielenboek is opgesteld tussen maart en juni 2004. Het rapport is definitief gemaakt naar aanleiding van de bewonerspresentaties in augustus 2005.

Er werd aan gewerkt door:

Marcel van Dooren

Stan Elings

Tim Termaat

Hans Verkuijlen

Elings

Spoorlaan 50

5061 HB Oisterwijk

tel: (013)5282844

info@elings.biz

In opdracht van:

Gemeente Geldermalsen

Postbus 112

4190 CC Geldermalsen

tel: (0345)486611

Contactpersonen:

Mevr. K. Pon

Dhr. H. Heling

Dhr. G.J. Hol

Bijlage stimuleren streekeigen bouwstijl

Naast het receptenboek willen we als bureau ook de uitbreidingen op privéterrein benadrukken. Deze uitbreidingen bepalen mede het gezicht en de sfeer van de verschillende dorpen in de gemeente Geldermalsen. Hierbij kan gekeken worden naar bebouwing, schuren, objecten, beplanting en detaillering, maar vooral ook naar de samenhang tussen al deze elementen. Om een indruk te krijgen van de streekeigen bouwstijl tonen we enkele foto's met begeleidend commentaar.

bebouwing, structuur bebouwing

- + compositioneel goede en mooie hoekoplossingen
- + daklijnen ten op zichte van de gevels
- + sobere uitstraling
- + daklijsten

bebouwing, samenhang

- + bomen in samenhang met bebouwing
- + groen van de tuin in samenhang met de bebouwing
- + dorpse sfeer

bebouwing, detaillering/samenhang

- + daklijsten
- + daklijnen in verhouding tot de gevel
- + zijgevel mooi sober

bebouwing, kleur

- + elke streek heeft karakteristieke kleurcombinaties. Deze woning in Acquoy heeft een harmonieuze combinatie van donkerblauw, crème en wit.

detailbebouwing, detaillering/samenhang

- + moderne architectuur met kenmerkende elementen
- + afgesmeerde betonrand
- + daklijn in verhouding tot de gevel

bebouwing, detaillering

- + gepotdekselde schuur met daarin ramen verwerkt die niet schreeuwerig overkomen
- + afgesmeerde rand van beton op eerste verdieping
- + kozijnen zijn goed in verhouding

- + trap aan de dijk naar voordeur
- + grindberm

bebouwing, detaillering

- + de dakkapellen op deze woningen zijn geïnspireerd op de kenmerkende hooimijten voor deze streek. Dit komt tot uiting door de daklijst van riet en de aftimmering tussen de twee kozijnen.

bebouwing, detaillering

- + daklijsten
- + daklijn in verhouding tot de gevel
- + groen
- + schoorsteen met plaat

bebouwing, detaillering

- + richting van de nok veranderd ten opzichte van de woning

bijgebouwen

erfafscheiding

- + muur met rollaag
- + hoogte muur (1,80m)

beplanting

- + klimrozen tegen gevel

erfafscheiding

- + sobere uitstraling smeed-ijzeren hekwerk
- + muurtje
- + samenhang met beplanting op achtergrond. Hierdoor komt het hekwerk niet kaal en schreeuwerig over.
- + afscheiding van gebiedseigen plantmateriaal zoals in dit geval liguster

